P-000152

[illegible]

[illegible] OFFICIAL REPORT

Contents

Page

Oral Answers to Questions [illegible]

[illegible] Questions and Answers [illegible]

Written Answers to Questions [illegible]

[illegible]

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Forty seventh Day of the Fourth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 15th March 1965

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

REGIONAL TRANSPORT SURVEY OF ANDHRA PRADESH

1295—

* 3880 Q.—*Sarvasri A. Sarveswara Rao, (Eluru), K. Babu Rao (Polavaram), V. Satyanarayana (Penugonda) and P. Rajagopal Naidu (Thavanampalle)*—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) Whether a scheme for Regional Transport Survey of Andhra Pradesh to make an assessment of the capacities of different media of transport in each region and the transport requirements of the region was sanctioned either in 1964 or prior to that period;

(b) what are the details of the Scheme; and

(c) whether the Centre will bear a part of the expenditure on the Scheme?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy):—

(a) Yes Sir. A scheme for Regional Transport Survey of Andhra Pradesh was sanctioned in June 1964.

(b) Under this scheme an assessment of the capacities of different media of transport in each region and of the transport requirements of the Region as are likely to emerge over the next 10-15 years, having regard to the potential development of the region in Agriculture, Industry and other sectors, will be made, by collecting data from several agencies and also by conduct of Origin-Destination (of goods transported by road) Survey by the Survey Unit sanctioned for the purpose The Government have also constituted an Advisory Committee to advise and guide the conduct of Survey. The observations and recommendations made by the Survey Unit will be considered by the Advisory Committee and will be submitted to the Planning Commission as a final report.

(c) The Government of India will give a grant of Rs 50,000/- towards the cost of the Scheme.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల). ఇప్పటికి వారు ఏదైనా రిపోర్టు సబ్మిట్ చేశారా? అది మాకు ఇవ్వగలరా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి—ఒక రిపోర్టే వచ్చింది.

The survey team has conducted origin destination survey of the Vizagapatam focal point from 10-12-1964 to 17-12-1964. A report on this focal point is under compilation.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం—అది తప్పకుండా మాకు ఇవ్వాలి అది టేబుల్ మీద పెట్టటానికి ఏమీ అబ్జక్షన్ లేదుకదా.

As and when the report comes it may be supplied to the members.

Sri K. Brahmananda Reddy: I think so, Sir.

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు— ఈ సర్వేకు మొత్తం ఎంత ఖర్చు అవుతుందను కొన్నారు? ఎప్పటికి పూర్తవుతుందని అంచనా వేశారు? వచ్చే సంవత్సరం తీసుకొనే జిల్లా ఏది?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి— అది జిల్లా కాదు, అది రిజియన్ రు. 2.25లక్షలు అవుతుంది వారు రు 50 వేలు ఒక సంవత్సరం ఇచ్చారు మేము ఇంకో రు 50 వేలు ఇవ్వవలసిందని, మిగతాది రాష్ట్రప్రభుత్వం భరిస్తుందని చెప్పాము.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం)- కమిటీ వేసామన్నారు. అది అఫిషియల్స్‌తో వేశారా? నాన్ అఫిషియల్స్‌తో వేశారా? అందులో ఉన్నది ఎవరు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి- కమిటీలో ఎక్కువమంది అఫీషియల్స్ ఉన్నారు. నాన్ అఫీషియల్స్ ఉన్నట్లు లేదు

Chairman .... Secretary, Planning Department

Members:

Secretary, Planning Department
Secretary, Public Works
Secretary, Industries
Secretary, Finance
Chairman, Andhra Pradesh Road Transport Corporation
State Transport Commissioner
Chief Engineer, Highways
One representative of the Central Railway
One representation of the Southern Railway
Divisional Superintendent, Secunderabad
Prof. V.V. Ramanatham, Commerce Department, Osmania University.
A representative of the Joint Technical Group for Transport planning of the Planning Commission

Member-Secretary Director of the Survey team

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు- మన స్టేటును ఎన్ని రీజిన్స్‌గా చేశారు ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి- స్టేటు మొత్తం ఒకటి అనుకోండి. దానిలో కొన్ని ఫోకల్ పాయింట్స్ అని పెట్టి చేసినారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి)- ఫోకల్ పాయింట్స్ ఏ ఏ జిల్లాలలో ఎక్కడెక్కడ పెట్టారు ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి- శ్రీకాకుళము, విశాఖ జిల్లాలలో— ఆ విధంగా చాలా ఉన్నట్లు ఉన్నవి

I have no in formation, Sir. There are many focal points.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య- గుంటూరు ఒంగోలు, నల్లగొండ, బెజవాడ, కర్నూలులలో పాయింట్స్ తీసుకొన్నారని తెలుస్తున్నది. అది నిజమేనా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి- అదికూడా ఉన్నది

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం)- రాయలసీమ జిల్లాలను ఏ ఫోకల్ పాయింట్స్‌లో చేర్చారు? రాష్ట్రం మొత్తంమీద అన్ని జిల్లాలకు ఒక ఫేజ్డ్ ప్రోగ్రామ్‌గా ఉన్నదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి - ఉన్నదండి. All Districts are covered, Sir.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం - ఆ ఎడ్వయిజరీ కమిటీలో బస్సులలో ట్రావెల్ చేసి అనుభవం కలవారు ఎవరైనా ఉన్నారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి - కేవలం బస్సులేకాదు, ట్రాన్స్‌పోర్టు అంతా—

Transport requirements, entire media of transport. It may be inland transport; It may be road transport; it may be railway transport.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య - విశ్వనాథంగారు అడిగిన ప్రశ్న చాలా ముఖ్యమైనది. మోటారు బస్సుల ఎడ్వయిజరీ కమిటీలలో, రైల్వే ఎడ్వయిజరీ కమిటీలలో థర్డు తర్డుక్లాస్‌లో ప్రయాణం చేసేవారు, బస్సులలో ప్రయాణం చేసేవారు ఉండరు అందువల్ల రైల్వే ప్రయాణీకులకు సౌకర్యాలు కలుగ చేయలేక పోతున్నది. అందువల్ల రైల్వే అడ్వయిజరీ కమిటీలో థర్డ్ క్లాస్‌లో పోయే వారిని పెట్టటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? అలాగే బస్సులలో ప్రయాణం చేసే వారిని ఆ అడ్వయిజరీకమిటీలో పెడతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి - ఇందులో ఉన్నవారంతా బస్సులలో ట్రావెల్ చేసేవారే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య - ఎన్నడూ చేయలేదు.

ANAKAPALLI CO-OPERATIVE AGRICULTURAL INDUSTRIAL SOCIETY LTD., THUMMAPALA

1296—

* 1278 Q.—*Sarvasri P. V. Ramana and K. Govinda Rao (Put by Sri Vavilala Gopala Krishnayya)* - Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Board of Directors of the Anakapalli Co-operative Agricultural and Industrial Society Limited, Thummapala were elected by the members or nominated by the Government; and

(b) the period for which it was constituted?

Sri K. Brahmananda Reddy:—

(a) The Board of Directors of the Anakapalli Co-operative Agricultural and Industrial Society Limited, Thummapala was nominated by Government in 1959

(b) The Board was originally constituted for a period of 3 years with effect from 23-9-1959. Subseqently its term was extended upto 30-6-63. Before the expiry of this extended period, two of the shareholders filed a writ petition in the High Court contesting the action of Government in extending the term of the nominated Board and claiming the right of the members to elect directors of their own choice. On a petition filed by the present Secretary of the Board, the Hight Court directed the Registrar of Co-operative Socicties to extend the term of the nominated Board till the disposal of the writ Petition by the High Court. As per the High Court's directive, the Registrar of Co-operative Societies has been extending the term of the nominated Board. The term of the nominated Board stands extended to 1-5-1965 at present. The writ petition is still pending in the High Court.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం— హైకోర్టు ఏమని డైరక్టివ్ ఇచ్చిందో. చదవ గలరా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి -- నామినేట్ చేయ వద్దని చెప్పారు

Sri Tenneti Viswanatham:- High court directive, ప్రకారం it is being extended from time to time. అన్నారు, ఆడైరక్టివ్ లాంగ్వేజ్ చదవగలరా?

Sri K. Brahmananda Reddy:- To direct the Registrar of Cooperative Societies to extend the term of the nominated Board till the disposal of the writ petition.

శ్రీ టి కె. ఆర్ శర్మ - అప్పట్లో 62లో, ఆ బోర్డు లైవ్ ఎక్స్టెండ్ చేయటానికి కలిగిన కారణాలు వివరిస్తారా?

What is the cause for this writ petition, Sir?

Sri K. Brahmananda Reddy:- That was not the cause, Sir. Subsequently, whether in future, it had to be an elected Board or nominated Board During the consideration two of the shareholders went to the High Court.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు -- గవర్నమెంట్ అభిప్రాయం - అది పర్మినెంట్‌గా నామినేటెడ్ బాడీగా ఉండాలని ఏదైనా డైరక్టివ్ ఉన్నదా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి -- పర్మినెంట్‌గా లేదండి కమ్యూనిస్టు పార్టీతో సహా చాలా పార్టీల నుండి కంప్లైయింట్స్ వచ్చాయి మొదట అక్కడ ఉన్న మెంబర్‌షిప్ సెటిల్ చేయండి, అక్కడ అధికారంలో ఉన్నవారి ఇష్టం వచ్చినట్లు మెంబర్స్‌ను వేస్తున్నారు ఎలక్షన్‌కు రానివ్వటంలేదు, అతని ఇష్టమైతే "నీవు మెంబరువని" అతని ఇష్టం కాకపోతే "నీవు మెంబరు కాదని" అంటున్నారు. అందు చేత ముందు లిస్ట్ సెటిల్ చేసి ఎలక్షన్స్ పెట్టండి అని అన్నారు. ఆ కన్‌సిడరేషన్ ఉన్నప్పుడే వారు హైకోర్టుకు వెళ్ళారు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు -- మొదట మూడు సంవత్సరాలు నామినేట్ చేశామన్నారు. తరువాత ఒక సంవత్సరం ఎక్స్టెంట్ చేశామన్నారు ముందు ఎవరైతే మెంబర్స్ ఉన్నారో వారికి అన్యాయమవుతుందని అన్ని పార్టీలు రిప్రజెంట్ చేశారు అని అన్నారు. అసలు ప్రభుత్వానికి నాలుగు సంవత్సరాలు ఎందుకు పట్టింది? ఒక సంవత్సరం ఎందుకు ఎక్స్టెండ్ చేయవలసి వచ్చింది? వోటర్స్ లిస్టు ప్రిపేర్ చేయాలంటే ఆ నాడు ఉన్నటువంటి మెంబర్స్ అందరితో లిస్ట్ ప్రిపేర్ చేసి ఉండవచ్చును. ఎందుకు ఒక-సంవత్సరంఎక్స్టెండ్ చేయవలసి వచ్చింది?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి అది 1962లో జరిగినటువంటి విషయం. ఇప్పుడు అంత వరకు వచ్చినటువంటి ముఖ్యమైన విషయం అదే. ఎవరు మెంబర్లు, ఎవరు కారు అనేది settle చేసి election జరపాలి. లేకపోతే free and fair elections జరగవు అని అనేకమంది నుంచి complaints వచ్చినాయి - irrespective of political parties also.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు: అదే చేయాలంటే Deputy Registrar లేకపోతే అక్కడ ఉన్నటువంటి office manager ఎవరో ఒకరు చేయవచ్చు దాని కోసం ఒక term extend చేయాల్సిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఎందుకు ఏర్పడింది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి · అవసరం అనుకున్నాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం · Nomination మాకు పనికిరాదు అని, Directors unanimous గా చెప్పడం, దానిపైన election conduct చేయవలసిందని మొదట G O pass చేయడం, మెమొరాండం పంపించడం, ఆ మధ్యన అకస్మాత్తుగా మళ్ళీ elections అక్కరలేదు తిరిగి nomination చేస్తాము అని ప్రభుత్వం వారు చెప్పడం అదే writ petition కు cause అని మాకు భోగట్టా తెలుస్తున్నది అది కరక్టే గదా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి నేను అది చెప్పలేను I do not think the Government have decided and said that it will be a nominated Board.

ఈ elections పెట్టడానికి ముందు ఎవరు మెంబర్లు, ఎవరు మెంబర్లు కాదు అనేది తేల్చి free and fair elections ఎట్లా పెట్టాలనే సందర్భంలో ఉన్నప్పుడు వారు High Courtకు వెళ్ళినట్లు ఉన్నారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం ఈ ప్రశ్న యిదివరకు ఒకమారు యిక్కడికి వచ్చినది వచ్చినప్పుడు వీళ్ళకు గ్యారంటీయిచ్చాము కాబట్టి మేము nominate చేస్తాము, అదే reason, అందుచేత election వద్దు అనిచెప్పాము అని చెప్పారు దానిపైన ఆ సొసైటీవారు మాకు గ్యారంటీ అక్కరలేదు మేము డబ్బు ఎవరికీ బాకీలేము అని చెపితే ఆ తీర్మానం డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు రిజిష్టర్ చేయకుండా ఉండడం దానిపైన వారు writ petetion వేసుకోవడం జరిగింది. అంతే గదా ? దానికి గవర్నమెంటువారు High Court లో ఏమి answer చెప్పారు

Sri K. Brahmananda Reddy:— That is a general thing, so far as nominations to several Boards are concerned.

Goyernment money అక్కడ ఎక్కువగా ఉంది It is the discretion of the Government, Sir, to have a nominated board or not.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం నేను చెప్పినదే అది Government డబ్బు అందులో ఒక్క దమ్మిడీకూడా లేదు ఎందుకు nominate చేయాలి అని వారు అడిగి, మాకు అక్కరలేదు, election కావాలి అని తీర్మానం pass చేస్తే, ఆ తీర్మానం, Deputy Registrar కు హుకుం యిస్తే registration కూడ కాలేదు అందుచేత వారు కోర్టుకు వెళ్ళవలసి వచ్చినది అనే విషయం మంత్రి గారికి జ్ఞాపకం ఉన్నదా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి లేదండి

I do not think, Sir. Even now, Sir, I can tell you that the present set-up in Anakapalli- whoever is theie-we will allow a list of the regular shareholders to be settled. We have no objection to hold any free and fair elections.

ANDHRA PRADESH STATE FINANCIAL CORPORATION

1297—

* 2003 Q.— *Sri A P. Vajravelu Chetty (Put by Sri V. Visweswara Rao)*:— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government guaranteed to give any subvention to the Andhra Pradesh State Financial Corporation;

(b) if so, for what purposes and on what condition; and

(c) the total subvention paid to the Corporation during 1962-63 and 1963-64?

Sri K. Brahmananda Reddy.—

(a) & (b) :— Yes. Under Section 6 of the State Financial Corporations Act, 1951, State Government has to guaranteed the payment of minimum annual dividend. The Government accordingly guaranteed the payment of annual dividend at the rate of 3½% on the shares of the

Andhra Pradesh State Financial Corporation When the profits of the Corporation, after providing for the usual reserves, are not adequate to declare the minimum rate of dividend the Government sanction such amount as subvention, as is necessary to enable the Corporation to pay the guaranteed dividend on the shares

(c).- A sum of Rs. 1,75,000/- was paid for the year 1962-63 The State Government are not liable to pay any such subvention for the year 1963-64, as the profits of the Corporation are sufficient to pay the guaranteed dividend of 3½% on the shares.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య మొట్టమొదటిసంవత్సరం ఏక్కూడ pay చేయలేక పోయినారు అన్నారు. over-head charges ఎక్కువ అయినందు వల్ల, తిరుగుడు ఎక్కువ అయినందువల్ల యితరఖర్చులు ఎక్కువ అయినందు వల్ల అయిన దేమో జ్ఞాపకం ఉన్నదా!

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి ఇతర ఖర్చులేకాదు వాళ్ళు యిచ్చిన loans వగైరాలు అక్కడ ఉన్నటువంటి transactions తక్కువైనందు వల్ల గ్యారంటీ ప్రకారం యివ్వడం జరిగింది 1963-64లో యివ్వవలసిన అవసరం లేకపోయింది.

PUNITIVE POLICE

1298—

* 3467 Q — *Sri S. Vemayya (Put by Sri V. Visweswara Rao)*:— Will hon the Chief Minister be pleased to state:

the names of the various places in the State at which punitive police was kept by the Government as on 1-10-1964?

Sri K. Brahmananda Reddy.—

The following are the places where the Government have stationed punitive police force as on 1-10-1964:—

S No	*Name of the village.*		*District.*
1.	Sanapa	...	Anantapur
2.	Narayanareddipalli	...	,,
3.	Kalamalla	...	Cuddapah
4.	Kodur	...	,,

5.	Animala	...	,,
6.	Cherlepalli	...	,,
7.	Potladurthi	...	,,
8.	Chavvaripalli	...	,,
9.	Minnekallu	...	Guntur
10.	Erikalacheruvu	...	Kurnool
11.	Chennampalli	...	,,
12.	Bathkapalli	...	Karimnagar
13.	Muthagudem Venkatayapalem	..	Khammam
14.	Dondapadu (withdrawn with effect from 1-2-1965)		Krishna

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు Punitive police కు అయ్యేఖర్చు క్రింద ఆ గ్రామాలనుంచి ప్రభుత్వం ఎంత వసూలు చేస్తున్నది?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి ఇప్పుడు దొండపాడు అనేది 1-2-65 నుంచి withdraw అయింది 11-10-64 కాబట్టి నేను మనవి చేశాను అక్కడ పెట్టి నటువంటి పోలీసు సిబ్బంది ఖర్చు ఆ factionists భరించవలసి ఉంటుంది

శ్రీ సి. బాలిరెడ్డి (పులివెందుల) Punitive police రెండు పార్టీలకు కలిపి పెడతారా? లేక ఒకచే పార్టీకి పెట్టినటువంటి స్థలాలు ఏమైనా ఉన్నాయా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి: ఒకచే పార్టీ కాదు అసలు తగాదా లేకుండా ఉండాలనే. వసూలు కూడ యిద్దరు factionists పైన Collector's discretion లో వసూలు చేస్తారు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు Punitive police పెట్టిన చోట factionists ఎవరైతే ఉంటారో వాళ్ళ దగ్గర వసూలు చేయడం మంచిది గాని మొత్తం గ్రామంలో అందరి దగ్గర వసూలు చేయడం సరైనది కాదని ప్రభుత్వం భావిస్తుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: తగాదాలు పడేవారు రెండు groups లో ఉంటారు గదా? Groups లో అటు 40, యిటు 50 లేకపోతే ఎట్లాగో కలెక్టరు చూచి, ఎవరు తగాదాలకుపోయి శాంతి భద్రతలు లేకుండా ఉండడానికి కారకులైనారో వారి దగ్గర నుంచి వసూలు చేస్తారు

PROSPECTING FOR GOLD AND DIAMONDS IN CHITTOOR AND ANANTAPUR DISTRICTS

1299—

* 1965 Q.— *Sri A. P. Vajravelu Chetty (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya):* Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(a) Whether any prospecting had been done for gold and diamonds in Chittoor and Anantapur districts ; and

(b) Whether a report will be placed on the Table of the House ?

The Minister for Finance (Dr. M. Chenna Reddy)

(a) Statement is placed on the Table of the House.

(b) A brief summary of the report published in G.O. M.S. No. 314 dated 22-1-1951 is placed on the Table of the House.

STATEMENT REGARDING PROSPECTING FOR GOLD AND DIAMONDS IN CHITOOR AND ANANTAPUR DISTRICTS

Placed on the Table of the House.

GOLD : The Gold bearing areas in Chittoor and Anantapur districts were surveyed in detail by the Geological Survey of India. In the Bisnattam and Kalahasti fields in Chittoor District the gold content is poor and deposits are neither extensive nor otherwise promising. The Geological Survey of India carried out detailed structural mapping of the Ramagiri gold field in Anantapur district. On the recommendations of the Department the Indian Bureau of Mines have taken up detailed prospecting which is still in progress.

Diamonds: In recent years Geological Survey carried out investigations for Diamonds in the Wajrakarur area in Anantapur district but the investigations so far have not resulted in positive discovery of diamonds.

Additional Information The Narayan Nagar Gold Field in Chittoor is the southern extension of the famous Kolar Gold Fields of Mysore.

The Ramagiri Gold Field of Anantapur district occupies a belt 8 miles long which runs into Tumkur District of Mysore State. Old workings in the quartz reefs were found in this belt This area was opened in 1905 and closed down in 1927.

The Geological Survey of India and the Indian Bureau of Mines, Nagpur are investigating Narayan Nagar Gold Field in Chittoor district and the gold bearing areas in Anantapur district.

In the Ramgiri Gold Field, Anantapur district, Andhra Pradesh the Indian Bureau of Mines commenced drilling operations in March, 1961. It is under progress and a total of 3,351 meters has been drilled till 20-11-1963 since commencement. The finds so far obtained are as follows :

> Besides the quartz veins, there are ankerite (carbonate of calcium, magnesium and iron) veins within the zones of mineralisation. These veins are persistant over a stretch of 15,240 m. (50,000 ft.) The ankerite veins were sampled for gold for about 3,048m. (10,000 ft. strike length at intervals of 30.48 m. (100 ft.). The results have not been encouraging but a few sample showed values ranging from 0.1 to 0.9 dwt/ton. Of the 16 Boreholes drilled, 12 have given positive values. Of these 12, 8 have given cores with assay values ranging from 3.2 to 34.5 dwt/ton. These assay data confirm the fact that the shoot bearing ground is likely to be of the order of 30 to 50% of the total strike length. Preliminary sampling carried out in and old adit situated about 914.4 m. (3,000 ft.) south of the southern limit of Om-Pratima-Gantalappa section has indicated values of 6.2 dwt. to 16.3

dwt/ton over widths of 12 of 18 inches (0 3 to 0.46 m) and a strike length of 18 ft (5 5 M.)'.

Detailed structural mapping in the Bisnatham Goldfields in Chittoor district, has indicated the southern Extensions of the Champion quartz lode system and the sulphide bearing western lodes for a strike distance of nearly two miles.

Near Wajrakarur (15° 2′ = 77° 23′) in Anantapur Dist. diamonds have been known to occur. This locality is about 8 miles south of Guntakal junction on Southern railway. The Geological Survey of India are invesigating this area and some of the initial experiments, on washing the gravels and of turfaceous material yielded no fruitful results. Final report in this regard is yet awaited. Further details available with the Director, Geological Survey of India, Hyderabad, are furnished below.-

About 230 sq.km, of regional mapping on(1:31,680 scale and 0.89 sq. km. of large scale mapping (1.2400 and 1:1200 scales was carried out during 1961-62 and 1962-1963. The workwhich was coupled with geological investigation by the Department resulted in delineation of four "Pipe rock" outcrops. The pipe rocks discovered are similar to the Diamond bearing Kimberlite of South Africa. All the four 'Pipes' were sampled for Diamonds. A total of 265 tonnes of the rock was sampled and searched.

The fact that diamonds have not been met with in the pipe rock material so far sampled, does not prove that the pipes are non-diamondiferous Further, there are probably more such 'Pipes' still concealed to the west and north-west of Wajrakarur.

During 1963-64 the Banganapalle conglomerates at a few places in Kurnool district were searched for diamonds. However, no positive results are yet obtained.

The Indian Bureau of Mines is at present carrying exploratory operations for gold in Ramagiri area, Dharma-

varam taluq, Anantapur district since February, 1961. The Present operations of the Indian Bureau of Mines are concentrated in a section of this belt over a length of 4758 m. (15,500ft.) A total of 4838 53 m. of drilling and 115.70 m of underground development has been achieved till 20-9-1964.

From the analytical data received, the gold content varies from 5 9 penny weight to 200 penny weight (dwt.) per ton. The results of the underground development carried indicate mineralised zone with a gold content of 10 penny weight (dwt.) per ton over a minimum width of 1 8 metres for a stretch of ground of a length of 9.14 meters for which the analytical data is available.

V. A. Adiseshiah,
Deputy Secretary to Government,
Industries Department.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

A Brief Summery of G O. Ms No. 314 dated 22nd January 1951.

The well known Kolar Schist belt with a general north South strike and 60 to 70 degrees westerly dip, enters the state near Yerrakonda (.3359) and runs for 15¼ miles up to Narlapalli in Chittoor district.

Among the rock types met with in this area, the horn Blende schists and ferruginous quartzites of Dharwar age are important for gold finds. In fact the quartz veins and reefs of the dark or oily blue-grey to bluish white colour associated with the hornblende schists, carry more Gold values then to pure white quartz veins associated with other rocks of the area;

Structurally the rocks of this belt form a vast syndinal made up of three major folds namely the western or

Mallappahad fold The middle or Bisanatham fold and the eastern or Yerrakonda fold.

The Jewauriferous veins of this area are confined to the middle fold and occur on its eastern lim ɔ close to the major axis of that fold As such inspite of numerous old workings scattered all over the belt, workings in Narayan Nagar Gold mines area alone are worthy any future working.

As observed the Narayan Nagar Gold Mines at 250ft level was working 21 inches wide blue quartz vein which was said te carry 6 to 7 dwts of gold per ton, assayed in Geelogical Survey of India yield 18.66 dwts of gold to the short ton. Similarly samples from Rama Rao's Pit, Rani-Shaft and other old workings on analysis gave fairly high gold values Further South the quartz vein dri off.

Analysing of samples of ferruginous quartzites from old workings on Malappa Konda and Ada Konda hill ranges were not encouraging The Bisanatham area merits re-opening while careful prospecting in ferruginous quartzites may prove promising deposits.

V. A. Aadiseshiah,
Deputy Secretary to Government,
Industries Department.

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య రామగిరి దగ్గర తీస్తున్నాం అని చెప్పారు అది ఏదో టన్‌కు 1% to 9.1% ఏదో దొరుకుతుందని చెప్పారు అది గాకుండా Guntur District లో కొల్లూరు అనే area లో యిదివరకు diamonds తీశారు ఇప్పటికీ ఆ పిట్స్ అన్నీ కూడిఉన్నాయి ఒకసారి ఆమిషన్ వచ్చి వెనక్కు వెళ్ళారు అది ఎందువల్ల చేయడానికి ఆలోచించలేదు అది Geological Survey లో కూడా ఉన్నది. ఎందువల్ల మరచిపోయినారో చెప్పగలరా ?

డా.ఎమ్ చెన్నారెడ్డి చిత్తూరు, అనంతపురం Districtsకు సంబంధించిన information అడిగారు ఒకవేళ గుంటూరులో ఏమైనా ఉంటే ఆ విషయాలు కనుక్కొని నేను తెలుపగలుగుతాను.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య వజ్ర కరూర్‌లో మన అందరికి తెలుసు చాలా మందికి diamonds దొరుకుతూ ఉంటాయి. కాని దీనిని బట్టి చూస్తే వజ్రాలు లేనట్లుగానే తెలుస్తున్నది ఆ పరిశోధన జరగలేదేమో మంత్రివర్యులు ఆలోచన చేస్తారా ?

డా ఎమ్ చెన్నారెడ్డి ఈ మంచి పనికొరకు మన అందరి సంబంధం పెట్టుకుంటున్నారు గౌరవ సభ్యులు, వెనకటికి ఎప్పుడో ఉండేవని అన్నారు, గాని ఈ మధ్యన అటువంటిది ఏమీలేదు అయినా అది యిప్పటికీ research చేస్తూ సర్వే చేస్తున్నారు Survey చేయడంవల్ల యిది ఏమిలేదని తేల్చే పరిస్థితి కూడ రాలేదు. ఇంకా సర్వే జరుపుతున్నారు

PROFESSIONAL COLLEGES

1300—

* 1887 Q —*Sarvasri M. Pitchaiah (Payakaraopet) and A. Sarweswara Rao*:—Will the hon Minster for Education be pleased to state:

the proportion in which seats in various Professional Colleges in the state have been allotted during the academ c year 1964-65 to the students who have passed the Seventh Form ?

Sir K Brahmananda Reddy: The proportion in which seats in the various Professional Colleges in the State have been allotted during the academic year 1964-65 to the students who have passed the seventh form is as follows:—

(a) One third of the seats have been reserved for candidates passing the Higher Secondary Multipurpose High School Public Examination and Senior Cambridge Examination in the Government Engineering Colleges, Kakinada and Anantapur, in the University College of Engineering, Osmania University, Hyderabad, in the Government Medical Colleges in the Andhra area and in the University Medical Colleges in the Telangana area.

(b) In the University Engineering Colleges, Waltair and in the Agriculture and Veterinary Colleges under the

control of the Agricultural University, one third of the seats have been allotted to the VII Form passed candidates.

(c) No specific reservation has been made for VII Form passed candidates in the University College of Engineering, Tirupathi, the Regional Engineering College, Warangal and the Kakatiya Medical College, Warangal.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: ఇప్పుడు ఆ Colleges, University Colleges కు నిర్ణయించినందువల్ల వస్తున్న చిక్కు ఏమిటంటే-వీళ్ళు తక్కిన వాళ్ళతో కలిపితే వాళ్ళకన్న చాలకష్టపడుతున్నారు అందుకోసం special గా ఉంచారు. Special seats reservation లేకపోతే యిబ్బంది వస్తున్నది. క్రిందటి సంవత్సరం special consideration యివ్వ నక్కరలేదు అంద రితోపాటే లెక్కవేస్తాము అని చెప్పారు P. U C లో second year pass అయిన వాళ్ళకు, higher secondary first year pass అయిన వాళ్ళే కావాలనేటప్పటికి, రెండింటికి సమానంగా లెక్క కట్టడంవల్ల hard గా చదువుతున్న వాళ్ళు యిబ్బంది పడుతున్నారు అది ప్రభుత్వం మళ్ళీ consider చేస్తుందా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి: నాకు report అర్థం కాలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య P. U. C. రెండవమాటు వెళ్లి pass అయిన వారికి అడ్మిషన్ దొరుకుతున్నది. హాయ్యర్ సెకెండరీ వారు సెకెండ్ టైమ్ వెడితే వారిని ఎలిజిబిలిటీ క్రింద లెక్కకట్టరు. పైగా P U. C కంటే హాయ్యర్ సెకెండరీ చాలా కష్టమని టీచర్సు అందరికీ తెలుసు. ఈ పరిస్థితిలో, రిజర్వేషన్ ఆఫ్ సీట్స్ విషయంలో P U. C., హాయ్యర్ సెకెండరీ వారిని సమాన ఉజ్జీగా పెట్టడంవల్ల P U C. వారు రెండవసారి వెళ్లి pass అయి apply చేసిన వాటికి అడ్మిషన్ దొరుకుతున్నది వీరు మాత్రం ఎంత కష్టపడినా నిరుపయోగం అవుతున్నది అందువల్ల వీరికి ప్రయారిటీ యివ్వడానికి ప్రయత్ని స్తారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి· నేను చదివింది అదే గదా.

'the proportion in which seats in various Professional Colleges in the State have been allotted during the academic year 1964-65 to the students who have passed the Seventh Form.'

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: ఇప్పుడు 'లేదు' అని వారు చెబుతున్నారు మంత్రిగారు వున్నది అంటుంటే మాకుకూడా strange గానే వున్నది. 'మీకు ప్రత్యేకంగా ప్రయారిటీ ఏమీలేదు, వారితో సమానంగా వుండండి' అని అక్కడ చెబుతున్నారు.

Sri K Brahmanandareedy: No, Sir

శ్రీ టి వి రాఘవులు (గోపాలపురం) P U.C. మీడియం ఇంగ్లీషు, హాయ్యర్ సెకెండరి తెలుగు మీడియం గనుక, యిటువంటి రిజర్వేషన్ వుండడమే తప్పు. దానిని తీసివేస్తారా, దానిని గురించి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి: ఇప్పుడు తీసివేసే ఆలోచన ఏమీలేదు.

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు: మంత్రిగారు 'ఇప్పుడు తీసివేసే ఆలోచనలేదు' అన్నారు బాగానే వున్నది గత సంవత్సరం రిజర్వేషన్ వున్నది అన్నారు. రిజర్వేషన్ వుంటే ఏ ఏ సెక్షన్సుకు సంబంధించినవారు ఎంతెంత మంది యీ కాలేజెస్‌లోనికి తీసుకోబడ్డారో చెబుతారా?

ఈ రిజర్వేషన్ పద్ధతి ప్రకారంగా ఎన్ని సీట్లు ఫిలప్ చేయబడ్డాయి, ఆ వివరములు మంత్రిగారు చెబుతారా?

Sri K Brahmanandareddy: 7th-form Passed students have been admitted into Government Engineering Colleges during 1964-65. 45 into Engineering College at Kakinada; 52 in the Engineering College at Anantapur. Osmania University Engineering College, Hyderabad, has implemented and accordingly out of 255 seats, 170 seats have been given to 7th form passed students.

Sri Venkateswara University Engineering College.

x x x

The College has however admitted 14 students of the 7th form passed, out of 173 candidates.

Regional Engineering College, Warangal—no reservation has been made. Even then, however, the College admitted 27 students of the above category. Waltair, Engineering College Reservation has been made in the proportion of 2.1.

Medical Colleges ..... Andhra Area	Region	I	36
	Region	II	72
Telangana...Region I 47, Region II 98.	Region	III	74

డాక్టర్ టి వి యస్ చలపతిరావు (విజయవాడ సౌత్) ఈ 7th Form వారికి రిజర్వేషన్ యిచ్చారు బాగానేవుంది అయితే వారి progress ఎలా వున్నదో గమనించారా Final examination కు లేను కాబట్టి అప్పుడే assess చేయడం too early అవుతుందేమో, periodical examinationsలో P U. C. వారికి 7th Form వారికి ప్రోగ్రెస్ ఏ విధంగా వున్నదో పరిశీలించారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి ఆ సమాచారం నావద్ద లేదు.

శ్రీ టి. కె ఆర్ శర్మ (కర్నూలు) S.S L.C , P U C , హయ్యర్ సెకెండరీ వీటన్నింటికి సంబంధించిన విద్యార్థులలో ఎన్ని complications వస్తున్నవో మనం చూస్తున్నాం P U C. pass అయినవారికి ఒక రకమైన విద్యార్హతలు కలుగుతున్నవి. 7th Form pass అయిన వారికి మరో రకమైన విద్యార్హతలు కలుగుతున్నవి ఈ రెండు సిస్టమ్స్‌లో యూనిఫార్మిటీ తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించినదా, లేకపోయినట్లయితే యిందులో వచ్చే యిబ్బందులను గూర్చి దృష్టిలోకి తీసుకున్నారా ?

Sri K. Brahmanandareddy::— That is altogether a different question, Sir.

శ్రీ జె. వెంగళరావు (వేంసూరు) ప్రొఫెషనల్ కాలేజెస్‌లో entrance examination పెట్టడానికి ఆలోచిస్తున్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అప్పుడు కూడా యీ రిజర్వేషన్ పద్ధతి యిట్లానే వుంటుందా, లేక పర్సెంటేజీ ఏమైనా మారుతుందా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి నేను చెప్పినమాట నిజమే నేను పెద్దలైన ఎకడమిస్టులను, మన శాసనసభలో వుండే పెద్దలను పిలిచి ఆలోచించినప్పుడు 'యిదే ఆలోచించదగ్గ విషయం' అనుకున్నాం. తరువాత నేను, కొందరు వైస్ ఛాన్స్‌లర్స్ ఆఫ్ యూనివర్శిటీస్, యితరులనుకూడా కనుక్కుంటే దానికి అనేకమైన ఆక్షేపణలు వచ్చాయి. అందులో యూనివర్శిటీస్ దానినేమీ favour చేయడంలేదు కూడా అందువలన, యింకొకసారి కలుసుకొని, యీ సంవత్సరానికి లేకపోయినప్పటికి, యిప్పుడు జరిగే పద్ధతులలో ఎక్కడయినా మార్

ప్రాక్టిసెన్ వుంటే, examinations సందర్భంలో గాని, మార్కులు వేసేప్పుడు గాని, యిదివరకు తీసుకునే చర్యలకంటే అధికంగా చర్యలు తీసుకోనడానికి నిర్ణయించడం జరిగింది దానిని అన్ని యూనివర్శిటీలు ఒప్పుకున్నవి.

శ్రీ డి శీతారామయ్య (మదనపల్లి) ప్రొఫెషనల్ కాలేజెస్‌లో అడ్మిషన్స్ యిచ్చే సందర్భంలో 7th ఫారమ్ వారికి ఎంత పర్సెంటేజ్, P. U. C. వారికి ఎంత పర్సెంటేజ్ నిర్ణయించారు? దీనికి ఏదయినా పద్ధతి వున్నదా, లేక సెలెక్షన్ అథారిటీయొక్క యిష్టానికే వదిలేస్తున్నారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి శీతారామయ్యగారు యిప్పుడే వచ్చినట్లుగా వున్నారు, ఇదివరకు జరిగిన ప్రశ్నలన్నీ దానిని గురించే.

డాక్టర్ టి వి యస్. చలపతిరావు యూనివర్శిటీస్ వారు ఏవో difficulties వున్నాయని చెప్పినట్లుగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో సంవత్సరానికి మూడువేల మంది విద్యార్థులకు అడ్మిషన్స్ యీ entrance examinations basis పైననే జరుగుతున్నది. ఈ విషయం మన యూనివర్శిటీల దృష్టికి, ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిరదా, లేకపోతే అది తెప్పించి, పరిశీలించి వచ్చే సంవత్సరం నుండి అయినా దీనిని ప్రవేశపెట్టడానికి ఆలోచిస్తారా? రెండవది ఈ రెండు కేటగిరీల ప్రోగ్రెస్‌కు సంబంధించిన వివరాలు లేవు అన్నారు. Future policy కి యిది అవసరం కాబట్టి ఆ information తెప్పించి House కు తెలియజేస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి. గౌరవ సభ్యులను ఒక స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్ వేయమనండి. నేను తెప్పించడానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఏదయినా యిటువంటి పద్ధతి వుంటే. రెండవది అక్కడేమి జరుగుతున్నదో, examinations విషయంలో, నాకు తెలియదనుకోండి ఖచ్చితమైన అభిప్రాయం నాకు వున్నది. కాని, కేవలం ప్రభుత్వమే యూనివర్శిటీస్‌ను, అందరినీ కాదని చేయడం కష్టమైన విషయం అందుకని యూనివర్శిటీస్ వారితో ఒక్కసారి కాదు, రెండు, మూడుసార్లు చర్చించడం జరిగింది. ఆ తరువాత, వారు తెలిపిన అనేక ఆక్షేపణలను బట్టి యీ సంవత్సరానికి అది impossible proposition అయిపోతుంది. అందువలన వున్న పద్ధతులలోనే, examinations విషయంలో ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నామని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: ఈ మాల్ ప్రాక్టీసెస్, యీ కట్టుదిట్టాలు వారు పుస్తకాలు చూసి వ్రాస్తున్నారనేగదా. పుస్తకాలు చూసే examine

tion paper answer చేసే విధానం పెట్టేస్తే యీ తిగాదా వదలి పోతుంది గదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: వారు చెప్పింది, పుస్తకాలు చూసి కాపీకొట్టడం, అది వేరే విషయం Valuation లో వుండే malpractices వేరు. మార్కులు వచ్చిన తరువాత అక్కడ కొంచెం కుంభకోణం జరుగుతుంది. అది వేరే విషయం,

(Intaruption by Sri Tenneti Viswanathan)

కుంభకోణం కాకపోతే అమలాపురం (నవ్వులు)

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు: ఇంతకు ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు మార్కులు తెచ్చుకునే విధానంలో, valuation వగైరా సందర్భాలలో కొంతలోపం వున్నట్లుగా సెలవిచ్చారు అది ఒక్కటే లోపం అనుకుంటున్నారా, లేక 80, 90 మార్కులు తెచ్చుకుని P U C pass అయి, ప్రొఫెషనల్ కాలేజెస్‌లో చేరి first year లోనే నూటికి 60, 70 మంది fail కావడం కూడా మార్కులు వేయడంలో కులాలు, మతాలకు సంబంధించి అవినీతి వున్నదని గ్రహిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: I am sorry, Sir. ఇందాక నేను కుంభకోణం అన్ని, అమలాపురం అని అన్నాను. I withdraw that. Let it not offend anybody

రెండవ విషయం. ఇప్పుడు వారు చెప్పిన కులాలు, మతాలు అటువంటి వాటినిఅరికట్టాలనేప్రయత్నం. ఇప్పుడు tabulationలోన్యాయముజరుగుతున్నది. అక్కడక్కడ, మార్కులు వేయడంవల్ల 13 వస్తే 43, 63 వస్తే 93 చేసే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి కొన్నిచోట్ల అన్నిచోట్ల. అన్ని కేసులలోను అనికాదు. అక్కడక్కడ అందుకని tabulation విధానంలో figures కాకుండా letters లో వ్రాయమన్నాం. ఒక responsible officer ను తనిఖీచేయమన్నాం తర్వాత papers valuationలో కూడా యింకా శీఘ్రంగాజరుగాలని ఎవరూ oppose చేయడానికి అవకాశం లేని వ్యవధిలో, అది తెలియకుండా ఉండే పద్ధతిలో యిది జరగాలని, strict పద్ధతులు; యీ పేపర్సు ఎక్కడకు వెళ్లింది తెలియని పరిస్థితిలో కట్టుదిట్టాలు చేయడం జరుగుతున్నది. అవసరమైతే, ఎక్కడైనా, police protection కూడా యివ్వమన్నాం. ఇవన్నీ నిర్ణయించడం జరిగింది

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వరులు: ఈ పి.యు.సి, 7వ ఫారం డిస్టింక్షను ఇట్లా ఎంతకాలం కంటిన్యూ చేస్తారు? ఏదో ఒకటే వుండే పద్ధతి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి ఇదివరలో పెట్టారు ఇది నిజంగా ఆలోచించవలసిన విషయమే That is a major policy decision. I cannot say anything

Sri T. Balakrishnayya (Satyaveedu): In giving seats in professional colleges to students who have passed pre-University Examination—are the marks secured in the particular subject alone are taken into account or are the entire marks in all the subjects taken into consideration? If the marks in the particular subject/are taken only/into account for admission, what is the minimum marks for which admission is given?

శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి సబ్జక్ట్సులోనే అనుకుంటాను, I think it is only subject—marks in the particular subject—subject to correction, of course Minimum marks ఇంజనీరింగు కాలేజీలో రావాలంటే 80-85కు తక్కువ వచ్చినవారికి ఏమీ ఛాన్సు వుండడంలేదు మెడికల్ కాలేజిలో 65 మార్కులు—ఇప్పుడు ఎంతవరకు పోయిందో. ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషను పెట్టుకోవాలనడానికి కారణం ఇది 80 పర్సెంటు వచ్చినవారికి ఇంజనీరింగు కాలేజీలో సీటు దొరకడం లేదంటే వీరు ఇంత శక్తివంతులా అని ఒకటి అనిపిస్తోంది. అందువల్లనే ఇది కన్సిడర్ చేశాము

శ్రీ టి బాలకృష్ణయ్య 80 పర్సెంటుకంటె పైన మార్కులు వచ్చిన వారికి సీట్సు దొరుకుతున్నాయని చెప్పారు. నేను ఒక సలహా చెబుతున్నాను. ఇతర స్టేట్సువలె మినిమం 50 పర్సెంటు—ఆపైన వంద మార్కులవరకు గ్రెడేషను ఫిక్సు చేసి సీట్సు అలాట్ చేస్తే అందరికీ సీట్సు దొరకడానికి అవకాశం వుంటుంది అది చాలా బాగా వుంటుంది ఇతర యూనివర్శిటీలలో యీ పద్ధతి ఫాలో అవుతున్నారు దానినే మనంకూడ ఫాలో చేసేలా నిర్ణయిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి. దీనికి అంత ఎక్కువ సెన్సు వున్నట్టు లేదు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ రిజర్వేషను విషయంలో మూడు కాలేజిలలో మాత్రం జరగడం లేదన్నారు, ఆ మూడింటిలో కూడ రిజర్వేషను చేయించడానికి యీ సంవత్సరమైనా ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేకమైన చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి : అస్యూరెన్సు కాదు కాని ఆ కాలేజిలలో ఎందుకు రిజర్వేషను చేయడంలేదో కనుక్కుంటాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు ఈ సంవత్సరానికి ప్రత్యేకించి ప్రొఫెషనల్ కాలేజీలలో చేరేవారికి వేరే ఎగ్జామినేషను లేదని చెప్పారు. ఇకముందుకూడ లేకుండా చేస్తారా ? పి యు సి., 7వ ఫారములలోనే ప్రాపర్ స్టెప్స్ తీసుకొని రెండవసారి పరీక్షకు కూర్చోవాలనే బాధ లేకుండా చేస్తారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి బాధలేదు చేస్తారని చెప్పము. ఇప్పుడు కొన్ని స్టెప్స్ తీసుకుంటున్నాము, చూస్తాము. We are not anxious of any other entrance examination. దీని సక్సెస్ పైన ఆధారపడి వుంటుంది.

శ్రీ ఎ దశావతారం (బద్ద): హెచ్చుమార్కులు తెచ్చుకొని పాసయ్యే డాక్టరులుగాని, టెక్నికల్ పీపుల్ ఎవరైనాగాని—కుంభకోణం చాలవరకు జరుగుతుందనేది విదితం అయింది ఫస్ట్ క్లాసులో పాసవుతున్న డాక్టరులుగాని, టెక్నికల్ పీపుల్‌గాని They may be thorough failures in practical field. A successful doctor may not be a successful surgeon at the table. There is that danger also. You are prescribing a certain scale now. What about those people who have got intuition in this and are denied seats? Are you going to consider that issue, Sir.

Mr Speaker: Please do not forget this is question-hour. It is not time for making speeches. If you have got any question, please put it.

Sri A. Dasavatharam : I explained the position.

Sri K. Brahmananda Reddy : It is not a speech. It is a long question (Laughter).

Mr. Speaker: Ultimately he converted it into a question after I told him.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి నిజం కావచ్చు. లైఫ్‌లో స్కాలాస్టిక్ పరియాస్‌లో బ్రిలియంట్‌గా వున్నవారు అనేక కారణాలవల్ల లైఫ్‌లో సక్సెస్ కాకపోవచ్చు ఇక్కడ వున్నవారందరికీ ఎక్కువ మార్కులు వచ్చివుండవు. కొన్ని ఎక్సెప్షన్స్ వుంటాయి. అది వేరు విషయం కాని జడ్జ్ చేయడానికి ఏదో ఒక మెదడ్ వుండాలి కదా. అమెరికన్ యూనివర్శిటీలలోగాని, ఇతర యూని

వర్శిటీలలోగాని కేవలం ఫైనల్ ఎగ్జామినేషనులో వచ్చిన మార్కులు కాకుండా స్టూడెంట్స్ ప్రోగ్రెస్ కొన్ని సంవత్సరాలుగా కనిపెట్టుతూ వుంటారు. వారికి అటువంటి పద్ధతులు వున్నాయి. మనం ఇంకా ఆ స్టేజికి రాలేదు. మరి, ఏదో ఒక మెథడ్ వుండాలి. వారు చెప్పినదాంట్లో కొంతవరకు సత్యం ఉన్నది. కాని, Some method must be followed, and this is the method which is safe.

డాక్టర్ టి వి. ఎస్. చలపతిరావు · యూనివర్శిటీలు కేవలం ఎగ్జామినేషను మార్కులు మీదనే బేస్ అయితే ఇటువంటి ఎనామలస్ పొజిషన్ వస్తున్నట్లు ముఖ్యమంత్రిగారు గుర్తించారు, సంతోషమే అటువంటివి ప్రివెంట్ చేయడానికి రూల్స్ ఆఫ్ అడ్మిషను అమెండ్ చేసి ప్రతినెలా కంపల్సరీ టెస్ట్స్ పెట్టి అందులోవచ్చే మార్కులు, యూనివర్శిటీ ఫైనల్ ఎగ్జామినేషన్‌లో వచ్చే మార్కులు టూల్లీ అవుతున్నవారికి మెరిట్ వున్నట్లుగా గుర్తించి అడ్మిషన్స్ యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి· చేస్తే బాగానే వుంటుందికాని అందులో కూడ కొన్ని డిఫికల్టీస్ వుంటాయి. ప్రతినెలా టెస్ట్‌పెట్టి మార్కులు వేయమంటే ఏ నాలోటి పంతులో ఇష్టం వచ్చినట్లు మార్కులు వేస్తాడు ఇవన్నీ చాలా వున్నాయి. రఫ్ అండ్ రెడీ మెథడ్ అవలంబించడానికివీలులేదు. వారు చెప్పినది కూడ మంచి పద్ధతే స్టూడెంట్స్ ప్రోగ్రెస్ ఫాలో చేయడం చాల మంచిదే. ఒక్కొక్కసారి కొన్ని కారణాలవల్ల ఎగ్జామినేషన్స్‌లో తక్కువ మార్కులు రావచ్చు. But he might have been brilliant during the other period. ఇప్పుడు అది లేదు చూస్తాము, ముందు రోజులలో ఏమవుతుందో నేనిప్పుడు చెప్పలేను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు) యూనివర్శిటీలో స్త్రీలకు ఇంజనీరింగు కాలేజీలలో సీట్లు కావాలంటే ప్రాముఖ్యత యివ్వలేదని స్త్రీలు నిరుత్సాహపడుతున్నారు. పురుషులు మనకు ఇంజనీర్సుగా వున్నందువల్ల బడ్జెటులో— దేశంలో చాలా డబ్బు దుబారా అయిపోతోందని తెలుస్తోంది. స్త్రీలు ఇంజనీర్లుగా వస్తే క్లుప్తంగా, పొదుపుగావాడి, దేశానికి, ప్రజలకు తోడ్పడతారు కాబట్టి ఇటుపైన హెచ్చు మంది స్త్రీలకు ఇంజనీరింగు కళాశాలలో సీట్స్ యిప్పించి వారి ద్వారా ప్రజలకు సేవచేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి ఏ స్త్రీలు గున్నయ్యగారికి రిప్రజెంటు చేశారో గాని స్త్రీలకు మెడికల్ కాలేజీలలో రిజర్వేషను యిస్తున్నాము. ఇవ్వకూడదని

కాదు. ఇంజనీరింగుకు అవుట్ డోర్ వర్క్ అడవులలోకి పోయి వుండాలి. ప్రాజెక్టులదగ్గర వుండాలి, మాన్యువల్ వర్క్--అంటే కేవలం మట్టి ఎత్తి పోయడం కాకపోయినా రఫ్ వర్క్ వుంటుంది ఇంత వరకు నాకు ఏ స్త్రీలు చెప్పలేదు

శ్రీ టి వి రాఘవులు వృత్తి కళాశాలలైన ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్ మొదలైన వాటిలో మొదటి సంవత్సరం కోర్సు చాలా హెచ్చుగా ఉంటున్నది ఆ సిలబస్ తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? రెండవది, మార్కులు award చేయడంలో ఉపాధ్యాయులు వేసిన మార్కులు ఇందులో పరిగణన చేయడమనేది మంచిదో కాదో సెలవిస్తారా? మూడవది, వృత్తి కళాశాలలలో పరీక్షలకు renumbering చేయడం లేదు, అట్లా చేయించే విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి సిలబస్ హెచ్చుగా ఉందో లేదో చెప్పడానికి I am not the person, ఆ కరిక్యులమ్ చూచే టెక్నికల్ బాడీ--Board of Studies వారు ఉంటారు, మనం interfere కావడానికి లేదు

శ్రీ టి వి రాఘవులు. ఎకడమిక్ మ్యాటర్ కనుక మనం చేయకూడదనుకోండి, మనం సూచించవచ్చుకదా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి గౌరవ సభ్యులు సూచన చేయవచ్చు. As a Government సూచించడం మంచిది కాదు.

TECHNICAL EDUCATION

1301—

* 3813 Q —*Sri M. Lakshmanaswamy*: *(Put by Sri V. Visweswara Rao)* —Will the hon. Minister for Education be pleased to state.

(a) whether the Government have reduced the amounts allotted for technical education for 1964–65; and

(b) if so, the schemes that were effected by this cut?

Sri K Brahmananda Reddy :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

† Q. No. 1302 (*3326)

LITERACY AMONG STATES

1303—

* 2099 Q. *Sri A P. Vajraveluchetty (Put by Sri V. Visweswara Rao)* · Will the hon. Minister for Education be pleased to state ;

(a) what is the present rank of our State in Literacy among the States and Union territories of India ;

(b) What is the percentage of Literate population in the State;

(c) What is the highest percentage in the country ; if so, the average for the country ?

Sri K Brahmananda Reddy .

(a) 15th rank.

(b) 21 2

(c) 52 7 (in Delhi) The average for the county is 23 9%

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానిని బట్టి మనది 13వ స్థానంలో ఉంది ఇది all India average కంటే చాలా తక్కువ, ఎడ్యుకేషన్‌కు ఇంక ఎక్కువ మొత్తం ఇచ్చి literacy వ్యాపించేటట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి· 15వ రాంకు--13 కాదు, 26 రాష్ట్రాలను మొత్తం లెక్కవేసుకొని చూస్తే మనకంటె దురదృష్టవంతులు కొంత మంది ఉన్నారు బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్ వంటివి. ఏమైనప్పటికి మనం కొంచెం beway cover చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నాలుగవ ప్లాన్‌లో సోషల్ సర్వీసెస్‌కు, ఎడ్యుకేషన్‌ను కొంత ఎక్కువగా పెట్టుకుంటున్నాము ఈ సంవత్సరం, పోయిన సంవత్సరం కంటె కొంచెం ఎక్కువగా పెట్టడం జరుగుతోంది. Literary competition కు కొంత కేటాయిస్తున్నాము ఇది average పైన వచ్చింది

శ్రీ బి హెచ్ నాగభూషణరావు (వరంగల్)· Adults లో literacy ప్రచారం చేయడానికి ప్రభుత్వం నుంచి encouragement ఉంటుందా? రెండు

† Not put and not answered in the House Hence questions and answers are included in the proceedings under Written Answers to Questions.

మూడు సంవత్సరాలలో మెట్రిక్యులేషన్ వంటి పరీక్షలకు తయారు చేయ వచ్చును, అటువంటి institutions encourage చేసి literacy improve చేయిస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి Particular information లేదు, ఎడ్యుకేషన్ డిమాండులో చెబితే ఆలోచించవచ్చును.

శ్రీ టి వి ఎస్ చలపతిరావు మన rank కంటె తక్కువ ఉన్న రాష్ట్రాల పేర్లు చెప్పారు పైన ఉన్నవారి పేర్లు చెబుతారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి ఢిల్లీ, కేరళ, మద్రాసు, గుజరాతు, మహారాష్ట్ర, వెస్టు బెంగాలు, అస్సాము, మైసూరు, పంజాబు--ఇంకా మణిపూర్ వంటివి ఉన్నాయి.

MUSIC AND DANCE SUBJECTS' IN GIRL SCHOOLS

1304—

* 3359 Q —*Sarvasri A. Sarveswara Rao and V. Satyanarayana* :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state ;

(a) whether the Government have evolved any plan to introduce subjects like Music and Dance in all girl schools and combined courses including painting and sculpture in some high schools for both girls and boys ; and

(b) whether the plan has been put into execution during this year ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—

(a) Yes, Sir.

(b) No, Sir. It is proposed to put the plan into execution during 1965-66.

LABORATORY TECHNICIANS

1305—

* 2542 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* : (*Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya*) : Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) what is the present scales of pay, dress allowance and risk allowance given to the laboratory technicians in the State ;

(b) whether there is any difference in the scales of pay between Laboratory Technicians, Auxiliary Health Workers and Radiographers, if so, the reasons therefor; and

(c) whether the Government propose to set up different grades in the Laboratory Technicians working in the District Clinical Laboratories attached to the District Headquarters Hospital in the State, if not, the reasons therefor?

(The Minister of Law and Prisons deputised the Minister for Health and Medical and answered the questions):

The Minister for Law and Prisons: (Sri P.V.Narsimha Rao (a) The present scales of pay of Laboratory Technicions are as follows:

(i) 125-5-160-7½-220.

(ii) 80-2-90-3-120.

(iii) 100-4-120-5-150.

(iv) 70-2-100.

No dress or risk allowance is paid to them

(b) Yes Sir. The posts of Laboratory Technicians, Auxiliary Health Workers and Radiographers are entirely different categories, and the duties attached to these posts are also different. The qualifications, training period and the subjects taught in the training period are also quite different.

(c) No, Sir. The duties performed by them, wherever they are appointed, are identical.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య:- రేడియో గ్రాఫర్లకు అందరికంటె ఎక్కువ risk ఉంటుంది. వారికి longivity కూడా తక్కువగా ఉంటుంది. వారికి special allowance ఏమైనా ఇస్తున్నారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు లేదు-వారిని గురించి వేరే ఆలోచన లేదు.

TUBECTOMY OPERATIONS

1306—

* 2656 Q.—*Sarvasri T. V. S Chalapathi Rao and G. C. Kondaiah (Nellore)*—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) what is the target fixed for Tubectomy operations among females, as a measure of birth-control in our State for the Third Five-Year Plan period ; and

(b) what steps were taken by the Government to achieve the target and how many operations were conducted in the year 1963-64 ?

Sri P. V Narasimha Rao :—

(a) No target has been fixed.

(b) The question of achieving the target does not arise. 2966 operations have been conducted during 1963-64.

BIRTH RATE OF MONGOLOID IDIOTS

1307—

* 2434 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government have any statistics regarding birth rate of Mongoloid Idiots in Andhra Pradesh ; and

(b) whether the Government have sent its representative to the International Congress on scientific study of mental retardation, held at Copenhagen in August, 1964 ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—

(a) Three births were reported in 1963, two in Niloufer Hospital, Hyderabad and one in Government General Hospital, Kurnool.

(b) No, Sir.

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు: ఇవి నిజంగా అవాంఛనీయమైన విషయాలు. దీనికి prevention ఉందని 37 సంవత్సరాలు వచ్చినతరువాత పిల్లలను కనకుండా ఉంటే ఇటువంటివి సంభవించకుండా ఉంటాయని శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు అది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ పి వి నరసింహారావు · లేదు దానిని గురించి రికార్డులు ఉంచడం జరగడం లేదు ముగ్గురు ఇటువంటి బిడ్డలు పుట్టారనిమాత్రం ఉన్నది Conference‌లో ఏదైనా నిర్ణయానికి వస్తే దానిని గురించి steps తీసుకోడానికి వీలుంటుంది. ప్రస్తుతం ఇటువంటి నిష్కర్షకు వచ్చినట్లు లేదు

DINGUE FEVER

1308—

*3482 Q·—*Sri P. O. Satyanarayana Raju* (*Put by Sri T. K. R. Sarma*)—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether there is any incidence of 'DINGUE' fever in our State at present ;

(b) if so, the places where it is prevailing ; and

(b) whether any preventive steps are taken to control the disease ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—

(a) No, Sir.

(b) and (c) Do not arise.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు Dingue fever అంటే ఏమిటి ?

Sri P. V. Narasimha Rao : This is a fever caused by a mosquite which has high temperature - not the mosquito, but the patient (laughter)— and heavy aching and pains of the body. It is a virus infection in which high fever and hemorrhage in the various parts of the body are predominent. This used to be common in Orissa and Calcutta. It is said to have come into our State from Calcutta. Some cases were reported from Madras also.

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి (ఆత్మకూరు) · ఇది బర్మా evacuces నుంచి మద్రాసు వచ్చింది. మద్రాసునుంచి నెల్లూరుకూడా వచ్చింది అక్కడ చాలామంది effect అయినారు.

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు · అప్పుడు రావచ్చును.

Srı P. V. Narasımha Rao: November 1964. No further cases have been reported Before that, between July and November there were cases from several parts of the State partıcularly from Visakhapatnam area and orders weıe passed that steps should be taken to safeguard the people from malaria infectıon, i. e. mosquito infections, Such steps were taken.

Dr. B. V. L. Narayana: This ıs a disease which is spreading nowadays slowly aad ıt ıs in epıdemic form ın Japan only. It spreads through the ports — eıther aırports or sea ports. As far as preventive steps are concerned, we should take precautıons at the air ports and sea ports. Once ıt starts spreading, ıt spreads terrıbly It ıs essentıal that necessary precautıons should be taken.

Sri P. V. Narasimha Rao . That has been done. It has been fırst found in Visakhapatnam area and because of the vigorous steps taken ımmedıaıely there are no fresh cases.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఈ జ్వరానికి కారణం ఏజెన్సీనుంచి వచ్చిన కాలువలు, ఏరులులోని ఇసుకలోనుంచి ఈగలు మనుష్యులమీద వ్రాలితే మనుష్యులకు రోగం వస్తోందని అన్నారు పాతపట్నం, ఇచ్ఛాపురం, పార్వతీపురం ప్రాంతాలు ఏజన్సీ ప్రాంతాలు, ఒరిస్సా బోర్డర్‌లో ఉన్నాయి అందువల్ల పాతపట్నం తాలూకాలో హాస్పటల్ కట్టి ప్రజలను రక్షించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి వి నరసింహారావు అధ్యక్షా, ఇది ఏజెన్సీగురించి కాదు. ఈగను గురించి కాదు ఇది దోమను గురించి. కలకత్తా ప్రాంతంనుంచి జపాన్ నుంచి వచ్చింది అంటున్నారు ఏజెన్సీలో ఏమీలేదు ఇంతవరకు అయితే లేదు

SALE OF INTOXICATED LIQUORS AT TIRUMALAI

1309—

* 1166 Q — *Sarvasri M. Pıtchaıah and P. Rajagopal Naidu.* (*Put by Sri T K. R. Sarma)*:—Wıll the hon. Mınister for Excıse and Prohıbition be pleased to state :

Whether any action has been taken by the Government against the persons who sell or buy intoxicated liquors like Aklcohol or Beer or Toddy in the surroundings of Tirupathi and Tirumalai temples ?

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M R. Appa Rao) :

(a) Yes, Sir Instructions have also been issued to the Prohibition Staff to take effective steps to stop Ilicit distillation at Tirumalia and many cases have been booked for illicit distillation (49 cases) and 130 gallons were seized Besides that there is the general question of consideration of amending the prohibition Act, even if cases are caught, the person invoved are getting away with light punishment. If imprisonment is made compulsory it may be better.

Sri V. Visweswara Rao :—Does it apply only to Tirumalai-Tirupathi or other areas also ?

శ్రీ ఎం ఆర్. అప్పారావు తిరుమల-తిరుపతి గురించి ప్రశ్న వేశారు. అక్కడ strict steps తీసుకుంటున్నాం జనరల్‌గా State లో కూడ అని చెప్పాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం Imprisonment చేయడానికి నిర్ణయం చేస్తాం అంటున్నారు Jails position, జైళ్లకు కావలసిన finances గురించి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎం. ఆర్ అప్పారావు : భయపడితే ఎవరూ జైలుకి వెళ్లరు.

డాక్టర్ టి వి యస్ చలపతిరావు Illicit alcohol కొనుక్కున్నటు వంటివారు పిల్గ్రిమ్సా లేక పెర్మనెంటు సిటిజెన్సా ?

శ్రీ ఎం ఆర్ అప్పారావు పిల్గ్రిమ్సు కాదు. అక్కడ ఉండే సిటిజెన్సు. దేవుని దర్శనానికి వెళ్ళినవారు ఎవరూ కొనరు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : తిరుపతిలో పెర్మనెంటు సిటిజన్సు ఆల్కహాలు తీసుకుంటున్నారన్నారు అందులో పర్మిటు హోల్డర్సు ఎంతమంది ఉన్నారు ?

శ్రీ ఎం ఆర్ అప్పారావు తిరుపతికాదు, తిరుమల. తిరుమలలో ఎవరూ లేరు పర్మిటు హోల్డర్సు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య తిరుపతి దేవస్థానంలో V. I Ps పర్మిట్సుతో వెళుతున్నారా ?

శ్రీ ఎం ఆర్ అప్పారావు V I Ps కాదు Unimportant persons కాదు ఎవరూ పిర్గిమ్సు త్రాగరు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య అంటే క్రొత్తగా త్రాగినవారి లెక్క తెలియదంటారా? సంజీవరెడ్డిగారు దేవాలయాలలో యిదివరకటి పవిత్రతపోయి త్రాగినవారు ఎక్కువైనారని శాసనసభలో చెప్పారు మంత్రిగారి నోటీసుకు త్రాగినవారి విషయం రాలేదా ?

శ్రీ ఎం ఆర్ అప్పారావు అటువంటివి ఎక్కువ నోటీసుకి రాలేదు. అది సీరియస్ మేటరు కాదు, ఎవరైనా త్రాగుతున్నారేమో.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య వారు చాలా పెద్దవారు V. I. Ps.కి మించినవారు అయినందువల్లనా ?

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు · తిరుపతి దేవాలయంలో వందల సంవత్సరాల నుంచి త్రాగినవారుంటున్నారు అటువంటప్పుడు సోమరసం పుచ్చుకున్నటువంటి వారిపైన నిర్దాక్షిణ్యమైన చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఏమిటో చెప్పగలరా? ప్రత్యేకంగా పవిత్రత పోవడానికి వీరు కారణభూతులా ?

శ్రీ ఎం ఆర్. అప్పారావు త్రాగినవారు వెళ్లరు వెళ్లినప్పుడు త్రాగితే పవిత్రత పోవడం జరుగుతుంది త్రాగడానికి justification లేదు

PROHIBITION OFFENCES IN SRIKAKULAM DISTRICT

1310—

* 2501 Q.—*Sri P. Gunnayya* :—Will the hon Minister for Excise and Prohibition be pleased to state ;

(a) the number of prosecutions launched against the people who indulged in illicit distillation in Srikakulam District from 1-1-1964 to 29-8-1964 ; and

(b) the number of prosecutions launched against the persons for the consumption of liquor ?

Sri M. R. Appa Rao :—

(a) 399.

(b) 1392.

శ్రీ పి గున్నయ్య : జిల్లాలో కేసులు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఇటు పైన హెచ్చు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడంఒకటి వారు బాహాటంగా ఓపెన్ సీక్రెటుగా సారా దుకాణాలు ప్రతి గ్రామంలో అభివృద్ధి చేస్తున్నారు, అధ్యక్షా. అలాంటప్పుడు తప్పకుండా ఆఫీసర్సుపైన తగినటువంటి చర్య తీసుకొని గట్టి ప్రయత్నం యిటుపైన చేస్తారా ?

శ్రీ ఎం ఆర్ అప్పారావు అదే ఇందాక చెప్పాను. ఎన్ని కేసులు పెట్టినా అయిదు రూపాయలు జరిమానావేసి వదిలేస్తున్నారు మదరాసు చట్టం. మహారాష్ట్ర చట్టంలో డిటెరెంటు పనిష్మెంటు భయపడే శిక్ష జైలులో పెట్టడం ఉంది లేకపోతే కూలీలకు అయిదు రూపాయలు యిచ్చి జైలుకి పంపిస్తున్నారు. కాచేవారు ఒకరు జైలుకి వెళ్లేవారు ఒకరు డిటెరెంటు పనిష్మెంటు యివ్వాలని రికమెండేషను ఉంది.

శ్రీ పి గున్నయ్య అధ్యక్షా ఆఫీసర్సే ప్రోత్సాహం చేస్తున్నారు చాల మంది శాసనసభ్యులు గాని ప్రజలుగాని కూడదని చెప్పినప్పుడు పెద్దగా వ్యవహరించి కొట్టి తిట్టే ఏర్పాటులు గ్రామాలలో చేస్తున్నారు అల్లకల్లోలముగాఉంది. కాబట్టి నేను రిపోర్టు చేశాను కాని నేను రిపోర్టు చేయకముందు ఒక దుకాణం ఉంటే రిపోర్టు చేసిన తరువాత మూడు దుకాణాలయినాయి దయచేసి దీనిపైన తగినచర్య తీసుకుని ఆ ఆఫీసర్సును suspend చేసిఅయినా విచారణ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎం ఆర్ అప్పారావు చాలమందిని suspend చేశాము. కొంత మంది శాసనసభ్యులు యిస్తే వారి పిటిషనుపైన action తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య శాసనసభ్యులు పిటిషన్సు యిస్తే suspend చేశామన్నారు. M.L As ని suspend చేశారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : M.L As ను suspend చేసే అధికారం వారికి లేదు It is only the House that can do it.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : సారా దుకాణాలు ఎక్కువవుతున్నాయని కాంగ్రెసు పార్టీనుంచి చెబుతున్నారు ఎక్కువగా ఉండడానికికారణం ఆఫీసర్సే కాబట్టి చట్టాన్ని రద్దు అయినా చేయండి లేక దుకాణాలు ఎక్కువైనపుడు ఆఫీసర్సును తీసివేస్తే తగ్గుతుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎం ఆర్ అప్పారావు ఏ steps అవసరం అయితే అవే చేస్తాం

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు కాంగ్రెసు సభ్యులు గున్నయ్యగారు రిపోర్టుచేస్తే ఒకటల్లా మూడయినవని అన్నారు మంత్రిగారు suspend చేశామన్నారు. Suspend చేస్తూఉంటే పెరుగుతూ పోతూఉంటే సభ్యుడు యిచ్చిన information తప్పవుతుందా ?

శ్రీ ఎం ఆర్ అప్పారావు లేదండి చాలా తగ్గుతున్నాయి మరీ ఎక్కువ జరగడం లేదు.

INTEGRATED TOWN AND COUNTRY PLANNING BILL

1311—

* 1664 Q.—*Sarvasri A. Sarveswara Rao and V. Satyanarayana* :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state .

(a) whether the Government propose to bringforth an Integrated Town and Country planning Bill for Andhra Pradesh , and

(b) if so, the steps taken so far ?

The Minister for Municipal Administration (Sri A. Venkataramayya) :—

(a) Yes Sir.

(b) The Model Country and Town Planning Bill prepared by the Government of India and suggested for adoption by the State Government was referred to the State Law Commission. The Commission has prepared a report containing its suggestions and also a draft Bill based on those suggestions. The Director of Town Planning has been asked to express his views on the report of the Law Commission. His views are awaited.

(ఎ) అవునండి.

(బి) నమూనా గ్రామాలు, పట్టణాల నిర్మాణానికి సంబంధించిన బిల్లును ఒకదానిని భారత ప్రభుత్వమువారు రూపొందించారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు దీనిని అనుసరించాలని సిఫార్సు చేయబడినది. రాష్ట్ర లాకమిషన్‌కు దీనిని పంపడం

జరిగింది లా కమిషను ఒక నివేదికను తయారుచేసి సూచనతోసహా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించింది ఆ సూచనల ప్రాతిపదికపైన రూపొందించిన ముసాయిదా బిల్లు ఒకదానిని కూడా కమిషను సమర్పించినది.

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు కమిషను సమర్పించిన వరకైనా next session meet అయినప్పటికి వస్తుందా ? ఆ విషయం గట్టిగా assurance యిస్తారా ?

శ్రీ ఎ వెంకట రామయ్య డిపార్టుమెంటు విచారణ చేస్తున్నారు. చేసిన తరువాత సాధ్యమైనంత తొందరలో తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ఇదివరకు 1958 సంవత్సరంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గవర్నమెంటు Draft Bill ను గెజెటులో ప్రకటించారు. Central Government నుంచి వచ్చిందంటున్నారు దానికిదీనికి తేడాలు ఏమున్నాయి?

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య 1959లో తెలంగాణా ఆంధ్ర ప్రాంతాలకు ఒకే బిల్లు చేయాలని స్పెషల్ ఆఫీసరును వేయడం జరిగింది ఆ బిల్లు తయారైన తరువాత సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇండియా మొత్తంలో ఒకేవిధమైన పాలసీ ఉండాలనే సూచనతో వచ్చిన బిల్లు పరిశీలనలో ఉన్నది

MEMORANDUM FROM THE MUNICIPAL AND LOCAL BOARDS UNION

1312—

* 1722 Q.—*Sri G. C Kondiah : (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya) :*—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether the Andhra Municipal and Local Boards National Workers Union submitted any Memorandum to the Government on 7-7-1964 ; and

(b) if so, the action taken by the Government on the same ?

Sri A. Venkataramayya .—

(a) Yes Sir.

(b) The requests contained in the Memorandum are under consideration of Government.

(ఎ) విన్నపము సమర్పించినారు

(బి) విన్నపములో తెలుపబడిన అంశములు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నవి

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య దానిలో అంశాలు ఏమిటి? ఏస్థాయిలో పరిశీలన ఉంది ?

శ్రీ ఎ వెంకటరామయ్య చాలా ఉన్నాయి ఉన్నవారికి అనేక రకాలైన విన్నపాలు చాలా ఉన్నాయి చదువమంటే చదువు తాను అభ్యంతరం లేదు

మిస్టర్ స్పీకర్ అది టైము పడుతుంది ఏ స్టేజిలో ఉన్నాయి ?

శ్రీ ఎ వెంకటరామయ్య కొన్ని పరిశీలనలో ఉన్నాయి. కొన్ని reject చేయడం జరిగింది

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య 50 జాబితాలు ఉంటే రెండు మూడయినా చదివితే అర్థం అవుతుంది

మిస్టర్ స్పీకర్ ముఖ్యమైనవి చదవండి.

శ్రీ ఎ వెంకటరామయ్య : దానిలో మామూలుగా వారియొక్క యిదివరకటి salaries గురించి, అదనంగా salaries కావాలని, grades గురించి regularize చేయాలని, Public Health. Non-public Health, employees గురించి regularize చేయాలని ముఖ్యాంశాలు.

KARIMNAGAR CITY MUNICIPALITY

1313—

* 3777 Q. - *Sri A. Ramachandra Reddy (Bhongiri)* :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether any censure motion was passed by the Municipal Committee, Karimnagar on Sri Despande, the Executive Officer of Karimnagar City Municipality ; and

(b) if so, the details of the same ; and the action taken thereon ?

Sri A. Venkataramayya :—

(a) No Sir,

(b) Does not arise.

(ఎ) లేదు

(బి) ఉత్పన్నము కాదు.

శ్రీ ఎ రామచంద్రారెడ్డి అధ్యక్షా, censure motion move చేయలేదని అంటున్నారు. Move చేశారు దానిమీద విచారణ జరిగింది. వారిని transfer చేశారు ఈ ప్రశ్న పంపబడిన తరువాత ముగ్గురు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్సు ట్రాన్సఫర్ కావింప బడ్డారు మరి మంత్రిగారు కాదంటున్నారు ఏమి అధ్యక్షా ?

శ్రీ ఎ వెంకటరామయ్య No confidence motion move చేసిన మాట వాస్తవమే అది move చేసినవారు దానిని withdraw చేసుకొనడము జరిగింది. కాబట్టి ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదని మనవి చేశాను.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి ముందు move చేయలేదని అంటున్నారు. తరువాత వారు withdraw చేసుకొన్నారు అంటున్నారు No confidence motion move చేశారు Pass అయినది. Pass అయిన తరువాత దానిమీద ప్రభుత్వమువారు transfer చేశారు వారు withdraw చేసిన సమస్య ఎట్లా వస్తుంది ?

శ్రీ ఎ వెంకట్రామయ్య ప్రభుత్వము దగ్గరకు రాలేదు ఈ ప్రశ్న వచ్చిన తరువాత ఏమిటి information అని తెలుసుకొంటే ఆస్పెషల్ ఆఫీసరు చెప్పినదాని ప్రకారము move చేసినవారు withdraw చేసుకొనడము జరిగిందనే వచ్చిన information. ప్రభుత్వానికి pass అయినట్లు నేటివరకు ఏ information లేదు.

శ్రీ ఎ రామచంద్రారెడ్డి. Executive Officer దేశపాండేగారు అక్కడే వున్నారా ? లేక transfer చేయబడ్డారా ? Transfer చేయబడితే ఏ కారణముచేత చేయబడ్డారు ?

శ్రీ ఎ వెంకట్రామయ్య: ఏదయినా administrative reasons వల్ల transfer అయివుంటారని భావిస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: Transfer అయివుంటారని అన్నారు. మంత్రిగారికి తెలియదా ?

శ్రీ ఎ వెంకట్రామయ్య · విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమువల్ల మాత్రము కాదని మనవిచేశాను.

WOMEN'S WELFARE DEPARTMENT

1314—

* 501 Q.—*Sri Allam Krishnaiah (Venkatagiri)*—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

Whether it is a fact that the Government have decided to merge the Women's Welfare Department with the Social Welfare Department ?

The Minister for Social Welfare (Smt T. N. Sadalakshmi) No Sir.

శ్రీ అల్లం కృష్ణయ్య అధ్యక్షా, అలా ఎందుకు చేయలేదో కారణము చెబుతారా ?

శ్రీమతి టి యన్. సదాలక్ష్మి బాగుండదని చేయలేదు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. అధ్యక్షా, అప్పుడు enquiry లో వుందనే అభిప్రాయముతో ఉంచారు. ఇప్పుడు మార్పులు వచ్చినవి అడ్మినిస్ట్రేషన్ జరుగుతోంది ఎందువల్ల అమలుజరుపలేదు ? ఈ విషయములో ముఖ్య మంత్రిగారు జవాబు చెప్పడము అవసరమనుకొంటాను. Reorganisation of the Department విషయము వచ్చినప్పుడు దానిని 'అమలుజరుపకుండా డిపార్టుమెంటు ఆపివేస్తే దానికి ఎవరు బాధ్యులు లేక జి ఓ. లకు విలువ లేదా ?

శ్రీమతి టి యన్. సదాలక్ష్మి : కాబినెట్‌లో decision తీసుకొన్నారు. జి. ఓ ఇప్పుడు ఏమీలేదు ప్రస్తుతము Women Welfare Departmentగా వుండి పనులు సాగుతున్నవి

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Women Welfare Department ని సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటులో కలుపుమని, వారిని head గా వుంచుమని జి ఓ చేశారు ఆ జి. ఓ రద్దు అయినదా ? ఉందా ? ఉంటే అమలు జరుగుతోందా ?

శ్రీమతి టి. యన్ సదాలక్ష్మి ఆ జి ఓ. రద్దు అయిపోయింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య · ఎప్పుడు చేశారు ?

శ్రీమతి టి యన్. సదాలక్ష్మి. ఆ particular date లేదు. ఆ జి. ఓ. మాత్రము రద్దు అయిపోయింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య అధ్యక్షా, ఒకసారి ఇచ్చిన జి ఓ రద్దు చేస్తే, శాసనసభ direct గా ఆ ప్రశ్న వేస్తే జవాబు రాకపోతే ఇంక మాకు ఏమి ప్రయోజనము అది confidential ఏమీకాదు Administration కి సంబంధించినది. చర్చ చాల జరిగింది జి. ఓ. రద్దు అయిపోయిందని చెబుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబుదారీ వహించి చేశాము అంటే ఒప్పుకొంటాము

శ్రీమతి టి. యస్ సదాలక్ష్మి: కాబినెట్‌లో decide అయిపోయింది, అధ్యక్షా. ఇప్పుడు దాని సమస్యలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: కాబినెట్‌లో decide కావచ్చు. G. O ఇస్తేనే కాబినెట్‌లో నిర్ణయము అవుతుంది వారు ఏమి చేసుకొన్నా మాకు అభ్యంతరము లేదు కాబినెట్ నిర్ణయము చేసినతరువాత అది జి ఓ గా ఇస్తేనే అములుజరుగుతుంది కాని లేకపోతే అంతకుముందు ఉన్న జి ఓ. యే నిలబడుతుంది అనేది అందరికి తెలుసు

శ్రీమతి టి యస్ సదాలక్ష్మి. మొదటి జి ఓ రద్దు అయినట్లుగా మరొక జి. ఓ separate గా ఇవ్వవలసిన అవసరము ఏమి ఉంటుంది ?

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి(ఆలేరు) అధ్యక్షా, Women Welfare Department కి డైరెక్టరుగా స్త్రీ ఉండేది ఇప్పుడు ఆమె suspend అయినది. In-charge director అని కాకుండా డైరెక్టరు అనే పేరు ఎందుకు పెట్టవలసి వచ్చినది ?

శ్రీమతి టి యస్ సదాలక్ష్మి: ప్రస్తుతము పెట్టారు. మరొకస్త్రీనే వేయడానికి ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి: అధ్యక్షా, ఆమెమీద enquiry జరిగి తప్పులు తేల్చేవరకు in-charge డైరెక్టరు అని ఉండాలి కదా డైరెక్టరు అని ఎందుకు పెట్టారు ?

శ్రీమతి టి. యస్ సదాలక్ష్మి. వారు పొజిషన్‌లో ఉన్నారు కనుక డైరెక్టరుగా పెట్టారు.

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి. అధ్యక్షా, ఆమెపైన విచారణ జరిగినదా ? ఏమైనా తేలినదా ? తేలితే ఆమెను తీసివేసి మగవారిని డైరెక్టరుగా పెట్టడము జరిగినదా ? ఆ డిపార్టుమెంటులో ladies లేరా ? వేరే డిపార్టుమెంటునుంచి తీసుకొనిరావడానికి కారణమేమిటి ?

శ్రీమతి టి యస్ సదాలక్ష్మి వేరే డిపార్టుమెంటు కాదు. Social Welfare Department కి సంబంధించిన డిప్యూటీ సెక్రటరీగారిని పెట్టారు. విచారణ సాగుతోంది అది అయినతరువాత ఆలోచిస్తాము ప్రస్తుతము enquiry సాగుతోంది

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం అధ్యక్షా, Incharge పెట్టినప్పుడైనా ఆ డిపార్టు మెంటులో అంతమంది ఆడవారు, qualified people ఉన్నారు కదా. స్పెషల్‌గా మగవారిని ఎందుకు వేశారు అని ఆడవారు వేసే ప్రశ్న, మగవారు కూడ వేసే ప్రశ్న అదే

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి Director of Women Welfare she should be a woman అని ఎక్కడా లేదు మగవారు అని లేదు ఇద్దరిలో ఎవరో ఒకరు అని,

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారుచెబుతూ ఎవరైనా ఒకరు అన్నారు ఇంతకుముందు ఒక స్త్రీ డైరెక్టరుగా ఉండేది ఆ డిపార్టు మెంటులో అందరూ లేడీస్ In-charge director అని కాకుండా డైరెక్టరు అని పేరుపెట్టి ఇంకొకరిని ఎందుకు పెట్టవలసి వచ్చినది ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి . తమకుతెలిసిన విషయమే అధ్యక్షా Director of Women Welfare suspension లో ఉంది. Enquiry జరుగుతోంది. ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు డెప్యూటీ సెక్రటరీ అఫీషియేటింగ్ డైరెక్టరుగా ఉన్నారు

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు · అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు స్త్రీ ఉండేది In-charge అని పెట్టండి లేక డైరెక్టరు అనండి. అది వారి ఇష్టము ఒకస్త్రీనే promote చేసి ఎందుకు పెట్టకూడదు ? ప్రత్యేకముగా డెప్యూటీ సెక్రటరీని ఎందుకు తీసుకొని రావాలి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి ప్రత్యేకముగా ఎక్కడనుంచి తీసుకొనిరాలేదు ఆ డిపార్టుమెంటులో ఉన్నవారే ఇదివరకు ఉన్న ఆమెపైన enquiry జరుగు తోంది రిజల్ట్సు రాలేదు క్రిందినుంచి promote చేయాలంటే ఎవరు ఉన్నారు capable స్త్రీలు, దీన్ని సమర్థించేవారు అనేది చూడాలి ఇదివరకు promote చేస్తేనే వచ్చిన ఇబ్బంది ఇది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు అధ్యక్షా, promote చేస్తేనే వచ్చిన ఇబ్బంది అన్నారు Corruption charges అనేకము వచ్చినవి ప్రత్యేకముగా లేడీ అనే కాదు Enquiry చేస్తున్నారు అసలు, as a policy Women Welfare Department కి డైరెక్టరుగా స్త్రీనే వేయాలనే నిర్ణయానికి వస్తారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి ఇది వేరే విషయము. ఆలోచించిన తరువాత చెబుతాము.

శ్రీ టి కె. ఆర్ శర్మ. ఇంతకుముందు మంత్రిగారు చెబుతూ జి ఓ, రద్దు అయినది అని అన్నారు ఇది చాల విపరీతమైన విషయము అధ్యక్షా ఎందు కోసము అంటే ఒక జి ఓ ఉండె ఆ జి ఓ. issue అయినతరువాత దానిని అమలుజరుపక పోవడమే కాకుండా ఆ జి ఓ ను ఇంకో జి. ఓ. ద్వారానో ఇత రముగానో రద్దుచేయడము తటస్థిస్తుంది కాని కాబినెట్‌లో కూర్చొని మేము చర్చ చేసుకొన్నాము తీర్మానించు కొన్నాము అన్నంతమాత్రాన రద్దు కాదు, ఆ issue అయిన జి ఓ రద్దు అవడమనేది తటస్థించదు. ఆ జి ఓ ని రద్దుచేసే వేరే జి ఓ issue చేశారా? లేక ముందు ఉన్న జి. ఓ ప్రకారము అమలుజరి పించడానికి ప్రభుత్వము ఎందుకు పూనుకోదు?

శ్రీమతి టి యన్ సదాలక్ష్మి ముందు జి. ఓ లో కొంతభాగము మాత్రమే రద్దు అయినది Women Welfare Department, Social Welfare Department తో merge చేయమనే పాయింటు సవరించి మరో జి ఓ లో దీనిని add చేశారు.

శ్రీ పి గున్నయ్య: అధ్యక్షా, ఇదివరకు ఉన్న ఆమెపై రిపోర్టు ఎంతకాల ములో వస్తుంది ఆమెకు పని ఇవ్వడానికి అవకాశాలు ఉన్నవా? స్త్రీయే డైరెక్టరుగా ఉండాలని రూల్సులో లేదు అని ముఖ్యమంత్రిగారు శలవిచ్చారు మగవారు అయినా ఉండవచ్చునని అన్నారు అది చాల ప్రమాదమైన విషయము అధ్యక్షా (నవ్వులు) ఎందుకంటె మన ఆంధ్రదేశములో ఉన్న 4 కోట్ల జనాభా లోను హెచ్చుగుంది స్త్రీలు ఉన్నారు స్త్రీ సంక్షేమానికి స్త్రీయే డైరెక్టరుగా ఉన్నట్లయితే స్త్రీలు చదువుకోడానికి వారి బాగోగులు చూడడానికి వీలుంటుంది శ్రీకాకుళంలో ఉన్న బాలిక అయినా "నేను స్త్రీసంక్షేమ డైరెక్టరు అవుతాను" అనే ఆశతో ముందుకు వస్తారు కాబట్టి ఆ విధముగా చేస్తారా?

శ్రీమతి టి. యన్ సదాలక్ష్మి: అది ఆలోచనలో ఉంది.

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి అధ్యక్షా, ఈ శాఖకు సంబంధించిన డైరెక్ట రును suspend చేసిన తరువాత అశ్యా సుల్తానా అనే ఆమెను in-charge డైరెక్టరుగా కొన్ని రోజులు పెట్టారు తరువాత ఆమెను తీసివేయడానికి కారణ మేమిటి?

శ్రీమతి టి. యన్ సదాలక్ష్మి Capable గా ఉండే వేరే స్త్రీని చూసి, ఆలోచించి వేద్దాము అని ప్రస్తుతము ఒక పురుషుణ్ణి వేశారు స్త్రీని వేయాలని ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తోందని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీమతి ఎ కమలాదేవి. వేసిన ఆమెను ఎందుకు తీసివేశారు?

శ్రీమతి టి యన్ సదాలక్ష్మి: శకుంతలగారు suspend కాకపూర్వము leave లో వెళ్ళినప్పుడు ఈమెను in-charge గా పెట్టారు. శకుంతలగారిని suspend చేసిన తరువాత ఎవరినీ వేయలేదు పురుషుణ్ణి వేశారు.

Mr. Speaker . The question is : if she was found to be competent during the time when the previous lady went away on leave, she was not found to be competent to be posted when that lady was under suspension. Why ?

శ్రీమతి టి ఎన్ సదాలక్ష్మి పార్ట్ టైమ్‌గా కొన్నిరోజులు సెలవు తీసి కొన్నది దానివల్ల ఇమీడియట్‌గా ఆమెను వేశారు ఎంక్వయిరీ చేయటానికి కొంత టైమ్ పడుతుంది కనుక ఎంక్వయిరీ అయ్యేవరకు తగినవారు ఉండాలని వీరిని వేశాను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య జి ఓ కాన్సిల్ చేశారా లేక modify చేసి మరో జి. ఓ. ఇచ్చారా, ఇవ్వకుండా ఎట్లా ఎగ్జిక్యూట్ అవుతుంది ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి · ఒక item మాత్రం మాడిఫై చేసి జి. ఓ. ఇచ్చాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య . ఆ జి ఓ నెంబరు చెప్పండి.

శ్రీమతి టి. ఎన్ సదాలక్ష్మి . అడుగుతున్నారు కాబట్టి తెప్పిస్తాను

Mr. Speaker : Please don't commit. If you are sure that a subsequent G.O. was issued, please say that. Otherwise you say you are not in a position to answer.

Sri K. Brahmananda Reddy : Let me say, Sir. It is true that the Cabinet has decided to modify to that extent But in pursuance of that whether the G. O. is actually issued or not we will get the information. She is presuming that in pursuance of the Cabinet decision, G. O., might have been issued. Another thing, Sir.

ఇప్పుడు ఉమన్ వెల్‌ఫేర్‌లో ఎవరినైనా ఉమన్‌ను పెట్టాలనుకొన్నప్పుడు అలా నిర్ణయం చేసుకొంటే several things will have to be considered. ఉన్నవారు ఎవరు, వారు బాగా నిర్వహించగలరా లేక ఇంకెవరినైనా తీసుకురావాలా అనేవి ఆలోచించి చేయవలసిన విషయాలు కాని అవ్‌హ్యాండ్‌గా చెప్పటానికి అవకాశం లేదు

శ్రీ టి బాలకృష్ణయ్య వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు పదేపదే గవర్నమెంటు ఏమి చేసింది, అట్లా చేసిందా, ఇట్లా చేసిందా అని అడుగుతున్నారు. వారు వేసే ప్రశ్న నాకు అర్థం కావటం లేదు. గవర్నమెంటు ఒక జి. ఓ. ఇస్తే సబ్సీక్వెంట్‌గా రివైజ్ చేయటానికి పవర్స్ లేవా ?

It can be revised at any time When a G. O. has been issued and it is found that it is not implementable, it can be revised.

Mr. Speaker: All of us have been able to understand the question of hon. Sri Vavilala Gopalakrishnayya, perhaps, except yourself He says that if a subsequent G. O. was issued, what was that G. O.? He is not questioning the powers of the Government. He says, is it a fact that it was revised, if so whether a revised G. O. was issued. It is a simple question. I do not know what difficulty you are finding.

Sri T. Balakrishnayya : When it is that Cabinet has taken a decision to revise the G. O it was already answered. Why should he ....

Mr. Speaker : In pursuance of that the Cabinet revised the decision. Was any G. O issued ? That is the question. The hon. Chief Minister has stated that a G O. might have been issued but now he is not sure of it and he will verify and inform the House in a day or two.

SHORT NOTICE QUESTION & ANSWERS.

POLICE FIRING AT NELLORE

1314-A.

S. N. Q. No. 4781-A. Q.—*Sarvasri S. Vemaayya, V. Visweswara Rao and G.C. Kondiah* .—Will hon. The Chief Minister be pleased to state .

(a) whether it is a fact that police firing took place on 15-2-1965 at Nellore ;

(b) if so, the circumstances that led for the firings ;

(c) No. of deaths occurred ;

(d) No. of arrests made ;

(e) No. of persons injured ; and

(f) the worth of property lost ?

Sri K. Brahmanada Reddy :—

(a) Yes, Sir.

(b) In the statement I made in the House on 3rd, March, 1965, I explained the circumstances that led to the Police firing in Nellore.

(c) Two.

(d) 108.

(e)

1.	Among the public	.. 6
2.	Among the police	.. 16
3.	Among the fire service personnel	.. 7

(f) Details are still awaited.

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు ఫైరింగ్ చేశామని మంత్రిగారు చెప్పారు ఫైరింగ్ చేసేటప్పుడు హెచ్చరిక చేశారా, చేస్తే ఎటువంటి హెచ్చరిక చేశారు, వారిని డిస్పర్స్ చేయటానికి తీసుకొన్న చర్యలేమిటి ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి చేశారు. The sub-inspector, after due warning ordered tear-gas and lathi charge but in vain.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు టియర్ గాస్ అంటే ఎన్ని షెల్స్ ఉపయోగించారు, ఎట్లా ఉపయోగించారు ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి నావద్ద నెంబర్ లేదు శీతారామయ్యగారు తుపాకి చూశానని చెప్పారు టియర్ గాస్ కొట్టేదికూడా తుపాకిలాగే ఉంటుంది

Sri D. Seethiramiah : On a point of personal explanation, Sir. The revolver was aimed at two students and they were shot while they were standing near the workshop. This has happened and all the people know it. I know that while firing a tear-gas shell it will give some sound as if a revolver and rifle was fired. Actually the gun-shot wounds were also there. That is my personal explanation.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య ఫైరింగ్ చేసేముందు లాఠిచార్జి చేశారా ? బ్లాంక్ షాట్స్ ఇచ్చారా ఇస్తే ఎన్ని ఇచ్చారు ?

Sri K Brahmananda Reddy : 38 blanks were fired, Sir.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు ఫైరింగ్ చేసేముందు టియర్ గాస్ కాన్‌స్టెంట్‌గా యూజ్ చేసి ఉంటే shoot to death అనే ప్రిన్స్‌పుల్‌కు పోవలసిన అవసరం ఉండేది కాదేమో.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి టియర్‌గాస్ సఫిషియంట్‌గా వాడారు. It was not effective Wind also was not favourable

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు · Wind favourable గా లేకుంటే అవతల ప్రక్కకు వెళ్ళి కాల్చవచ్చుకదా విండ్ ఫావరబుల్‌గా లేదని తుపాకులు కాల్చటం ఏమి సబబు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి టియర్‌గ్యాస్ వాడారు బాగానే వాడారు. అదికూడా ఎఫెక్టివ్ గా లేకుండా పోయింది, గాలి ఎదురయింది

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు దీనినిబట్టి పోలీసువారు రాంగ్ డైరెక్షన్‌లో వెళ్లినట్టు తెలుస్తోంది ఆపొజిట్ డైరెక్షన్‌లోకి వెళ్లిఉంటే తుపాకీలు కాల్చేఅవసరం కల్గేది కాదుకదా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి ఎదురుగా పదివేలమంది క్రౌడ్ ఉంటే వారిని దాటి అటు ఎలా వెడతారు ?

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి టియర్‌గ్యాస్ ఉపయోగించినప్పుడు షెల్ పైన తడిగుడ్డ వేశారని, అందువల్ల అవి ineffective అయిందని విన్నాను, అది నిజమా ?

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు. ఈ కాల్పులన్నీ పొట్టపైననే కాల్చారని, క్రింద కాల్చి డిస్ట్రస్ చేసేఉద్దేశం లేకపోవటంవల్ల పొట్టపైననే కాల్చారని ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు వచ్చిందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి · లేదండి. తొడదగ్గర, మోకాలిదగ్గర యాంగ్గిల్ దగ్గర తగిలిన దెబ్బలు ఉన్నాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: షెల్స్ మీద తడిగుడ్డ వేశారన్నారు, పోలీసువారే వేశారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి · టియర్ గ్యాస్ ఎఫక్టివ్‌గా వుండ కుండా వుండటానికి. తడి, గుడ్డ వేస్తే ఉల్లిపాయ దగ్గర పెట్టుకొంటే – ఎఫెక్టివ్‌గా వుండదట.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: సంజీవరెడ్డిగారు చెబుతూ షెల్స్ మీద తడిగుడ్డ వేశారన్నారు పోలీసు వారే వేశారా ?

(No Answer)

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు. 108 మంది మీద కేసులు పెట్టారని చెప్పారు క్రిందటిసారి ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేటుమెంటు ఇస్తూ దాదాపు అన్నిచోట్లా సవ్యంగానే జరిగింది, ప్రమాదాలకు ఎక్కువగా పరిస్థితులు దారితీయలేదు, స్మాల్‌గా వున్నాయని చెప్పారు, అందుకని ఉద్రేకాలు పెరగకుండా ఉండటానికిపెట్టిన కేసులను ఉపసంహరించటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోందా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి : లేదండి. 108 మందిని అరెస్టు చేశారు కేసులు ఎంతమంది మీద పెట్టారో తెలియదు, అయినా అవి ఎందుకు ఉపసంహరించుకోవాలి ?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు ప్రభుత్వంచేసింది పొరబాటో, గ్రహపాటో, అది సబ్‌సెడ్ అయింది. కేసులు పెట్టి వాతావరణం చెడకుండా వుండటానికి వాటిని ఉపసంహరించుకొంటారా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి ప్రభుత్వం తప్పూ చేయలేదు, ఒప్పూ చేయలేదు, ప్రభుత్వం తప్పు చేసినందువల్ల కేసులు వచ్చాయంటే ఎలా ?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు · లాంగ్వేజ్ పాలసీలో ....

Sri K. Brahmananda Reddy: That is a different matter altogether.

లాంగ్వేజ్ పాలసీలో తప్పు కాని, ఒప్పు కాని అది వేరే విషయం, కాని ఇప్పుడు కేసులు ఉపసంహరించుకోవటం అనే ప్రశ్న ఎరైజ్ కాదు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు లాంగ్వేజ్ ఇస్యూస్ మీద ఎజిటేషన్ రావటం వల్ల కాల్పులు జరపటం, కేసులు పెట్టటం జరిగింది. లాంగ్వేజ్ ఇస్యూస్ సవ్యంగా పరిష్కారం కావాలనుకొన్నప్పుడు, సరైన వాతావరణం సృష్టించాలనుకొన్నప్పుడు కేసులు ఉపసంహరించు కోటానికి ఎందుకు ప్రయత్నించకూడదు ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి లేదండి.

Sri Ramchandra Rao Deshpande·—*(Narayan Khed)* :—I would like to know whether any Magistrate was also present at the time of the firings.

Sri K. Brahmananda Reddy :—The District Magistrate was there.

WRITTEN ANSWER TO QUESTION

CAPITATION FEE IN TECHNICAL COLLEGES

1302—

* 3326 Q—*Sri S. Jagannadham* ·- Will the hon. Minister for Education be pleased to state .

(a) whether the Government of Andhra Pradesh is contemplating to abolish the system of collection of capitation fee in Technical Colleges in the State of Andhra Pradesh : and

(b) the names of the Colleges where the system of collection of capitation fee exists ?

A.—

(a) Sir, the system of collection of capitation fee does not exist in any of the Government Technical Colleges viz , Engineering Colleges and the question of abolition of such system does not therefore arise.

(b) Does not arise.

Statement on Language Issue by the Chief Minister :

Sri K. Brahmananda Reddy :—

The desire to adopt the 'Regional Language' at the provinicial (State) level and 'Hindustani' at the All-India level dates back to Nineteentwentees In 1921 Mahatma Gandhi exhorted in the "Young India" that the highest development of the Indian mind must be possible without a knowledge of English. He thought that the legitimate use of English was for carrying on the departments of National Commerce and international diplomacy and for giving to the nation the best of Western literature, thought

and science Soon after the attainment of Independence, Mahatmaji wrote that it must be quite easy for the provincial Governments to have a staff which would carry on all transactions in the provincial languages and the inter-provincial language, which in his opinion, could only be Hindustani. The framers of the Constitution chose 'Hindi' to be the Official Language as it happens to be understood and spoken, amongst the regional languages, by the largest number of people in India. The role of the Union Official Language, i,e., Hindi and other Regional Languages including the minority languages is clearly given in part XVII of the Constitution of India.

According to Article 343 of the Constitution of India, Hindi in Devanagari Script, shall be the Official Language of the Indian Union. It is also provided that English shall, continue to be the official language for a period of 15 years from the commencement of the Constitution, *i.e* , till the 26th January 1965 for all the official purposes for which it was being used immediately before the commencement of the Constitution. But the Parliament has been impowered to make law for the use of English for such parposes as may be specified in the law even after the 26th January 1965.

As provided in Article 344 of the Constitution of India, the President of India constituted an Official Language Commission in 1955 to make recommendations to him in regard to the progressive use of Hindi for the official purposes of the Union and other matters connected with the adoption of Hindi as Official Language of the Union. In the year 1957, a Committee of Parliament was constituted to examine the recommendations of the Official Language Commission and to report to the President their opinion thereon. The Committee of Parliament examined the recommendations of the Official Language Commission and submitted a Report.

The Committee's Report came up for discussion in parliament in September 1959. During the discussions, Shri Nehru explained the policy of the Government of India, wherein he had stated that while Hindi is developed, English may be used for dealings on the All-India scale without any limitation of time The question of the continued use of English for the official puposes of the Union had also come up on the 7th August 1959 during the debate on Sri Frank Anthony's resolution in Lok Sabha regarding the inclusion of English in 8th Schedule. The assurances of Panditji on language issue referred to are those contained in his speeches on the language question in Lok Sabha on the 7th August and 4th September, 1959.

Let me now give a few extracts from his speeches :

On 7th August 1959 :

"I believe also two things As I just said, there must be no imposition Secondly, for an indefinite period—I do not know how long—I should have, I would have, English as an associate additional language which can be used, not because of facilities and all that, though there is something in that, but because I do not wish the people of the non-Hindi areas to feel that certain doors of advance are closed to them, because they are forced to correspond—the Government, I mean—in the Hindi language. They can correspond in English. So, I would have it as an alternate language as long as people require it and the decision for that. I would leave not to the Hindi-knowing people, but to the non-Hindi knowing people."

In September, 1959:

"I come to English. I had said that English should be an associate or additional language. What exactly did I mean by it? Well, I meant exactly what that means. That is to say, English cannot be, in India, anything but

a secondary language iun future In the nature of things mass education will be in our own language. English may be taught as a compulsory language. I hope it will be—to a large number fo people, it cannot be everybody but to a large number. It remains as a secondary language. But I say that Hindi, whenever it is feasible, comes into use progressively more and more for the inter-State official work. But English should have a place there; not a limited place. That is to say, English can be used by any State in writing to the Government or writing to each other. Remember that this internal State work will be done presumably in the State language. English comes in only on the question of dealings on the All-India scale between States. To that, it should be open to anybody and to any State to do that in English. There is no limitation on that. We encourage them to do it in Hindi—if they can they can do. But there is no limitation I say. there is no limitation of time even to that, except when people generally agree-and I had said that these very people in the non-Hindi-speaking areas who might be affected should agree. I am perfectly agreeable."

The President after considering the report of the Committee of Parliament issued directions on 27th April 1960 which dealt with the following items in regard to the use of Hindi for the official correspondence of the Union, etc. :—

(1) Terminology,

(2) Translation of Administrative Manuals and procedural literature,

(3) Training of administrative personnel in the Hindi medium,

(4) Propagation of Hindi,

(5) Recruitment to local offices of Central Government Departments,

(6) Training establishments,

(7) Recruitment to All-India Services and Higher Central Services,

(8) Numerals,

(9) Lauguage of Acts, Bills. etc ,

(10) Language of the Supreme Court and High Courts,

(11) Preparatory measures for change over in the field of law, and

(12) Plan and programme for the progressive use of Hindi.

As per the President's order, an Official Language (Legislative) Commission was constituted in the Ministry of Law, Government of India to prepare and publish a standard legal terminology in all Official Languages and to prepare authoritative texts of Central Acts, Ordinances, etc., in Hindi and also for the translation of the Central Acts into the regional languages.

The Official Languages Act, 1963 was passed subsequently, which among other things provided for the use of English after the 26th January 1965. Section 3 of the Act reads as follows. —

"*Continuance of English language for official purposes of the Union and for use in Parliament*" :

Notwithstanding the expiration of the period af fifteen years from the commencement of the Constitution, the English language may, as from the appointed day, continue to be used, in addition to Hindi,—

(*a*) for the all official purposes of the Union for which it was being used immediatly before that day, and

(*b*) for the transaction of business in Parliament".

According to the provisions of the Constitution, Hindi has become the Official Language of the Union from the 26th January 1965 Under the provisions of the Official Languages Act, 1963, English 'may' be used for all official purposes of the Union after the 26th January ary 1965, for which it was being used before that date. The use of the word 'may' in Section 3 of the Official Languages Act for the use of English has been interpreted to mean that it will be optional and not mandatory for the continuance of English and therefore there has been apprehension in the minds of the people in non-Hindi-speaking areas that English will be discontinued and Hindi will be imposed as the Official Language of the Union from the 26th January 1965. There has, therefore, been a demand from many quarters that English may be continued so long as the people belonging to non-Hindi-speaking areas desired There were demonstrations in some of the non-Hindi-speaking areas to protest against the purported imposition of Hindi. Unfortunately, events took a violent turn in the Madras State and disturbances commenced on the 25th January, 1965 and continued till the 12th February 1965 In the meantime, Prime Minister, while appealing to the Nation over All-India Radio on 11th February 1965 to maintain peace and tranquility in the country, announced four major policy decisions on the language issue, which were a reiteration of the assurances given by the late Pandit Jawaharlal Nehru, *viz.*,

(1) Every State will have complete and unfettered freedom to continue to transact its own business in the language of its own choice which may be the regional language or English;

(2) communications from one State to another will either be in English or will be accompanied by an authentic English translation. Similary, English translations will be available to the Hindi communications addressed to the Centre by any State or the public;

(3) the non-Hindi States will be free to correspond with the Central Government in English and no change will be made in this arrangement without the consent of the non-Hindi speaking States; and

(4) in the transaction of business at the Central level, English will continue to be used.

He had stated that the Government of India were most anxious to safeguard to the fullest extent the interests of non-Hindi-speaking people and to avoid any inconvenience to the non-Hindi-speaking States. In his earnest desire to solve the question to the satisfaction of all concerned, the Prime Minister called for a meeting of Chief Ministers in New Delhi on the 23rd and 24th February, 1965 Before proceeding to Delhi, I discussed the issue with members of the Cabinet, officials, some of the Hon'ble Members of the Legislature and some prominent men of the State They generally agreed with me that.

(1) Hindi can be the Official Language of the Union,

(2) it is necessary to amend the Official Languages Act for making a specific provision for the use of English after the 26th January 1965 as an associate official language.

(3) our State should have an equitable share of posts in the All-India Services and Higher Central Services,

(4) the regional languages should be actively developed and Telugu should be made Official Language of the State as early as possible for which Centre should also give financial assistance,

(5) measures should be taken by the Government of India for the development of Hindi in the States in consonance with the Article 351 of the Constitution of India,

(6) the three-language formula should be fully implemented in all States,

(7) the imbalance in the development of the State, particularly in the field of industrial undertakings should be removed.

The Chief Minister's Conference discussed various issues arising out of the adoption of Hindi as Official Language of the Union. This Government took the stand that to remove the apprehensions in the minds of non-Hindi-speaking people it is necessary to make a statutory provision for the continuance of English as an associate Official Language of the Union as long as is considered necessary by the non-Hindi-speaking people, by amending the Official Languages Act, 1963 and that there should be equitable share of posts in the All-India Services and Higher Gentral Services on population or some other reasonable basis to each State The existing imbalances in the homogeneous development of the State particularly in the field of industrial development should be removed by the Centre by alcocating major industries and giving adequate financial assistance to this State. I also emphasised in the meeting of the Chief Ministers that the Regional Languages of the States should be encouraged and developed to attain the required standard for use as Official Languages of the States for which Centre was requested to give necessary financial assistance.

After the conclusion of the Chief Ministers' Conference, the Prime Minister made a statement in the Parliament outlining the decisions taken at the Chief Ministers' Conference. The following are the main points made by Prime Minister in his statement .

(1) "Hindi is the Official Language of the Union and English is to continue as an associate language. There is no question of making any modifications in these basic decisions on which alone a sound policy could be evolved.

(2) The Chief Ministers have agreed to examine various issues arising from those basic decisions, including

amendments to the Official Languages Act, 1963 to give effect to Mr. Nehru's assurances

(3) A study will be made in co-operation with the Union Public Service Commission of all aspects relating to ensuring an equitable share to all States in All-India services, the introduction of regional languages as media for All-India examinations and evolving a sound system of moderation for examinations.

(4) A final decision will be taken only after all these matters have been thoroughly examined

(5) The three-language formula should be fully and effectively implemented in all States Under this formula, the study of an Indian language—preferably one of the southern languages—should be encouraged in the Hindi States and similarly Hindi along with the regional languages and English should be studied in the non-Hindi States"

I may, in this connection, mention that the Prime Minister stated on the 9th March 1965 in the Rajya Sabha during his reply to the Debate on President's address to Parliment that his Government would abide by the wishes and the assurances given by the late Prime Minister, Shri Jawaharlal Nehru on the question of link-language for the Country. and the status of English as an associate language. He said he shall surely stand by them and assured the members that English would continue as long as people everywhere were not fully prepared to work in Hindi which would be finally the Official Language. He said that it was essential that all encouragement should be given to the regional languages which should be developed to become the languages of the States He assured the people of the South that there would be no handicap in recruitment to the services or in promotion for officers who did not know Hindi. He further said that the Government of India never thought in terms of imposing any

language on unwilling people He wanted that Hindi should be propagated and taught through non-official efforts and there could not be an element of compulsion in it.

The State Government has already implented the 'three-language formula' evolved by the Goveinment of India according to which Hindi is a compulsory subject from Class IV in Telagana area and from Class VI in Andhra area. The Government employees are required to pass a language test in Hindi/Urdu which is akin to Hindi. Several voluntary organizationg are being given grant-in-aid by the State Government for carrying on their activities in regard to the propagation of Hindi in this State.

As provided in in Article 351 of the Constitution, Hindi has to be developed to attain the full status as a link-langurge and much has to be done to make it present a composite culture of India. We feel that the Government of India should increase its financial assistance for the development of Hirdi as well as the regional languages. The changed position of Hindi as Union Official Languafter the 26th January 1965 has however its impact on educational, adminstrative and employment fields. In my radio-talk on the 19th February 1965, I had assured that the interestes of our younger gene.ation particularly students shall be fully safeguarded and nothing will be done to jeopardise their future. Accordingly, I had stressed for equitable share of posts for our students in recruitment to All-India Services, etc., by evolving a formula acceptable to all. This issue has also, therefore, been discussed and being examined as to how best the interests of every State be safeguarded to provide an equitable share of posts in the All-India and other Higher Central Services and also for introduction of regional languages as media for All-India Examinations with the introductions of Regional Languages as State Official Languages,

it becomes imperative that our Civil Service should have high degree of proficiency in regional languages and as such it is *sine quo non* to have proficiency in regional language in most of the services for efficient discharge of duty.

I may point out that the question of finding a solution to the provision of equitable share of posts in the All-India services is being examined by the Government of India and the States and I am sure a solution will be found soon acceptable to all. There may be a Meeting of the Chief Ministers, as soon as the exmination of all aspects of the language issue is over.

In this connection, I wish to mention briefly, steps taken by the State Government for the introduction of Telugu as Official Language of the State:

In pursuance of the policy of the Government to introduce Telugu as Official Language of this State progressively and by practicable stages without affecting efficiency or paceof disposal of business, several measures in the way of implementation of this policy were taken by the Government. Telugu was already introduced as medium of correspondence with the public in the Offices at Taluk level and below of 20 departments It is proposed to extend this scheme to other offices gradually and by practicable stages One main difficulty in the way of implementation of this policy was found to be the absence of a standard Key Board for the Telugu typewriter Government have since finalised the Standard Key Board for the Telugu typewriter and action is being taken to obtain sufficient number of Telugu typewriters. To begin with, 150 Telugu typewriters will be purchased during 1965-66 for which tenders have already been called After the receipt of typewriters, it is proposed to train the existing typists in Telugu typewriting in convenient batches, by opening training Centres in different places of the State. The Telugu Shorthand Manual is

under print now and will be released for sale to the public in the near future. A key to the Shorthand Manual was prepared and it will be printed after the printing work of the Manual is completed In order to expedite the work of translation and also to achieve uniformity of language in the translation of the State Acts, Codes, etc., in Telugu, a "Translation Cell" has been created in the Law Department, on the Pattern of the Official Language (Legislative) Commission, Government of India. There are 699 State Acts and Regulations in force in this State besides a number of Rules, Codes, Manuals, etc., to be translated into Telugu. A Translation Committee under the Chairmanship of the Minister (Law and Prisons) has been set up to review and finalise the Telugu translations of Acts, Codes, etc., prepared either by the "Translation Cell" or the Translator to Government. The "Translation Cell" has already completed the translation of the following Acts into Telugu :—

(1) The Andhra Pradesh Revenue Recovery Act, 1864.

(2) The Land Acquisition (Andhra Pradesh) Amendment Act, 1948.

(3) The Andhra Pradesh (Telangana area) Land (Special Assessment) Act, 1952.

(4) The Nagarjunasagar (Acquisition of Land) Act' 1956; and

(5) The Andhra Pradesh (Andhra Area) Land Revenue Assessment (Standardisation) Act 1956

The Districe Office Manual was already got translated into Telugu by Sri G. Bhimasankaram, a Retired Deputy Collector. The translations of above Acts and the Telugu version of the District Office Manual will be finalised by the Translation Committee Shortly. Even the translations already done of various Acts previous to the formation of the Translation Committee will be reviewed by the Trans-

lation Committee to make them authorised versions A Glossary of Legis lative, Legal and Administrative terms was prepared by a Committee headed by late Sri A. Kaleswara Rao (former Speaker, Andhra Pradesh Legislative Assembly). Supplementary Glossaries of the words peculiar to the different departments of Government but not found in the Glossary are being prepared A booklet of frequently occurring offical phrases and another booklet of sample drafts of letters, memos in Telugu have been published by Government for supply to the offices in which Telugu was introduced. It is proposed to bring out a booklet of designations of all the State together with their Telugu versions. Legislation is proposed to be enacted soon about the use of Telugu as Official Language of the State.

In the field of education, Telugu is the medium of instruction in all the schools in this State. Efforts to introduce Telugu as medium of instruction at the Collge level has not given useful results. The Telugu Pandits are being given various concessions. Scholarships are being granted to the students taking Telugu as optional language and to the Andhras living abroad.

While the above position pertains to the Official Languages of the Union and the State, the role of minority languages has not been lost sight of. Facilities have been provided for imparting primary education in the mother-tongue of the linguistic minorities. Where the linguistic minorities constitute more than 20%, orders have been issued that the notices etc, issued by Government offices should also be published in the minority language of the area.

I have placed before you broadly the policy of State Government with regard to 'Language Issue'.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు అధ్యక్షా, సాధారణంగా గవర్నమెంట్ స్టేట్‌మెంట్స్ చర్చించటానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనిపైన చర్చించటానికి అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: ముఖ్యమంత్రిగారి స్టేట్‌మెంట్‌లో చాలా డిటెయిల్స్ ఉన్నవి వాటిపై మాకు కొన్ని అభిప్రాయాలు ఉన్నవి. కాబట్టి ఆ స్టేట్‌మెంట్ సమగ్రంగా చర్చిస్తే ఉపయోగపడు నప్పుడు వారు పెద్దస్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు కాబట్టి, దానిపై ప్రత్యేక చర్చకు అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను

Sri T K. R. Sarma: The statement contains certain valuable information including the stand taken by the Government and there are number of things which get the fullest support of this House. The stand taken by the Chief Minister in the Chief Ministers' Conference is one of the things which gets the general support of this House. For the purpose of giving additional strength to the stand taken by the Chief Minister, this matter may be discussed specially for a couple of hours or a little more so that all the Members can express their views and further the whole thing can be passed.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (پتھر گٹھی) اسپیکر سر - ابھی ھمارے چیف منسٹر صاحب نے لینگویجس کے تعلق سے بیان دیا ھے - اردو کے تعلق سے مین کہونگا کہ اس اسٹیٹمنٹ مین کوئی بات نہین ھے - زبانی طور پر ھے - اردو کو قانونی زبان قرار دینے کیلئے بیان مین کچھ نہین کہا گیا ھے - اردو کو اندھرا پردیش کی علاقائی زبان قرار دیا جائے اور اس تعلق سے قانون سازی کیجائے - لیکن افسوس کے ساتھ کہنا پڑتا ھے کہ اپکے بیان مین ایسی کوئی بات نہین ھے - اس سے اردو دان عوام مین کافی سے زیادہ مایوسی پھیل گئی ھے - صرف بیس پرسنٹ ابادی کی حد تک رکھا گیا ھے - اسلئے مین افسوس اور احتجاج کرتا ھون اون تمام اردو دان لوگون کی طرف سے -

Mr. Speaker : The Chief Minister has referred to that towards the end of his statement. I think you (Chief Minister) can explain to him.

Sri K. Brahmananda Reddy : Ordinarily we do not understand much Sir. But he speaks so fast. It looks as if he is speaking for himself. Speak a little slow and allow me to understand.

Mr. Speaker : That is why I am asking Dr. Chenna Reddy.

ڈاکٹر یم - چنا ریڈی - بیان کے اخر مین چیف منسٹر صاحب نے اردو کی طرف بھی اشارہ فرمایا ھے ممبر اسکو پڑھ لین اسکے بعد فرمائین تو مناسب ھوگا -

شری سلطان صلاح الدین اویسی - مین صرف یہ کہہ رھا ھون کہ حیدر اباد اور سکندر اباد مین جتنے بھی لوگ ھین وہ تلگو کو سرکاری زبان بنانے کا خیر مقدم کرتے ھین اور اسکے ساتھہ یہ چاھتے ھین کہ اردو کو بھی سرکاری زبان قرار دیا جائے اور اسکے لئے قانون سازی کی جائے -

Sri K. Brahmananda Reddy : It has been long ago decided. It is not a new thing Sir, that Urdu is the second regional language of the State. It is not a new thing and the position continues.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి ఇదివరకు కొన్ని జిల్లాలలో ఉర్దూ సెకండ్ లాంగ్వేజ్‌గా ప్రభుత్వం డిక్లేర్ చేసిఉంది. ఇప్పుడు అదికూడ ఉంటుందని, ఆ స్టాటస్కో మెయిన్‌టెయిన్ అవుతుందని చీఫ్‌మినిస్టర్ గారు చెప్పినందుకు కృతజ్ఞత చెబుతున్నాను.

Mr. Speaker : So far as this discussion on this language policy is concerned, the leaders of the Parties will please speak to the Chief Minister and if you come to some agreement, we will have it on some day which is convenient to all the Members. You can just speak to him. If they agree on that and come to an understanding on that, we will have it on some day.

Sri Tenneti Viswanatham : The talking is only with regard to the choice of the day but if it is agreed, I suppose, we shall have a discussion

Mr. Speaker : He has not agreed for the discussion so far

Sri K. Brahmananda Reddi : I am subjecting to your ruling

Mr. Speaker · Whatever it may be, you come to some agreement You can speak to the Chief Minister.

Sri Tenneti Viswanatham : Consent is often given like that.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ముఖ్యమంత్రి గారు సగం ఒప్పుకొన్నారు అధ్యక్షా, తమరు తారీఖు నిర్ణయించవచ్చును

Mr Speaker : Let them speak with the Chief Minister Leaders will sit together and come to a decision. I will announce to-morrow or day-after.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు ఆ స్టేట్ మెంట్ తెలుగులో కూడ ఇప్పిస్తే మెంబర్స్‌కు ఉపయోగంగా ఉంటుంది. అసలు ఆ స్టేట్ మెంట్ ముఖ్యమంత్రి గారు తెలుగులో చదువుతారు అనుకొన్నాను అలవాటు చొప్పున ఇంగ్లీషులో చదివారు అనుకోండి

Papers laid on the table of the House.

AMENDMENT TO THE ANDHRA PRADESH PUBLIC LIBRARIES RULES, 1961

Sri K. Bramhananda Reddy, (Chief Minister) : I beg to lay on the Table Sub-Section (3) of Section 25 of the Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960, a copy of

G. O. Ms No. 234, Education, dated 30-1-1965 relating to the amendment issued to the Andhra Pradesh Public Libraries Rules, 1961.

AMENDMENTS TO THE ANDHRA AYURVEDIC & HOMOEO-PATHIC MEDICAL PRACTIONERS REGISTRATION RULES, 1959

Mr. P. V Narasimha Rao, (Minister for Law & Jails). On behalf of the Minister for Medical Health I beg to lay on the Table the amendments to the Andhra Ayurvedic and Homoeopathic Medical Practitioners Registration Rules, 1959, issued with G O Ms. No 1495, Health, dated 25-4-1964, as required under Sub-Section (3) of Section 45 of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Ayurvedic and Homoeopathic Medical Practioners Registration Act, 1956.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table of the House.

LEAVE OF ABSENCE TO SRI L N SANYASI RAJU AND SRI GANTI KAMAYYA

Sri M V. S. Subba Raju : I beg to move "that under Rule 965 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, leave of absence be granted to Sri L. N. Sanyasi Raju, as he is ill"

Mr. Speaker : Motion moved (Pause)

Mr. Speaker : The question is "that under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules leave of absence be granted to Sri L. N Sanyasi Raju".

The motion was adopted.

Mr M. V. S. Subba Raju : I beg to move "that under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, leave of absence be granted to Sri Ganty Kamayya, as he is ill"

Mr. Speaker : Motion moved. (Pause)

Mr. Speaker : The question is, "That under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules leave of absence be granted to Sri Ganty Kamayya".

PRESENTATION OF THE FOURTH REPORT OF THE COMMITTEE ON PETITIONS

Sri Vasudev Krishnaji Naik, Chairman, (Committee on Petitions): Sir, I beg to present the Fourth Report of the Committee on Petitions (Second meeting of IV Session).

Mr Speaker : Fourth Report of the Committee on Petitions (Second meeting of IV Session) presented.

THE ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR 1965—66

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) అధ్యక్షా, నిన్న నేను మాట్లాడుతూ గ్రామస్థాయిలో పరపతిసంఘాలకు ఎక్కువ credit facilities provide చేసే టందుకు ఇప్పుడు యిచ్చే loans కాకుండా crop loan యివ్వాలని suggest చేసిఉంటిని crop loans మన State లో యింతవరకు introduce చేయ కున్నా మైసూరులో, మహారాష్ట్రలో యిదివరకే వారు యిస్తున్నారు. మెదక్ జిల్లా ప్రక్కన ఉన్న బీదర్ జిల్లాలో చూస్తే 4 తాలూకాలలో Sugar cane కు ఎకరానికి 500 రూపాయలచొప్పున, అదేవిధంగా వేరే పంటలకు అప్పులు యిస్తు న్నారు. 1,50,00,000 రూపాయలు ఆ చిన్న district లో crop loans ఇవ్వబడుతున్నాయి మొదట ఈ districtలో collectionsగాని recoveries గాని బాగలేకుండె కాని సరైన credit facilities యిచ్చినందువల్ల ఈ recoveries బాగా జరిగి bank position కూడ బాగు అయింది. అహ్మద్ నగర్ District co-operative Bank 1000 రూపాయల నుండి 1500 రూపాయల వరకు Sugar-cane కు, 500 రూపాయలు వేరుసెనగకు crop loans యిస్తున్నారు. Collections కూడ చాల బాగాఉన్నది. గ్రామ సొసై టీలకు యిచ్చే credit ను మార్కెటింగ్ సొసైటీ ద్వారా link చేసి, ఆ recovery కూడ అదే విధంగాచేసేది ఉంటే మంచి పద్ధతిగా ఉంటుంది. దానికి

యిదివరకు ఎన్నో కమిటీలు recommend చేసినాయి. మనం ఇచ్చే అప్పులలో చాలఎక్కువ భాగం వస్తు రూపంగా యిచ్చినట్లయితే బాగా ఉంటుంది. మహారాష్ట్రలో మార్కెటింగ్ సొసైటీస్ ద్వారా ఏదైతే credit చేసినారో అటువంటివి నేను కొన్ని చూశాను, fertilizer గాని, iron and Steel గాని, tractor ploughing యివన్నీ మార్కెటింగ్ సొసైటీస్ ద్వారా యిచ్చినందువల్ల collection గాని, recovery గాని చాల బాగా జరుగుతున్నది. ఒక విషయం నేను మనవి చేయాలి అనుకుంటున్నాను. Agricultural Sector లో, Irrigation Sector లో ప్రభుత్వం కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి projects కట్టించి, canals త్రవ్వించి చేనువరకు నీళ్ళు తీసుకుపోయినా లేక electricity lines బావులవరకు తీసుకుపోయినాగాని credit facilities లేనిది వాళ్ళు motors గాని, oil engines గాని భూమి సాగుచేసుకొనేటందుకు వసతి లేనందువల్ల ఆ తీరుగా utilize కాకుండా, లాభపడకుండా ఉన్న పరిస్థితులు ఎన్నో ఉన్నాయి కాబట్టి రైతులకు credit facilities ఎక్కువ చేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను ఈ రోజున రైతులకు ఎన్నో sources తో అప్పులు దొరుకుతున్నాయి. Agriculture department యిస్తున్నది, పంచాయతీ సమితులు యిస్తున్నాయి ఇవేకాకుండా land mortgage bank యిస్తున్నది. Co-operative banks యిస్తున్నాయి ఈ విధంగా రైతులు 4, 5 sources నుంచి అప్పు తీసుకొని అది ఎక్కడ నుంచి ఎంత తెస్తున్నారు, ఏ time లో ఎక్కడ నుంచి కావాలనేది తెలుసుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఇవన్నీ 4, 5 sources నుంచి లెక్క లేకుండా యిచ్చేబదులు ఒకే source నుంచి రైతుకు అప్పు దొరికినటువంటిది ఉంటే బాగాఉంటుంది. అంతే కాకుండా రైతు తహసీల్ సర్టిఫికేట్, పట్వారి సర్టిఫికేటు, గిర్దావర్ report ఆ report, ఈ report యివన్ని తెచ్చేవరకు చాల ఖర్చులు అవుతున్నది. Registration ఖర్చులు అని, encumberence certificates అని ఈ బాధలన్నీ రైతులకు తీసివేయాలంటే- అనంతరామన్ కమిటీ report ప్రకారంగా రైతుకు యింత భూమి ఉన్నది అని certificate యిచ్చి, ఇన్ని ఎకరాలు యింత డబ్బు ఈ source నుంచి ఆయన draw చేయవచ్చు, ఈ ఎకరానికి యింత ఖర్చు అవుతుంది యింత credit worthiness ఉంటుంది కాబట్టి ఆ credit worthiness ప్రకారం ఆయనకు ఒక pass book యిచ్చి యింత amount draw చేయవచ్చునని facilities యిచ్చినట్లయితే, రైతులు యిక్కడి తగాదాలకు పోకుండా పటేల్ పట్వారీ దగ్గరనో, తహసీల్ లోగాని యింకెక్కడకో certificates కొరకు పోకుండా అవకాశం దొరుకుతుందని నేను మనవి చేస్తు

న్నాను Land mortage banks లో 4 నెలలు, 5 నెలలు అయితే గాని అప్పులు దొరకవు చాల lengthy procedure ఉన్నది, దానిని simplify చేసి తొందరగా అప్పు దొరికే ఏర్పాటు చేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నిన్న రమణగారు మాట్లాడుతూ సంగారెడ్డి బ్యాంకు విషయం చెప్పినారు వారికి నిజమైన విషయాలు సరిగా తెలియనట్లు కన్పిస్తున్నది. నాది సంగారెడ్డి district కాబట్టి ఆ bank తో యింతోఅంతో సంబంధం నాకుకూడ ఉన్నది వారు 18 లక్షల రూపాయలు తీసుకుపోయి అసలే పంచలేదు అని చెప్పారు. అది నిజం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. పోయిన సంవత్సరం యీ సంవత్సరం మెదక్ district లో వ్యవసాయ వస్తువుల పరిస్థితి బాగా లేకుండె ఈలోగా జిల్లా పరిషత్‌కూడ ఒక resolution Pass చేసినది. Land revenue కూడ యీ సంవత్సరం suspend చేయాలి అని, Short term loans ఏవైతే ఉండెనో అవి సరైన time కు collect కాలేక Bank overdue అయిపోయింది దాని పైన State Bank వారు S A Loan ఏదైతే యిచ్చినారో దానిని Produce loan గా convert చేయాలని వారు చెప్పారు. ఆప్రకారంగా అది produce loan గా convert చేయబడింది May నుంచి July వరకు produce loan యివ్వబడ్డాయి ఈ produce loan individual గా ఎవరికీ యివ్వలేదు. సొసైటీలకు యివ్వబడ్డాయి. 110 సొసైటీలకు యివ్వబడ్డాయి. 110 సొసైటీలలో godowns లో పెట్టి double lock పెట్టి దానిని insure చేయించి అన్నివిధాల జాగ్రత్తతీసుకొని యివ్వబడ్డది, తరువాత R D. R. కూడ కొన్ని inspect చేసినారు D Rs కూడ inspect చేసినారు. అది ఏదోఒకవిధమైన complaint చేసి adjustment జరిగింది. ఈ adjustment కొరకు Reserve Bank వాళ్ళు limit ఏదైతే యిచ్చినారో అది ఆపివేయబడింది. అయితే దీనివల్ల సంగారెడ్డి districtలో పెద్ద నష్టం కలిగింది. ఈ పరిస్థితి కొన్ని రోజులు యిదేవిధంగా కొనసాగితే అక్కడ ఉన్న రైతులకు పెద్ద యిబ్బందికలిగి Co-operative movment ఏదైతే district లో ఉన్నదో అది మొత్తం Central Government పైన ఆధారపడి ఉంటుంది. Central Government ఈ పరిస్థితికి వస్తే Co-operative movement Credit Societies లోనే కాకుండా వేరే అన్ని సొసైటీస్‌కూడ దెబ్బతినే పరిస్థితి వస్తున్నది. District లో Co-operative movement నడిపించాలని బాగా బలంగా చేయాలి అనుకుంటే ఎన్ని రోజులైనా, ఎన్ని సంవత్సరాలైనా పడుతున్నాయి. లేక దీనిని supersede చేసి officer's control-లో తీసుకోవాలంటే యింకా

విపరీతమైన పరిస్థితులకు దారితీస్తుంది. Directors వారందరు ప్రయత్నం చేసి దాని overdues ఏవైతే ఉండెనో అవి clear చేసినారు Reserve Bank వారు మనకు అప్పులు యిస్తున్నమాట నిజమే కాని వాళ్ళు మన administration లో interfere అవుతున్నారు అంటే- అది మన ప్రభుత్వానికి అగౌరవమని మనవి చేస్తున్నాను వాళ్ళు డబ్బు యివ్వాలి. వాళ్ళడబ్బుకు security కొరకు ప్రభుత్వం ఉండనే ఉంటుంది. ప్రభుత్వం security పైనే డబ్బు యిస్తున్నారు కాని మన administration లో వాళ్ళు interfere అయినట్లయితే మన Co-operative Societies బాగా నడిచేటందుకు అవకాశం ఉండదు. In the interest of the people of Medak district ప్రభుత్వం recommend చేసి Reserve Bank limit ఏదైతే ఆపివేసినారో ఆ limit యిప్పించాలని ప్రభుత్వంతో నేను మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతి బ్లాక్‌లో ఒక Extension Officer, ఒక senior inspector ఉన్నారు ఈ రోజులలోచూస్తే వాళ్ళకు పని ఏమీ ఎక్కువ కన్పించదు Organization of Societies, యింక recoveries కొరకు, వేరే పనికొరకు Bank Supervisors ఉండనే ఉన్నారు. Officers, staff చూసుకుంటే వాళ్ళే బాధపడే పరిస్థితి ఉన్నది చాల పెద్ద staff. పని చాల తక్కువ ఉన్నది Deputy Registrars కూడ యిద్దరిద్దరు అయినారు వాళ్ళు guide తీరుగా ఉండవలసింది. కొందరు నేను ఒక D O letter వ్రాసియిస్తే సరిపోతుంది అనుకొని, ఈ సొసైటీ యిలా జరుగుతుందని D. O letter వ్రాసేది ఊరికే కూర్చునేది దానితో పట్టించుకొననటువంటి పరిస్థితి ఉంటే helpful కాదు. వీళ్ళు ఊరికే supervise చేసి ఏదైనా తప్పు ఉంటేనే పట్టేటందుకు ఆలోచిస్తే, అంతవరకే మాపని ఉన్నదని భావిస్తే న్యాయం కాదు వాళ్ళు technical persons కాబట్టి వాళ్ళు మంచి guidance యిచ్చి నడిపించాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. పొటాటో సొసైటీ, జహీరాబాద్ కొరకు చాలరోజులనుంచి ప్రయత్నం చేశాను. దానికి ఇంతవరకు ఎటువంటి help దొరకకుండె గాని ఈ సంవత్సరం government loan sanction చేసినందుకు co-operative department వారికి ప్రత్యేకంగా మినిస్టర్ గారికి నేను కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను.

(*Mr. Deputy Speaker in the Chair*)

కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ మన రాష్ట్రానికి చాలా తక్కువ వచ్చాయి ఈ సంవత్సరం కొన్ని రికమెండ్ చేశారు. రికమెండ్ చేసినవాటి విషయంలోకూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆలస్యం చేసినందువల్ల ఎక్కువ నష్టం

జరుగుతున్నది మైసూరు ప్రభుత్వం వారు ఏమిచేశారంటే, గవర్నమెంటు గనుక యివ్వకపోయినట్లయితే వేరే షెడ్యూల్ బ్యాంక్సునుండి అప్పు తీసుకుని ఆ సొసైటీలను నడిపించాలనే నిర్ణయం తీసుకున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది లైసెన్సు యిప్పుడు కాకపోతే రెండుమూడు నెలల తర్వాత దొరుకుతుంది అవసరమైన arrangements అన్నీ చేసుకొని, ప్రభుత్వం తరఫునుండి ఎటువంటి delay లేకుండా చేసుకుంటే వెంటనే తీసుకోనడం జరుగుతుంది. కాని మనవద్ద మాత్రం అటువంటి వాటన్నింటిలోను చాలా delay జరుగుతున్నది మహారాష్ట్రలో 18 షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ start అయితే, అక్కడకంటే మన రాష్ట్రంలో షుగర్ కేన్ ఉత్పత్తి చేసే ఏరియా ఎక్కువ ఉన్నప్పటికి, 3, 4 కంటే మనకు దొరకడం లేదు. ఇకముందు అయినా యీ విషయంలో జాగ్రత్త వహించవలసి ఉన్నది. లేక పోయినట్లయితే మనరాష్ట్రం యీ విషయానికి సంబంధించి యింకా ఎక్కువ loss ను ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు అధ్యక్షా, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆఖరుకి 54 కోట్ల రూపాయలు credit facilities మనం కలిగించవలసివుండగా 18 కోట్లు మాత్రమే కలిగించడం చాలా శోచనీయమైన విషయం. అందువలన ప్రభుత్వం యింకా ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుని యీ పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి ప్రయత్నించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏర్పడి 8 సంవత్సరాలు దాటినది. ఐనప్పటికి తెలంగాణాలో వున్నటువంటి కోఆపరేటివ్ యూనియన్, అలాగే ఆంధ్రలో వున్నటువంటి యూనియన్ రెండింటిని ఇంటిగ్రేట్ చేయడానికి ఇంత వరకు ఎటువంటి ప్రయత్నం చేయలేదు రిజిస్ట్రార్‌గారు నోటీసులు యిష్యూ చేయవలసి యున్నది. ఇంత వరకు యిష్యూ చేయలేదు ఆ బాధ్యత రిజిస్ట్రార్ గారిది. కాని వారు తమ బాధ్యతను నిర్వర్తించకపోవడంవల్ల యీ చిక్కు వస్తున్నది. దీనివలన కొంత ఖర్చు ప్రభుత్వంపై పడుతుందని అనుకోడానికి వీలులేదు వెంటనే రిజిస్ట్రార్‌గారు నోటీసులు యిష్యూ చేసి, ఇంటిగ్రేట్ చేయడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. శ్రీ బాగారెడ్డి గారు ఒక విషయం చెప్పారు రిజర్వుబ్యాంకు మన కోఆపరేటివ్ వ్యవహారంలో, యీ ప్రభుత్వ వ్యవహారాలలో జోక్యం కలుగచేసుకోకూడదు అన్నారు. రిజర్వు బ్యాంకు గనుక జోక్యం కలుగచేసుకోనక పోయినట్లయితే యీ కోఆపరేటివ్ ఉద్యమం ఎలా నడుస్తున్నది, దీనిపై కంట్రోలు చేయడానికి, సక్రమంగా నడవ

డానికి వీలు ఉంటుందా ? అని నేను బాగారెడ్డిగారిని అడుగుతున్నాను మెదక్ సెంట్రల్ బ్యాంకు వ్యవహారాలలో జోక్యం కల్పించుకున్నారు అన్నారు. ఎందుకు కల్పించుకోకూడదు ? 16 లక్షల రూపాయలు overdues ఉంటే, దానికి ప్రెసిడెంటుగావున్న శ్రీ నరసింహారెడ్డిగారు State Bank President కావడానికి గాను, ఆ 16 లక్షల overdues సరిపెట్టడానికి grain లేకపోయినప్పటికి grain loan యిప్పించి సరిపెట్టడానికి ప్రయత్నించి State Bank President అయిన సంగతి తెలియదా ? దానిపై రిజర్వుబ్యాంకు State Bank కు తన అసమ్మతి తెలుపలేదా ? అలాగే మెదక్ బ్యాంకుకు తెలుపలేదా ? డబ్బు యివ్వకూడదని ఆపివేయించలేదా ? State Bank President రాజీనామా పెట్టవలసిన అవసరం రాలేదా ? ఎందుకు యిలా చేయవలసివచ్చింది ? 16 లక్షల రూపాయల overdues కు గాను, ధాన్యంలేకుండానే అప్పు ఎవరయినా యిస్తారా? అలాగ తప్పులు చేస్తున్నప్పుడు, అక్రమాలు చేస్తున్నప్పుడు రిజర్వుబ్యాంకు అడ్డుకోవడం తప్పా ? చెప్పండి

(Interruption by Sri M. Baga Reddi)

అది నేను చెప్పాను ఇప్పటికీ నేను దానినే చెబుతున్నాను ప్రజలకు యిబ్బందికరంగా ఉన్నప్పుడు యీ మెదక్ సెంట్రల్ బ్యాంకుకు ఎవరయితే డైరెక్టర్‌గా ఉన్నారో వారిని తప్పించి వ్యవహారాలు సక్రమంగా నడిపించినట్లయితే బాగుంటుంది గదా- ఎందుకు చేయకూడదు చెప్పండి. తెలంగాణాలో 10 సెంట్రల్ బ్యాంక్స్ ఉంటే అందులో 6 బ్యాంక్సులో లక్షలకు లక్షలు overdues ఉన్నాయి దానికి గ్యారంటీ ప్రభుత్వం యిస్తుంది. అంటే ఒకవేళ సెంట్రల్ బ్యాంకు డబ్బు కట్టకపోతే ప్రభుత్వమే యిచ్చుకోవాలి ప్రభుత్వమే యిచ్చుకోవాలి అంటే అర్థం ఏమిటి ? ప్రజలపై పన్నులు వెయ్యడం అన్నమాట. ఈ overdues ఎందుకు రావాలి, సక్రమంగా నడిచేట్లు ఎందుకు చేయరు ? చెప్పండి అలాగే నెల్లూరు బ్యాంకు 8 ఏళ్లుగా 'సి' క్లాసు బ్యాంకుగా ఉన్నది. ఎందుకని యీ దుస్థితిలో వుండవలసి వచ్చింది ? 8 ఏళ్ళనుండి ఒకే కుటుంబం యొక్క చేతుల్లో ఉండడంవల్లనే గదా దీనికి సుమారు 50, 60 లక్షల రూపాయలు overdues ఉన్నట్లుగా తెలుస్తున్నది రిజర్వుబ్యాంకు డబ్బు యివ్వడానికి అంగీకరించలేదు ఆ బ్యాంకుకు ఇంతంత overdues ఉంటే ఆ బ్యాంకు యింక ప్రజలకు ఏమి సౌకర్యం కలగజేస్తుంది ? అందువల్ల ఇటువంటివాటిపై ప్రభుత్వం కఠినచర్యలు తీసుకోవాలి కో-ఆపరేషన్ మంత్రిగారు, రిజిస్ట్రార్‌గారు సక్రమమైన చర్యలు తీసుకుంటే యీ overdues collect చేయడానికి వీలవుతుంది.

ఆ బ్యాంకులోనే, దానిని సక్రమపర్చడానికి, ఒక డెప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ గారిని, అంతకుముందు ఆడిట్ ఆఫీసర్‌గా ఉన్నవారిని, ఒకటిన్నర సంవత్సరం ముందు పంపితే, ఆయనను తన్నారు ఆయన పిటిషన్ పెట్టుకున్నారు గవర్నమెంటు దానిపై ఏమి చేసినది, ఆయన్ని transfer చేశారు తన్నినవారికి శిక్షలేదు. తన్నులు తిన్నవారిని transfer చేశారు ఈ విధంగా నెల్లూరు బ్యాంకులో జరుగుతున్నది. అంతేకాదు అక్కడి విషయాల్ని చక్కబరచడానికి ఒక సీనియర్ డెప్యూటీ కలెక్టర్‌ను post చేస్తే, ఆ బ్యాంకు అధికార్లు అతన్నక్కడ appoint చేయడానికి నిరాకరించారు వారిని పంపిన ప్రభుత్వమే తిరిగి వారిని యింకొకచోట appoint చేయవలసివచ్చించి నెల్లూరు బ్యాంకు అంటే ప్రభుత్వానికి భయమా, లేకపోతే యీ విధంగా ఎందుకు చేయవలసి వస్తున్నది? ఇలాంటి పరిస్థితులలో రిజర్వుబ్యాంకు కల్పించుకోకపోతే ప్రజల ధనానికి హామీ ఉంటుందా? చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను అలాగే కడపలో 20 ఏళ్లనుండి overdues ఉన్నాయి ఎందుకు యిలా చేస్తున్నారు? దీనిని విచారణకు పెడుతుందా ప్రభుత్వం? ఒక కమిటీని వేసి ఎందువలన overdues ఉంటున్నాయి అని అన్ని సెంట్రల్ బ్యాంక్స్ వ్యవహారాలుచూస్తే అసలు అక్కడ జరుగుతున్న దేమిటో తెలుస్తుంది

ఇంక, మార్కెటింగ్ సొసైటీస్ విషయం చూద్దాం కాకినాడ మార్కెటింగ్ సొసైటీ ఎలా పనిచేస్తున్నదో ప్రభుత్వానికి తెలుసు. అందువల్లనే దానిని సూపర్‌సీడ్ చేశారు. సూపర్‌సీడ్ చేసినంత మాత్రాన సరిపోతుందా? దానికి కారకులైనవారిపై చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం లేదా? తీసుకునే ప్రయత్నం చేస్తుంటే ఒక అదృశ్యహస్తం మంత్రులను 'అలా చేయవద్దు' అని వెనక్కు లాగుతున్నట్లు కనబడుతున్నది ఈవిధంగా హుష్ చేయడంవల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? అలాగే కడప ప్రెసిడెంటు యిదివరకు కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీలో కొంతడబ్బు తిన్నాడని ఆయనపై ఛార్జెస్ పెట్టి, చర్య తీసుకున్నారా? ఎందుకవి తీసుకోలేదు? ఆయన AICC కి కొంతడబ్బు, ఎక్కువగాయిచ్చాడని అంటారు. అది నిజమో, అబద్ధమో గాని ఆయనపై ఎటువంటి చర్య తీసుకోకపోవడంవల్ల యిలా అనుకోడానికి వీలుకలుగుతున్నది. అలాగే నెల్లూరు కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీలో కొన్నాళ్లకుముందు మూడున్నర లక్షలు ప్రొక్యూర్‌మెంటుకని తీసుకుని మోటార్ వర్కుషాపు పెట్టడం జరిగింది. మార్కెటింగ్ సొసైటీ ప్రొక్యూర్‌మెంటుకు, మోటార్ వర్కుషాపుకు ఎక్కడయినా సంబంధం ఉన్నదా? మూడున్నర లక్షలతో మోటార్ వర్కుషాపు పెట్టారు. అక్కడ ఏ

పని జరుగుతున్నదో, అది ఎంత విలువచేస్తుందో తెలియదు. ఆ మూడున్నర లక్షలు తీసుకునే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం ఎందుకు చేయలేదు ? చెప్పండి.

అలాగే శ్రీకాకుళం మార్కెటింగ్ సొసైటీకి కొన్నాళ్లుగా ఎన్నికలు జరగలేదు 8 జిల్లాలలోని 19 మార్కెటింగ్ సొసైటీలకు ఎన్నికలు జరిపి శ్రీకాకుళం మార్కెటింగ్ సొసైటీకి మాత్రం ఎందుకు ఎన్నికలు జరపడం లేదు ? అది వారి జమీందారీయా, వారికి వారసత్వపు హక్కు ఉందా? ఒకరే అక్కడ ప్రెసిడెంటుగా వుండవలయునని నామినేట్ చేశారా ? దీనికి ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పవలసి ఉన్నది, ప్రజానీకానికి అలాగే గుంటూరు మార్కెటింగ్ సొసైటీలో ఎన్నికలు జరపవలసి వచ్చింది. అక్కడ ఎలక్షన్ స్కీము అంతా approve చేశారు రిజిస్ట్రార్ గారు Communicate చేశారు. Communicate చేసినతరువాత, ప్రెసిడెంటుకు ఏమీ చెప్పకనే, తమ్మా రంగారెడ్డి అనే ఆయనను, ఆ మార్కెటింగ్ సొసైటీ ప్రెసిడెంటుకు వ్యతిరేకంగావున్న ఆయనను ఎలక్షన్ ఆఫీసర్ గా వేశారు. దానిపై ఏదో తంటాలు వచ్చాయి హైకోర్టుకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది, మున్సిఫ్ మూలంగా హైకోర్టు ఆర్డర్ ను ధిక్కరించి-ఓవర్ సైట్ అంటున్నారు ఆ విధంగా ఆ ఎలక్షన్ stay చేయడానికి ప్రయత్నించడం, హైకోర్టులో దానిని కొట్టివేయడం జరిగిందికూడా. ఈవిధంగా జరుగుతూ ఉంటే, ప్రభుత్వం జోక్యం కలిగించుకోకుండాఉంటే ఏమైనా లాభం ఉంటుందా? ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను

షుగర్ ఫ్యాక్టరీలలో అనకాపల్లి షుగర్ ఫ్యాక్టరీ ఏవిధంగా లాభదాయకంగా పనిచేస్తున్నదో అందరికీ తెలుసు ఎన్నికలు జరపాలని చెప్పారు ఎలక్షను స్కీము ఆమోదం పొందింది. వెంటనే స్టే ఆర్డరు యిచ్చి నిలిపారు, ఎందుకు నిలుపుదల చేయవలసివచ్చింది ? ఆముదాలవలసలో నష్టం వచ్చిందని అక్కడ డైరెక్టరేటును తీసేశారు వేరే డైరెక్టరేటును వేశారు కాని ఇతర షుగర్ ఫ్యాక్టరీలలో నష్టం వచ్చినచోట్ల డైరెక్టరేట్లను ఎందుకు తీసేయలేదు ? ఆముదాలవలస విషయంలో తీసుకున్న కరెక్టు యాటిట్యూడ్ మిగతా ఫ్యాక్టరీల విషయంలో ఎందుకు తీసుకోలేదు ? ఆముదాలవలసలో ఐ ఎ. ఎస్ ఆఫీసరును వేసి సక్రమపరచారని నేను విన్నాను నిజంగా ఐ ఎ ఎస్. ఆఫీసర్స్ అవసరం ఒకకోటి 20 లక్షల రూపాయల విలువగలిగిన షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు నడపాలంటే డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు కేడరులో ఉన్నవారిని వేస్తే 600-700 రూ లు తీసుకుంటున్న జనరల్ కేన్ మేనేజర్సునుగాని, ఇతరులనుగాని—సరిపెట్టాలంటే కష్టం. డైరెక్టరులనుకూడ కంట్రోలు చేసి రైతుల డబ్బుకు, ఇతరుల డబ్బుకు హామీ ఇవ్వడం

కష్టం కాబట్టి ఐ ఎ ఎస్ ఆఫీసర్స్‌ను షుగర్ ఫ్యాక్టరీలకు వేయాలి. షుగర్ ఫ్యాక్టరీలకు ఎన్నికలు జరగడం లేదు మహారాష్ట్ర స్టేటులో 18 ఫ్యాక్టరీలు ఉన్నాయి 18 ఉన్నప్పటికీ అవి ఆర్గనైజ్ అయి, మొదటినుంచి ఎన్నికలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి అక్కడ ఆ ప్రభుత్వం లక్షలాది రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టలేదా? పెట్టారు వారికి ప్రజాస్వామ్యంలో విశ్వాసం ఉంది కాబట్టి ఎన్నికలు జరిపారు ఇక్కడ జరపడం లేదు ప్రభుత్వం డబ్బుపెట్టివున్నది కనుక దానిని ప్రొటెక్ట్ చేయడానికి తప్పనిసరిగా మా ఏజెంట్స్ వుండాలని, కాంగ్రెసుకు సంబంధించినవారినే ఫ్యాక్టరీలలో డైరెక్టర్సుగా పెట్టుకొని ఎంత నష్టం వచ్చినాసరే ప్రభుత్వం నిద్రపోతోంది. ఎందుకు అట్లా చేయాలి? ఎందుకు ఎన్నికలు జరపకూడదు? ఇట్లా రాజ్యంలుచేస్తే చేయవచ్చుగాని రైతులుకూడ 20 లక్షల రూపాయలవరకు షేరుధనం పెట్టివున్నారు కదా దానికి హామీ ఏమిఉంది? ప్రభుత్వానికి డైరెక్టర్సు, ఉద్యోగస్థులు ఉన్నారు, వారి డబ్బుకు ప్రొటెక్షను ఉంది కాని సామాన్య రైతులు, పేదవారు వడ్డీలకు తెచ్చిపెట్టినడబ్బుకు రక్షణ ఉన్నదా? సహకార వ్యవసాయానికి సంబంధించి రెండుమాటలు చెబుతున్నాను సహకార వ్యవసాయం తోకలపల్లి సొసైటీ చూసుకుంటే తెలుస్తుంది దానిమీద ఎంక్వయిరీలు, ఛార్జెస్—యిలాంటి వ్యవహారం ఎట్లా నడుస్తున్నదో ప్రభుత్వానికి తెలియని విషయం కాదు, సహకార వ్యవసాయం పనికిరాదని, సామాన్యమైన వ్యవసాయ కూలీలకు అక్కడవున్న భూములు పట్టాలమీద యిస్తే వారు ఇంకొకరికి బానిసలు కాకుండా, ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయబడకుండా సొంతంగా వ్యవసాయం చేసి, ఎక్కువగా పండించడానికి వీలుంటుంది. అట్లా చేయడంలేదు ఈవిధంగా 16 లక్షల 50 వేల రూ. లు వేస్ట్‌చేయడం ఎందుకు అని ప్రశ్నిస్తున్నాను ఈ 16 లక్షల 50 వేల రూపాయలు బావులక్రింద యిచ్చినాసరే, లాండ్ ఇంప్రూవ్‌మెంటు స్కీముక్రింద యిచ్చినా సరే అభివృద్ధి చేసుకొని రైతాంగం సొంతంగా వ్యవసాయంచేసి అధికోత్పత్తికి దోహదం యివ్వడానికి వీలుండేది కదా ఎందువల్ల అట్లా చేయలేదని అడుగుతున్నాను రిజర్వుబ్యాంకువారు 250 జాయింట్. మహబూబాబాద్‌లో టాకా ఉన్నది కో ఆపరేషనను ప్రోత్సహిస్తాము అంటున్నారు దీనిని హోల్ సేల్ డీలర్స్‌గా పెట్టలేదు ప్రయివేటు మర్చంట్సును పెట్టారా అంటే లేదు టాకాలో ఉన్న డైరెక్టరులకు హోల్ సేల్ డీలర్‌షిప్ యిచ్చారు ఎందుకు అట్లా యిచ్చారు రిటెయిల్ డీలర్‌షిప్ టాకాకు ఎందుకు యివ్వవలసి వచ్చింది? టాకాలో ఉన్నవారు హోల్ సేల్ డీలర్సు కావచ్చు. తినాలంటే— టాకాకు యివ్వకుండా అందులోని డైరెక్టరులకు హోల్ సేల్

డీలర్ షిప్ యివ్వవచ్చు ఈవిధంగా అక్రమాలు జరుగుతూవుంటే ప్రభుత్వంచర్య తీసుకోకపోతే ఇది అన్యాయమని చెప్పవలసి ఉంటుంది

Sri P. Narsa Reddi (Nirmal): Mr. Deputy Speaker, Sir, I support the demands of the Co-operation Minister as presented to the Assembly. After the integration of the Acts, i. e. the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act for the whole State there was an apprehension among most of the Members of the House as well as of the public that with increased powers given to the officers, there might be misuse of the powers and greater interference in the working of the Co-operative Societies. Nevertheless, some of the Members have also pointed out from the otherside that there has been greater interference in the working of the societies on behalf of the department. But my contention is quite the opposite. The department has been too slow in setting right the erring co-operative societies and I would wish that they take greater initiative. There is no dynamism in the department to set right all the defaulting societies and the department does not take timely action in order that the societies may work well. If the Co-operative department feels satisfied with mere registration or supersession or if it just passes on papers and its work is over, I am afraid that by this attitude the societies that are now working in the State may not prosper well. I would very much wish that there is greater dynamism in the department and the greater activity so that the societies may work well. I am hopeful that Mr. Ramaswami as Co-operation Minister would enthuse the department and put into it more energy and dynamism.

So far as the services are concerned Mr Deputy Speaker Sir, you are quite aware that after the States reorganisation there has been injustice done specially to the non-gazetted staff in the co-operative department, I mean the

injustice done to the Senior Inspectors of the erstwhile Hyderabad State. In this regard, the Ad Hoc Committee on Services of the Regional Committee had taken great pains and presented reports at various stages. The White Paper on Telangana Service was presented to the Government in 1961 And time in and time out the Ad Hoc Committee on Service has been inviting the attention of the Government to set right the injustice done to the non-gazetted staff. The House is well aware that after the reorganisation of the States there was certain change in the set-up in the matter of integration of various categories of services both in Andhra area as well as in Telangana area. So far as integration of services was concerned, the new set-up was promulgated by the Government in G. O No. 52/56 G A D dated 20—11—1956; it was decided therein that so far as equation of posts is concerned, the yard-stick would be the nature and duty of the posts and then the territorial responsibility of the concerned officers and then the minimum qualification of the allied services and the salaries of the post. My submission in this regard is that so far as Senior Inspectors of the erstwhile Hyderabad State is concerned, they have been equated with the Senior Inspectors of Andhra area while in fact they could not be so equated by any stretch of imagination. So far as C. S. Rs. of Andhra area are concerned, they have been treated as a separate category. So far as Senior Inspectors of Andhra area and the Senior Inspectors of Telangana area are concerned, they and the C. S. Rs of Andhra belong to the same rank inasmuch as they are the highest non-gazetted cadre in the Co-operative department. So far as the nature and duties of the posts are concerned, my submission is that considering the powers exercised by the C. S. Rs. in Andhra area prior to the organization and the Senior Inspectors, they should have been shown in the same category. So far as

the Act is concerned, the Madras Act has not prescribed any specific duties that would go to show that they had any special powers more than what the Senior Inspectors had. On the contrary, the senior inspector was controlling the entire taluq with a clerk under him, supervisors under him, and he was maintaining a separate office. So far as the C S. R. of Andhra area is concerned, he was only an Assistant to the Deputy Registrar and although he was assisting the officer of a district cadre nevertheless so far as his duties were concerned they could not by any stretch of imagination be considered to be anywhere greater than that of a senior inspector So far as the pay scale is concerned, the grade of the senior inspector was Rs 154—275 while that of the C. S. R Rs. 150—200 and the qualification for both these posts was graduation. Apart from this, the senior inspector in the Andhra area was in the grade of Rs 90—120 and his work, pay scale and every thing when compared to the services of the erstwhile Hyderabad State was concerned were practically the same as that of a junior inspector. So, my contention has been that so far as these posts are concerned, the Government has maintained the same pay scales, but nevertheless for the last so many years after the Re-organisation, their lot has not been shown any preference whatever, and it is a pity that about 50 to 60 of such non-gazetted personnel who have been affected by political decisions made by the public are not shown any consideration. In this connection, I would vehemently submit to you, Sir, that the report submitted by the Ad Hoc Committee on Services of the Andhra Pradesh Regional Committee vis-a-vis the promotion of senior inspectors may kindly be looked into and unless they are promoted I don't think there would be any justice done to the erstwhile personnel of the Hyderabad State.

Now, after 1956, as many as 300 to 400 promotions have been made from the posts of C. S. Rs. to that of

D. Rs It is a pity that only about 5 or 6 personnel of Telangana has been promoted with the result that out of the 17 general Deputy Registrars that are now working in the Telangana area I believe there is only one Deputy Registrar that has been working. So, I would submit that the services would have no incentive whatever to work enthusiastically inspite of their bonafides.

So far as the gazetted staff is concerned, I would submit, Sir, that about two or three years back when the hon. Chief Minister was in charge of Co-operation portfolio, justice was done to the erstwhile Deputy Registrars of the Hyderabad State wherein some of them were promoted as Joint Registrars in the ratio of 1 1. I would suggest that the norms that have been applied in the promotion of Deputy Registrars to Joint Registrars might be equally applied to in the promotion of senior inspectors to those of Deputy Registrars. So, once again, I would appeal to the Government through you, Sir, as a member of the Ad Hoc Committee on services, that justice should be done to them. After all, it is a matter of considering the case of about 40 or 60 posts that have been left over and nothing would be lost if encouragement is given to them. Already as many as 300 CSRs of the grade of the same senior inspectors have been promoted as DRs; then why should about 40 or 50 of them suffer?

Now, the second point which I wish to invite your attention is regarding the agricultural credit societies. Much has been said by all the members that the agricultural societies have been giving substantial aid to the agriculturists in the matter of development of agriculture. But my opinion is that so far as these agricultural credit societies are concerned they help the cultivator in so many other aspects rather than in agriculture itself. From my experience of the credit societies that are func-

tioning in Telangana, I could say that the credit that is given to the agriculturists is more or less used for non-agricultural purposes. The reason is the credit or the money that is given to an agriculturist is not supplied in time and further in the matter of recovery of dues the action taken is so lethargic that most of the societies are suffering from overdues since effective and dynamic steps are not taken in that regard Now, if an agriculturist is really to be benefitted, I would submit that instead of just following what has been going on for the last so many years, the Co-operative Department should change its policy to the prevailing circumstances. For instance, I may invite attention to the fact that with the intensification of rural electrification all over the State, there is great need for the purchase of electric motors by the cultivators. Now, the cultivators are at a loss to get these electric motors from either the panchayat samithi or from other sources by way of loan or other means and we are all aware that one has to undergo many hardships in order to get a loan for electric motors or any such thing. I would suggest that the amount that is being spent for these agricultural credit societies might be usefully diverted towards organising consumer societies in villages for the purchase of electric motors and the same might be given on rent for some time till the cultivator could make use of these electric motors Thus, the society could help the cultivators in purchasing them and gradually when the instalments have been paid the cultivators could own them In that way, if the co-operative societies could be organised, it would be helpful to the agriculturists at large. Moreover, from the report that has been given by the hon. Minister for Co-operation (page 10), it is noticed that a pilot scheme has been sanctioned in Ongole taluq in order to promote the cause of certain of the tobacco growers. I would commend this type of

assistance that is given to the agriculturists, Sir, I would also suggest that with the coming of certain spinning mills in Telangana area, for example, in Mahabubnagar and Adilabad Districts, the Government might as well come forward in assisting the cultivators by giving such aids as Rs. 200 or Rs 250/- per acre as has been given to cotton growers in Ongole taluk in getting nitrogenous fertilizers and costly pesticides so as to enable them to get greater yield of cotton in those areas and then supplying the necessary raw material for the spinning mills which are working. Otherwise, the purpose of establishing these mills in the rural areas would be set at naught because so far as these mills are concerned they are under private sector and are prone to buy the raw material from other places such as Maharashtra or elsewhere. Therefore, in order that the mills might function well and the ryots in those areas might get necessary assistance and ready market for their produce, I submit, that the aid given for the cotton growers in Ongole taluk might be ext nded to this area also.

శ్రీ ఎ రామచంద్రారెడ్డి : అధ్యక్షా, సహకార సంఘాల డిమాండుకై రూ॥ 2,20,78,000 లు కోరుతూ మనముందుంచారు. 20 పేజీలతో కూడిన వివరణ యిచ్చారు పూర్తిగాచూస్తే ఎక్కడైనా కొన్ని సంఘాలైనా సక్రమంగా పని చేయడంలేదు, దుర్వినియోగం కావించబడుతున్నాయి వాటిని సక్రమంగా నిర్వహించడానికి కొన్ని చర్యలైనా తీసుకున్నామని ఎక్కడైనా ఒకముక్క సవరణలో లేదు అయితే ఈ నాడు ఎక్సయిజు శాఖ ఎంత అధ్వాన్నంగా పని చేస్తున్నదో అంతకంటె పదిరెట్లు ఎక్కువ అధ్వాన్నంగా ఈ శాఖ పని చేస్తున్నది. అందులో కుంభకోణం చాలవరకు జరుగుతున్నాయని అనేక ఉదాహరణలు యిచ్చి చెప్పగలను ఈ వివరణలో మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో సహకారోద్యమం అద్భుతమైన ప్రగతి సాధించినదని చెప్పుకున్నారు. ఆ అద్భుతమైన ప్రగతి ఏమిటో మచ్చుకి చూపించడంలేదు ఈనాడు సహకార సంఘం 420 వంధాలు చేసేవారికి కేంద్ర నిలయం అయినదని ఒక మాటలో చెప్పగలను. ఒక మాటలో చెప్పడమే కాదు, అనేక ఉదాహరణలు యిస్తాను. భువనగిరి

తాలూకాలో సాయిగూడెం Bank ఉంది. దానిక్రింద 9 గ్రామాలున్నాయి. ఆ తొమ్మిది గ్రామాలకు సంబంధించిన సొసైటీల అధ్యక్షుడు ప్రతాపరెడ్డి ఉన్నాడు ఆయన 70-80 వేల రూపాయలు కొట్టేశాడు. నాలుగు సంవత్సరాల క్రిందట ఈనాడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఆనాడు ఫైనాన్సు మినిస్టరుగా సహకార సంఘాల మినిస్టరుగా ఉన్నప్పుడు నేను ప్రత్యేకంగా ఆయనకు Writtenగా యిచ్చాను, 80 వేల రూపాయలు కొట్టేశారని. విచారణ జరిగింది. విచారణలో 60 వేల రూపాయలు కొట్టేశాడని రుజువైనది మూడు సంవత్సరాల క్రిందటనే supercede కూడా చేయబడినది సొసైటీ ' ఈ నాటికి ప్రతాపరెడ్డినుంచి ఒక పైస వసూలు చేయలేదు ఆ నాటినుంచి ఈనాటి వరకు మినిస్టరుగారితో కలవడం లెటర్సు వ్రాయడం, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుతో కలసి మాట్లాడటం, స్పెషల్ ఆఫీసరుతో కలియడం మూడు సంవత్సరాలలో 60-70 సార్లు వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పటికీ ప్రతాపరెడ్డి మీద ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. ఆ సొసైటీకి అధ్యక్షుడు కాకపూర్వము ప్రతాపరెడ్డికి రెండు మొండి దున్నపోతులుండేవి ఇప్పుడు పెద్ద బంగళా కట్టుకున్నాడు, పెద్ద ప్రాపర్టీ ఉన్నది. డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు, స్పెషల్ ఆఫీసర్లతో విందులు ఆరగిస్తూ ఉంటాడు. బ్రాందీ, కల్లు, సారా, టీ, కాఫీ త్రాగుతూ ఉంటారు అనేక సందర్భాలలో ప్రశ్నల సందర్భంలో కూడా యిక్కడ చెప్పాను అటువంటి సొసైటీలు ఎన్నో ఉన్నాయి. టైములేదు కనుక వివరాల లోకి పోదలచుకోలేదు గజ్వేలు తాలూకాలో బోరిచేడు అని సొసైటీ ఉంది. ఆ సొసైటీ అధ్యక్షుడు మాధవరావు 30 వేలు బ్యాంకి నుండి తీసుకొని ఒక అమ్మాయిని వేసుకుని బొంబాయి పరుగెత్తాడు అన్నమాట అందుకని అటువంటి ఉదాహరణలు ఎన్నయినా యివ్వగలను. అటువంటి పరిస్థితులున్నప్పుడు ఒక్క ముక్కకూడా చాలా అద్భుతంగా ముందుకు పోతున్నదని చెప్పడం చాలా విచారకరం మంత్రిగారు యిక్కడ లేరు మంత్రిగారి తరపున ఇంకోమంత్రి గారున్నారు వారేమి సమాధానం యిస్తారో చెప్పవలసిందని కోరుతున్నాను. అదే విధముగా ఈ నాడు వ్యవసాయ పరపతి సంఘాలు చెప్పుకోతగినంత ప్రగతి సాధించామని చెప్పినారు. 10 వేల సొసైటీలను స్థాపించబోతున్నారు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వరకు వీటినన్నిటిని సేవా సంఘాలుగామార్చబోతున్నాం దాని ఉద్దేశ్యమేమిటంటే ఎరువులు సప్లయి చేయడం అన్నారు. ఇంతకుపూర్వం ఎరువులు Blocks లో ఉండే అగ్రికల్చరు ఆఫీసరు వ్యవసాయశాఖ పక్షాన యిస్తుండేవారు. ఇంతో అంతో రైతులకు ముడుతూ ఉండేది. సేవాసంఘా

లకు అప్పు చెప్పిన తరువాత నల్గొండ జిల్లాలో ఈ నాడు ఎరువులు రావడంలేదు. వచ్చినవాటిని టాకాలు, డాకాలు జిల్లా మార్కెటింగు సొసైటీలు కాగితం మీద రిజిష్టర్సుమీద వ్రాసి మటుమాయం చేస్తున్నారు, Black market లో అమ్ముకుంటున్నారు 1300 అమ్మోనియం సల్ఫేటు బస్తాలు ఆలేరు గోదాములలో ఉన్నాయి. వ్యవసాయ శాఖ క్రింద ఉన్నప్పుడు. సేవా సంఘాలు వచ్చిన తరువాత ఒకే రాత్రి నాలుగు లారీలలో 1300 బస్తాలు గుంటూరు, బెజవాడ పంపించారు, బయట సమితి అధ్యక్షులు, సర్పంచ్ ఏమిటిది అంటే ఆపే దిక్కు లేదు. పోలీసులను పిలిచినప్పటికి పోలీసులు ఏమి చేయాలి వారిని ఎట్లా ఆపాలని అశక్తత చూపారు సేవా సంఘాలు ఏ విధముగా పని చేస్తున్నాయో మచ్చుకు చెప్పాను. చాలా సహకార సంఘాలు మార్కెటింగు సొసైటీలు ఏర్పడ్డాయి ప్రభుత్వం ఒక కలం పోటుతో కమిటీలను ఏర్పాటు చేశారు. నల్గొండ జిల్లాలో ఒక జిల్లా మార్కెటింగు సొసైటీని ఏర్పాటు చేసినదానికి రామకృష్ణా రెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు ఆఫీసుకి వెళ్ళి చూశాను. ఫర్నిచరు చాలా దివ్యంగా ఉంది. ఈగలు కొట్టుకుంటూ కూర్చుంటున్నారు. ఈనాడు ధాన్యం వ్యాపారం అంతా యిదే చేస్తుందని కొనుగోలు చేస్తుందని, ఒక సొసైటీకి రెండు లక్షల రూపాయలు యివ్వబోతున్నామని అంటున్నారు. డబ్బు వారికిస్తే గంగలో పోసినవారవుతారు మార్కెటింగు సొసైటీలకు యిలాంటి అధికారాలు యిస్తే లాభం లేదని, టైము లేదుకనుక ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ పి శేషావతారం (నర్సాపూర్) అధ్యక్ష మహాశయా, మన సహకార సంఘాల డిమాండును నేను హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తూ చాల విశాలమైన అత్యంత విలువైనటువంటి డిమాండు కనుక దీనిలో కేటాయించబడిన సొమ్ము ఎంత అనే దానితో నిమిత్తం లేకుండా యిది వ్యాప్తి చెందవలసిన రంగం యిది పని చేయవలసిన అవసరం దేశంలో అన్ని రంగాలలోను అన్ని డిమాండ్సు కంటే అత్యంత ప్రధానమైనదిగా విలువైనదిగా పరిగణించ బడుతోంది కనుక తమరు అయిదు నిమిషాల టైము సరిపోదు, కొంచెం దయ ఉంచి పెంచుతారని ఆశిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker: Strictly five minutes. Now there are a number of members in the list and we have to close the demand now.

శ్రీ పి. శేషావతారం: అధ్యక్ష మహాశయా, సహకార రంగం long term and short term loans యివ్వడంలోనూ వ్యవసాయ రంగంలో

ప్రవేశించడంలో ఆఖరుకి మార్కెటింగులో ప్రవేశించడంలోను, ఆఖరుకి మిడిల్ మన్‌గాను ప్రాసెసింగులో ప్రవేశించడంలోను. కో ఆపరేటివు ఫార్మింగులోను రిక్షావాళ్ల సొసైటీ, వాషరమెన్ సొసైటీ ఫిషర్మెన్ సొసైటి, కన్‌స్యూమర్సు సొసైటీ, అన్ని రంగాలలో విస్తృతంగా, వేగంగా ప్రగతి పొందుతున్నది అయితే రెండవ ప్లాను నాటికి 25% గ్రామీణ కుటుంబాలను మాత్రమే తాకితే మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతం నాటికి 45% అయినా అంతవరకు cover up చేయాలని అనుకున్నాం కాని అది యింకా మనం పూర్తి చేసుకోలేక పోయినాం. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతం నాటికి 16 55 కోట్ల రూపాయలు medium and short term loans క్రింద అందజేయాలని అనుకుంటే Reserve Bank of India వారు 45 కోట్ల రూపాయలు మనకు కేటాయించారు. కాని దీనిని దేనినీ కూడా వాడుకోలేని దుస్థితిలో పడ్డాం ఇవ్వాళ్టికి మనయొక్క పొజిషన్ చూస్తే 20 కోట్లు, 25 కోట్లుకంటే ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతానికి హెచ్చు అందచేయలేమని రిపోర్టులో స్పష్టముగా చెబుతున్నారు అంటే అర్థం ఏమిటంటే మన సెంట్రలు బ్యాంకి గాని ప్రయిమరీ సొసైటీలుగాని ఇవేవీ తమకు యిచ్చిన డబ్బు అప్పును చెల్లించే స్థితిలేక బకాయులు పెట్టినటువంటి పరిస్థితి, ఒక పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా సెంట్రలు బ్యాంకి పరిస్థితి చూస్తే 75 రూపాయలు overdue ఉంది. ప్రయిమరీ సంఘాలు ఒక్కొక్క దానికి ఉదాహరణలు చెప్పాల్సివస్తే చాలా గందరగోళాలు స్పష్టముగా కనిపిస్తున్నాయి, నరసాపురంలో జరుగుతున్న ప్రయిమరీ సంఘం చూస్తే 20 సంవత్సరాలనుంచి ఒకే ఒకాయన ప్రెసిడెంటుగా ఉన్నాడు. ఎప్పుడు అధికారంలో ఉన్నాడో ఎప్పుడు ఎన్నికలు జరుగుతాయో తెలియకుండా జరుగుతూ ఉంటే జరిగిన ఎన్నికలమీద అక్కడ ఉండే సభ్యులు తిరగబడి చైతన్యంతో అక్కడ ఉండే జిల్లా మునసబు కోర్టులో, అక్కడ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు దగ్గర కేసులు పెట్టడం జరిగింది. అయినప్పటికీ విచారణ సగంలో ఉన్నప్పటికీ దానిమీద తీవ్రమైన చర్య తీసుకోబడడం లేదు నరసాపురం దగ్గర లక్ష్మణేశ్వరం అనే కో ఆపరేటివు సొసైటీలో 400 బస్తాల సిమెంటు సంపాదించారు గొడౌను కట్టాలని. ఆ నాలుగు వందల బస్తాల సిమెంటు అక్కడలేదు. 400 ఎరువుల బస్తాలు గొడౌనులో ఉందని అన్నారు అక్కడ ఉండే రైతులు గత సారి సహకార శాఖామాత్యులు నరసాపురం విచ్చేసినప్పుడు "అయ్యా గొడౌనులో సరకులేదు, అది ఊరికే తాళాలు వేసి ఉంది సరుకు బయట వేయడం లేదు. ఇంతకు ముందు రిపోర్టు చేసినప్పటికి దానిని ఎవరూ check చేయడం

లేదని తెలియజేస్తే ఆనాటి నుంచి ఈ నాటి వరకు దానిమీద చర్య తీసుకోనడం లేదు, అక్కడ ఉండే ప్రజల పేర భినామీలు వ్రాసేసి రైతులకు కూడా తెలియకుండా వారి సంతకాలు కూడా వీరే పెట్టేసి ఈ విధముగా సహకార సంఘాలు గుల్లచేసి రైతులను దెబ్బతీసే పరిస్థితులలో సహకార సంఘాలు నడుస్తూంటే దానిమీద చర్య తీసుకునే నాధుడు లేడు రిపోర్టుచేస్తే దానిమీద కావలసిన check జరగడం లేదు ఇవన్నీ కూడా ఏమి తెలియచేస్తున్నాయంటే ప్రయిమరీ సంఘాలన్నీ తగినటువంటి కట్టుదిట్టం చేయడం లేదని తెలుస్తుంది. అదే విధముగా కృష్ణా జిల్లాలో మచిలీపట్నం సెంట్రల్ బ్యాంకి ఉంది. సెంట్రల్ బ్యాంకిలో 11 లక్షల రూపాయలు over-due position ఉంది, ఒక్క వీరవాసరం Large Size Society రూ॥ 9,77,557 లు default అయినది

,దాని అధ్యక్షులు సెంట్రల్ బ్యాంకు మెంబరుషిప్ కోల్పోయారు. అయినప్పటికీ ఆ ప్రాథమిక సంఘము default అయిన కారణముగా (c)class సొసైటీలో వుండడము మూలముగా ఇది cease అయినది అని చెబితే పెరికిపాలెం వీవర్సు సొసైటీ అనే పేరుతో మరల పరకాయ ప్రవేశం చేసి, దాని ద్వారా వారికి సభ్యత్వం వస్తుందని వాదించారు. అయినప్పటికి ఇదేమిటో చూద్దామని చూస్తే ఆ society existence లో లేదనేది గమనించ తగిన విషయము ఇవన్నీకూడ పట్టుకొని చర్యలు తీసుకొంటూ సరియైన పద్ధతిగా ప్రవర్తిస్తూన్న, అక్కడున్న డెప్యూటీ రిజిష్ట్రారుని ఈ చర్యలు తీవ్రముగా తీసుకొంటున్నావు కనుక ఇంతవరకు నర్సాపురం సొసైటీ ప్రెసిడెంటు ఒక్క కోర్టు వాయిదాకు రాకుండా record hand over చేయకుండా తిరుగుతూ వుంటే దానిమీద చర్యలు తీసుకోమనికోరుతూ, అక్కడవున్న పట్టణ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు అనేకసార్లు ప్రభుత్వానికి ఉత్తరాలు వ్రాశారు, wires ఇచ్చారు. అవి చదువుతాను.

It is widely rumvord in this town that Sri A.Mutyalu and some of his influential friends have gone to Hyderabad to bring pressure on authorities and on the Minister for co-opcration to tranifer the Deputy Registrar, Bhimavaram who is an up right and judicial-minded officer. At this juncture, if the Deputy Registaar is transferred, great injustice will be done. I therefore request yon not to take any steps to transfer........

ఈ డెప్యూటీ రిజిష్ట్రారుకు 3 మాసాలలో రిటైరు అయ్యే period వుంది ఈ 3 మాసాలలో ఏమి కొంప మునిగిపోయింది. సహకార శాఖ మంచిచెడ్డలన్నీ పట్టుకొంటున్న సమయములోకూడ వారిని transfer చేయడము అనేది విపరీతమైన చర్య ఈ విధముగా సహకార సంస్థాల పునరుద్ధరణ కార్యక్రమాలను చేపట్టే కార్యక్రమము తీసుకోవలసినదని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీ కె యల్ యస్ చౌదరి అధ్యక్షా, point of clarification, Hand loom విషయము ఈ డిమాండులో ఏమీ mention చేయ లేదు. మంత్రిగారు సమాధానము చెప్పాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ పి వి నరసింహారావు. Handloom గురించి గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు పెద్ద రిపోర్టు వుంది. ప్రభుత్వము అనేకసార్లు వాగ్దానాలు చేసినది. వాటిని గురించి ఏమీ చెప్పలేదు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య · Industries demand లో వేశారేమో!

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు Industries demand లో వేశారని తెలుస్తున్నది.

శ్రీ ఎ వాసుదేవరావు (మహబూబ్ నగర్) అధ్యక్షా, సహకార శాఖ డిమాండు చాల ప్రధానమైనది. హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను. స్వతంత్రమువచ్చి, ఇన్ని సంవత్సరాలు గడచినప్పటికీ, మనదేశములో భూమి మీద ఆధారపడేవారి సంఖ్య హెచ్చు అని, వారికి వున్న పరపతి సౌకర్యాలు తక్కువ అని గుర్తించి కూడ ఇప్పటికీ వారికి పూర్తి పరపతి కల్గించే స్థితికి రాలేక పోయాము వారికి కావలసిన పరపతి సౌకర్యాలు కలుగజేయడానికి ప్రభుత్వము ఇంతవరకు ఏదయితే కృషిచేస్తున్నదో అందుకు అభినందించవలసి వుంటుంది వ్యవసాయ రంగములో అధ్యక్షా, నానాటికి పెరిగే జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకొన్నపుడు భూమి మీద ఆధారపడేవారి సంఖ్య హెచ్చు అవుతూ వారి పరిస్థితి చాల దీనావస్థలో వుంది మన దేశములో agrarian economy ని సోషలిస్టు దృక్పథముతో సరిచేయబడాలని ఎన్నో పెద్ద ఉపన్యాసాలు విన్నాము. నాగపూరు కాంగ్రెసు మహాసభలో పెద్దపెద్ద రిజల్యూషన్సు

చేయబడినవి వాటి కనుగుణముగా ఏమి ప్రగతిని సాధించాము అని ఎన్నో పెద్ద ఉపన్యాసాలు విన్నాము నాగపూరు కాంగ్రెసు మహాసభలో పెద్ద పెద్ద రిజల్యూషన్సు చేయబడినవి వాటి కనుగుణముగా ఏమి ప్రగతిని సాధించాము అని ఆలోచించుకోవలసిన సమస్య, దురదృష్టవశాత్తు ఒక పద్ధతి ప్రకారంగా కన్పిస్తోంది ఇష్టము వున్నా, లేకపోయినా సరే మనము ఏదయితే సిద్ధాంతాల ఉదాత్తతను ప్రచారము చేస్తున్నామో, వాటిని ఆలోచించి అమలులోకి తీసుకొని రాదలచుకొన్నపుడు ఆచరణలో ప్రచారములోను వ్యత్యాసము కనిపిస్తోంది దానిని తగ్గించి, వీలయినంత త్వరగా ప్రభుత్వము పాలసీలను నిర్ణయించి ముఖ్యముగా వ్యవసాయ రంగములో సహకార వ్యవసాయాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలని ఏదయితే తీర్మానము చేశారో అది చాల విశిష్టమైన తీర్మానం సహకార వ్యవసాయానికి సంబంధించి, మంత్రిగారిచ్చిన note లో ఏదయితే వుందో వాటిలో పని చేయడానికి, వాటియొక్క ఉదాత్తతను ప్రచారము చేయడానికి కావలసిన శిక్షణ ఇవ్వాలని సంకల్పము చేశారో, ఏవో కొన్ని కారణాలవల్ల మధ్యలో accommodation లేక ఆగి పోయింది అని వ్రాశారు త్వరగా ఇటువంటి శిక్షణ వసతులు సహకార వ్యవసాయ రంగాన్ని విస్తృతము చేయడానికి కావలసిన personnel ను train చేసేదానికి ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరము వుందని మనవి చేస్తున్నాను National Development Council లో కాని, ముస్సోరీలో సమావేశమైన సహకార సంఘాల మంత్రుల సమావేశములోగాని ముఖ్యమైన కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకొన్నారు. సహకార సేద్యానికి సంబంధించినంత వరకు ప్రతి పంచాయతీ సమితి blocks లో ఒక వ్యవసాయ క్షేత్రాన్ని నెలకొల్పాలనే దానిలో, ఈ ప్రయత్నములో ముందడుగు, వేశామా ? ఏవో గవర్నమెంటుకు సంబంధించిన భూములతో పెట్టినామేమో కాని uneconomic holdings వున్న చిన్న చిన్న రైతుల పరిస్థితి రోజు రోజుకు దిగజారి పోతున్నది సహకార వ్యవసాయానికి సంబంధించినంత వరకు, దీని విశిష్టతను రైతులలో బాగా ప్రచారము చేసి, దానికి కావలసిన సహకార రంగము అంటే కేవలము voluntary అయినప్పటికి ప్రజలు తమంతట తాము గ్రహించి ఏర్పాటు చేసుకొంటేనే సహకారమవుతుందని కాకుండా ప్రభుత్వము దానికి కావలసిన incentives ఇవ్వాలి ప్రభుత్వము ఆది అములులోకి తీసుకొని రావడానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకోవాలి. మిత్రులు రాజగోపాల నాయుడుగారికి ఇప్పుడు అమలు జరుపుతున్న విధానము మీద సిద్ధాంతరీత్యా భేదము వున్నప్పటికి, దేశములో వ్యవసాయముపైన ఆధారపడి జీవించేవారు

80 శాతము వున్నవుడు, ఈ 80 మందిలో కేవలము 25 శాతము ఎవరైతే వున్నారో 25 ఎకరాలుపైన భూమి సేద్యముచేసే వారు వున్నారు 5 శాతం మాత్రము ఎక్కువ భూమి పెట్టుకొని సేద్యము సేద్యము చేస్తున్నారు. 1 ఎకరము, 2 ఎకరాలు, 5 ఎకరాలు కలవారు చాలా మంది వున్నారు తరతమ భేధాలున్నవి వీరందరినీ ఉత్సాహ పరచడానికి కావలసిన incentives ప్రభుత్వము కల్పించి, సహకార వ్యవసాయమందు ఉద్దేశ్యాన్ని వ్యాప్తముచేసి, దీనియందు నమ్మకము కలగడానికి చర్యలు తీసుకొని, సహకార వ్యవసాయ సేద్యములో విశ్వాసము కల్గించే విధముగా విస్తృతముగా, ప్రచారమైన రూపముగా ఆచరణలో తీసుకొని రావడము అవసరమని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ టి కె అర్ శర్మ, అధ్యక్షా, సహకార వ్యవసాయ రంగాన్ని గురించి ఇందులో ప్రస్తావించిన విషయము, దీనిలో జరుగుతున్న నిర్లక్ష్య భావము, చూపించవలసిన శ్రద్ధ చూపకపోవడము అనేది నాముందు మాట్లాడిన మిత్రులు వాసుదేవరావు గారు కొంతవరకు వివరించారు. సహకార వ్యవసాయాన్ని గురించి మొత్తము భారత దేశములో జరిగిన విషయాలన్నింటిని సమీక్షిస్తూ పార్లమెంటులో ఒక ప్రకటన చేశారు దానిలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మాత్రము సహకార వ్యవసాయ విషయములో చాలా క్రింద పడిపోయిందని, చక్కగా పని చేయడములేదని ఆ విధముగా వారు సూచించారు. దానికితోడు సహకార శాఖ డిమాండులో చూస్తున్నది ఏమంటే 3 వ ప్రణాళిక కాలములో 100 సహకార వ్యవసాయ సంఘాలు pilot projects కాని areasలో pilot projects క్రింద పెట్టాలని, దానిలో ఆలోచించినప్పటికి, అందులో ఏ ఒక్క భాగానికి కూడ చేరుకోకపోవడమనేది ఈనాడు ప్రభుత్వ దృష్టి, సహకార వ్యవసాయము విషయములో వారు చూపుతున్న చిన్న చూపు, దానికి తార్కాణము అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రములో బంజరు భూములున్నవి. బంజరు భూములను సాగుచేసుకోవాలని అంటున్నాము పట్టాలు ఇస్తామని అంటున్నారు పట్టాలు ఇప్పించుమని మేము అడుగుతున్నాము. తప్పక కమిటీవారు చేసిన సిఫార్సులు ఏవయితే వున్నవో 250 ఎకరాలకుమించి వున్న భూములలో తప్పకుండా సహకార వ్యవసాయాన్ని సమిష్టి వ్యవసాయాన్ని పెట్టించి, భూములులేని వారిని తీసుకొని వచ్చి అక్కడ సాగు చేయించడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేయక ప్రభుత్వము ఎందుకు ఇంత కుంటిగా, నత్తనడకగా వ్యవహారము సాగిస్తున్నదో బోధపడడములేదు.

ఈనాడు దేశంలో సహకార వ్యవసాయానికి వుండే ప్రాధాన్యత అంత ఇంత అని చెప్పవలసిన అవసరంలేదు మనకు సివిల్ లాస్, హెరిడిటరి రైట్స్ ప్రాపర్టీ మీద వున్నంతకాలం సేవింగ్ యాక్టు సక్రమంగా పనిచేయదు వాటిని సక్రమంగా, ఎఫెక్టివ్‌గా పని చేస్తే దేశంలో ఉండే పొలం ఫ్రాగ్మెంట్ అయి, అనెకనమిక్ హోల్డింగ్స్‌గా ఏర్పడంలేదు ఒకరికి 100 ఎకరాలున్నట్లయితే అతనికి 5 గురు కొడుకులు వుంటే ఒక్కొక్కరికి 20 ఎకరాలు వస్తే ఆ ఒక్కొక్కరికి 5 గురు కొడుకులు వుంటే వారికొక్కరికి 4 ఎకరాలు వచ్చే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది ఈ విధంగా ఏర్పడే పరిస్థితిలో వ్యవసాయ రంగంలో అభివృద్ధి సాధించాలనే దృష్టి కలిగివుంటే తప్పకుండా సహకార వ్యవసాయానికి ఇవ్వవలసిన ప్రాధాన్యతను గురించి ప్రభుత్వం పరిశీలించవలసిన అవసరంవుంది. కోపరేటివ్ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ గురించి దీనిలో ప్రస్తావించారు కర్నూలు తాలూకాలో ఒక మార్కెటింగ్ సొసైటి వుండేది. ఆ సొసైటి అధ్యక్షుడు ఆ సొసైటిలో స్టాక్స్ లేకుండా వేల కొలది రూపాయలను వారికి కావలసిన వారికి ఇచ్చుకొని వ్యవహారం నడిపిన వారిని మొత్తం ఆంధ్ర రాష్ట్రం మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్‌కు అధ్యక్షులుగా వేశారు తాలూకా సొసైటీలో అవకతవకలు జరిపినవ్యక్తినే మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ అధ్యక్షునిగా వేస్తే మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ ఏ విధంగా సక్రమంగా నిర్వహింప బడుతుందని ప్రశ్నిస్తున్నాను. దీనిలో చూపిన లక్ష్యాలు, ఉద్దేశాలు సాధించటానికి ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకొని దీనిని అభివృద్ధి చేస్తారని ఆశిస్తూ ఇంతటితో సెలవు తీసికొంటున్నాను

శ్రీ సి బాలిరెడ్డి అధ్యక్షా, సహకార రంగం గురించి ప్రతివారు విమర్శ చేశారు. ఏనాడు స్వార్థం పోతుందో ఆనాడుకాని ఈ సొసైటీలు సరిగా పని చేయవు, దీనికి ప్రభుత్వాన్ని ఎంత విమర్శించినా మనలో మార్పురావాలి. మనలో ఎంత మందిమి అధ్యక్షులుగా వున్నాము ? ఎంత మంది పది మంది సొమ్ము తిని బ్రతుకుతున్నారని విమర్శ చేసుకొంటే బాగుంటుంది. ఒక గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ కడప మార్కెటింగ్ సొసైటి సరిగా జరగలేదని చెప్పారు. అది వాస్తవమేనని నేకు ఒప్పుకొంటాను మార్కెటింగ్ సొసైటీలు బాగా జరగటంలేదని నేను విమర్శించాలనుకొన్నాను. కొన్ని రోజులు మార్కెటింగ్ సొసైటీల ద్వారానే ఎరువుల పంపకం జరగాలని ఉత్తర్వు వేశారు పంపిణీ చేసే దానిలో అక్కడ సమితి ప్రెసిడెంటు, సొసైటి ప్రెసిడెంటు, కలెక్టరు, ఎగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ వుండాలని కమిటి ఏర్పాటు చేశారు అట్లా జరిగిన తరువాత సమితి

ప్రెసిడెంటు ఎక్కువ తింటున్నారని విమర్శచేశారు ప్రభుత్వం ఈ విమర్శను పాటించి D R ను వేశారు కొన్ని రోజుల తర్వాత సొసైటిలో వారు తింటున్నారు D R వారితో ఏకీభవిస్తున్నారని విమర్శ చేశారు ఈ విధంగా విమర్శలు చేసుకోవటంలోనే సరిపోతున్నది సరిగా పంపకం జరగటం లేదనేది వాస్తవం. అయినా అవి మనమే పంపకం చేస్తున్నాము, ఇది సరిగా జరగాలంటే ఉద్యోగులు అనధికారులు ఏకం అయితేతప్ప జరగదని మనవి చేస్తున్నాను విమర్శ చేస్తున్నవారు నడిపితే చక్కగా నడుస్తుంది కాని ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తే ప్రయోజనం లేదని మనవి చేస్తున్నాను మామిడిపండ్లు పండించే వారికి, పొగాకు పండించే వారికి ఫైనాన్స్ చేస్తామని ఎగ్రికల్చర్ రిఫైనాన్సింగ్ కార్పొరేషన్ ఒక దానిని పెట్టారు మేము కోరేది ఏమంటే ఈ మధ్య చాలామంది ఎక్కువగా ద్రాక్ష పండిస్తున్నారు కాబట్టి ద్రాక్షకు కూడా సహాయం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను ఈ రిఫైనాన్సింగ్ కార్పొరేషన్ నుండి Bank వారు 3 1/2% rate కు అప్పు ఇస్తుంటే అది రైతుకు చేరేవరికి 7 1/2% అవుతున్నది, దీనివల్ల రైతుకు చాలా కష్టంగా వుంటున్నది కనుక 4% వడ్డీ రేటుకి రైతులకు అందితే కొంత అనుకూలంగా వుంటుందేమో ఇలా పెరగటానికి కారణం చాలా మంది డబ్బు తిన్నాక రైటాఫ్ పద్ధతి పెట్టారు అలాంటి రైటాఫ్ పద్ధతి లేకుండా డబ్బు అంతా సక్రమంగా వసూలు చేయటానికి ప్రయత్నించాలని మనవి చేస్తున్నాను ఉత్పత్తిబట్టి కాని స్తోమతుబట్టికాని అప్పు ఇవ్వకూడదన్నారు. అదేమో నాకు అర్థం కావటంలేదు ఒక మనిషికి 4 ఎకరాలు వుంటే, ఆ నాల్గు ఎకరాలపై 10 వేల రూపాయలు ఇస్తే ఎలా వసూలు అవుతుందో నాకు అర్థం కావటంలేదు అది మంచి పద్ధతి కాదనుకొంటున్నాను, స్తోమతుబట్టి అప్పు ఇస్తేనే డబ్బు తిరిగివచ్చి సహకార సంస్థలు సరిగా పని చేయటానికి వీలుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను ఇదివరకు ఎన్‌కంబరెన్స్ సర్టిఫికెట్‌కు డబ్బు తీసికోవాలని లేదు ఈ మధ్య డబ్బు తీసికొంటున్నారు వెనుకబడిన జిల్లాల వారికి కష్టంగా వుంటున్నది కాబట్టి అది లేకుండాచేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను

(Sri B. Sreeramamurthy in the Chair)

మన టార్గెట్‌లో యింకా ఎక్కువగా ఖర్చు పెట్టాలని చెప్పారు 245 లక్షల నుండి 510 లక్షలు పెట్టాలని చెప్పారు భూమి తనఖా బ్యాంకులద్వారా ఖర్చు పెట్టటానికి వీలుంది అప్పులు చాలా నిలచిపోయాయి. వసూలు చేయటానికి వీలుందని చెప్పారు వసూలు కావటానికి వీలున్నప్పుడు సంవత్సరం,

సంవత్సరం వసూలుచేస్తే బాగుంటుంగని మనవి చేస్తున్నాను ఈ వ్యవహారంలో తకరారువచ్చి కోర్టులకు వెళ్ళటంవల్ల, 2, 3 సంవత్సరాలు ఆలస్యం జరుగుతున్నదని కొందరు సభ్యులు విమర్శించారు అది ప్రభుత్వం చేయటంలేదు చేసేది మనమే D R పైన అప్పీలు చేస్తాము జాయింట్ రిజిస్ట్రారు వద్దకు పోతాము చివరకు హైకోర్టువరకు పోతున్నాము కాబట్టి ఆ ఆఫీసరు కూడ ఏమీ చేయటానికి వీలుండదు దీనిని సర్దుబాటు చేసుకొనిరాలేని మార్గంలో వెడితే ఏలాంటి ఆలస్యం లేకుండా జరుగుతాయి కాని కోర్టులకు వెడితే తప్పకుండా ఆలస్యం జరుగుతుంది.

ఇక స్పెషల్ ఆఫీసర్లను చిన్న బ్యాంకులకు కూడా వేస్తున్నారు స్పెషల్ ఆఫీసర్ వుంటాడు ఆయనకు నెలకు 500 రూపాయలు జీతం ఇచ్చుకోవాలి అంత డబ్బు ఇచ్చుకోవాలంటే ఆ చిన్న బ్యాంకులకు స్తోమత వుండదు. కనుక రెండు మూడు బ్యాంకులకు కలిపి ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును వేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ ఇంతటితో సెలవు తీసికొంటున్నాను

శ్రీ ఎ. బాపినీడు (కొవ్వూరు) అధ్యక్షా, ఈ Cooperative శాఖ మంత్రిగారైనటువంటి శ్రీ రామస్వామిగారు వచ్చిన తరువాత చాలా సమర్థవంతంగా బాగా జరుగుతున్నదనే విషయాన్ని ముందుగా తెలియపరుస్తున్నాను. ముఖ్యంగా అంత అనుభవశాలి, cooperation లో చాలా రోజుల నుంచి పని చేస్తున్నారు కాబట్టి ఈ శాఖ ప్రత్యేకత, వ్యవసాయం తరువాత దేశంలో మొత్తంమీద కావలసింది, ఈ సహకార పరపతి ఎక్కువగా అభివృద్ధి కావలెననే విషయాన్ని మనము అనుకొంటున్నాము అయితే ఈ మన federation ద్వారాగాని, ఇతర Cooperative సొసైటీల ద్వారాగాని ఎరువులు సరఫరా ప్రభుత్వం చేయుచున్న మాదిరి మార్చి ప్రయివేటు సంస్థలు ద్వారా నెలకొల్పాలనేటటువంటి కొంత మంది వ్యక్తులు లేకపోలేదు ఈ Cooperative సంస్థల ద్వారా చాలా బాగా సరఫరా జరుగుతున్నది, అందులో ముఖ్యంగా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో కొన్ని వేల టన్నులు ఎరువులను సరఫరా చేస్తుంది Package పథకం క్రింద అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వానికే కాకుండా ప్రజలందరికీ తెలుసును అయితే ముఖ్యంగా, ఈ మధ్య Project Officer ద్వారా కొంత మంది వ్యక్తులు ఇది సక్రమంగా సరఫరా జరగడం లేదని దీనిని ఏ మాదిరిగానైనా కొంత మార్పులు తీసుకురావలెనని జరుగుతున్నటువంటి విషయం ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను ముఖ్యంగా ఈ సంవత్సరం ఎరువుల

సరఫరా చాలా తక్కువగా ఉన్నదనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు అందులో ముఖ్యంగా Department వారికి తెలుసు Cooperatives ను encourage చేసే పద్ధతిని మాని private individuals కు ఎక్కువగా ఇచ్చినట్లయితే black market జరగదు, సరుకు సరఫరా జరుగుతుంది అనే విషయాన్ని కొత్తగా వచ్చిన Project Officer గారు మాత్రం ఏలాగు అన్నాడో, తెలిసే అన్నాడో తెలియక అన్నాడో. ఈ మధ్యన అది ప్రచారం చేస్తున్నాడు అట్లాంటి inexperienced Officers ను లేక అవివేకంగా ప్రవర్తించేటటువంటి ఆఫీసర్లు గాని, అటువంటి వారు ఉన్నట్లయితే Department లో ముఖ్యంగా, మన కేంద్ర వ్యవసాయ పథకం చాలా దెబ్బ తింటుందనే విషయాన్ని మాత్రం ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను ఎందుకంటె గత 4, 5 సంవత్సరాల నుంచి ఈ పథకము ఎంతో ఉజ్వలంగా చాలా బాగా ముందుకు వచ్చింది సరఫరాలో ఏమాత్రం remarks లేకుండా ప్రభుత్వమే కాకుంటే, ప్రభుత్వోద్యోగులుయొక్క సహకారంలో చాలా బాగుందనే విషయాన్ని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ సంవత్సరం 56 వేల టన్నులు సరఫరా కావలసింది 24 వేల టన్నులు ఇంతవరకు సరఫరా అయింది అందువల్ల ముఖ్యంగా Project Officer 8 వేల టన్నులు సరఫరా అయితే 16 వేల టన్నులకు permits ఇచ్చారు ఇది ఎలాగు సరఫరా అవుతుంది ? Permits ఇచ్చినంత మాత్రంచేత సరఫరా అవుతుందా అనేది గమనించక ఇది private agencies కు ఇస్తే బాగుంటుందనే అభిప్రాయాన్ని Project Officer తెలియజేస్తున్నాడు అది enquiry చేసి అందుకు చర్య తీసుకొనవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా Rice Mills ఏవో ఇవ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వము కుతూహలపడుతున్నది అయితే Rice Mills లో subsidy grants తీసుకొన్న వాళ్లు సరిగా నడుతున్నారా లేదా ఎన్నాళ్లు అయింది ఈ డబ్బు తీసుకొని లేకపోతే Electricity supply అవుతున్నదా లేదా లేక ఏవిధంగా అది దుర్వినియోగం అవుతున్నది అనేటటువంటిది ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను, గత 2 సంవత్సరములనుంచి, ఇప్పుడు కూడా మనవి చేస్తున్నాను ఎందుచేతనంటె మనకు ముఖ్యంగా ఈ Rice Mills encourage చేసేటటువంటి ప్రభుత్వము అంమలో సరిగా జరుగుతున్నదా లేదా, ఎన్నాళ్లయింది ఈ loans draw చేసి, ఇంతవరకు ఎంత సఫలీకృతం అయింది. కట్టిన wells కు electricity supply అవుతున్నదా లేదా అనేది ప్రభుత్వము ఆలోచించి దానిపైన తగిన చర్య తీసుకోవలసిందిగా ఒక Expert Committee ని వేసి అది విచారించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను,

తరువాత సహకార వ్యవసాయ కేంద్రాలు ఉన్నాయి ఇవి దేశం మొత్తం మీద మన మిత్రులు ప్రోత్సహించవలసి ఉన్నది కాని ఇవి ఎలాగు నడుస్తున్నాయంటే ఒక మనిషి ద్వారా నడుస్తున్నాయి. లేకపోతే అన్ని factories names పెట్టి నడుపుతున్నారు అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. కాబట్టి ఇది thorough గా enquiry చేసి అవి సరిగా నడుస్తున్నాయా ఈ పరపతి సంఘాలు, కేంద్రంలో పేరు పెట్టి ఈ grants తీసుకొని లేక ఎరువులను తీసుకొని అనవసరంగా తీసుకొని one man show గా ఉంటున్నాయి ఈ వ్యవసాయ కేంద్రాలు అనే విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వచ్చినాము ఇదివరకే, దాని కొరకు ఒక సమర్థవంతమైన ఒక experts Committee ని వేసి, ఇవి సరిగా పని చేస్తున్నాయా లేదా, సరిగా సరఫరా జరుగుతున్నదా లేదా పరిశీలించవలసి యున్నది ఎందుకంటె వాళ్లు one man show పెట్టి ఇవన్నీ వాళ్లే చేసుకొంటున్నారు ఒక మద్దతు పేర్లు వెనకట ఉండి పెట్టుబడిదార్లే చేసుకొంటున్నారు కాబట్టి ఈ విషయాలన్నీ ప్రభుత్వము enquiry చేసి Cooperatives లో అన్ని మాదిరిగా encourage చేసి దేశ సౌభాగ్యానికి తోడ్పడవలెనని, అందులో ముఖ్యంగా మన మంత్రిగారు చాలా సమర్థనీయులు, అనుభవంతోటి చేస్తున్నారు. అయితే పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఈ వ్యవసాయ కేంద్రమే కాకుండా ముఖ్యంగా ఈ Co-operatives Federation ద్వారా సరఫరా అయ్యేటటువంటిది బాగా జరుగుతుందనే విషయాన్ని మళ్లీ మనవి చేస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్ చలపతిరావు : అధ్యక్షా, ప్రప్రథమంలో మన సహకార శాఖామాత్యులు రామస్వామిగారు త్వరితగతిని సంపూర్ణ ఆరోగ్యాన్ని పొందాలని దైవాన్ని ప్రార్థిస్తున్నాను తరువాత మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రగతి మార్గంలో పురోగమిస్తున్నటువంటి శాఖలలో ఈ ఆహారశాఖ ఒకటి అని చెప్పడం అతిశయోక్తి కాదు. అలా చెప్పడానికి నేను సంతోషిస్తున్నాను. అయితే ఇంతకుముందు మాట్లాడిన రామచంద్రరెడ్డిగారు బ్రహ్మానందమైన ప్రగతి లేక పోగ అధోగతి అవుతున్నదని చెప్పారు. వారు దానికి ఒకేఒక తార్కాణం చెప్పారు. ఎవరో ఒక సహకార సంఘ ప్రెసిడెంటు 60 వేలు కాజేశారని, ఆయన మీద ఇదివరకు చర్యతీసుకోలేదని చెప్పారు. అలాటివ్యక్తులవల్ల జరిగేలోపాలు ఈ శాఖలో కేవలం మన దేశంలోనే కాదు, కేవలం milk and honey ప్రవహిస్తుందనేటటువంటి దేశాలలో కూడ ఎక్కడ ఒక Restaurant ఒక Worker.

Coffee రూపాయికి అమ్మనుంటె 2 రూపాయలకు అమ్మాడనే కారణంచేత వాడిని గోడకు పెట్టి కాల్చేశారు అందువల్ల వ్యక్తుల యొక్క లోపాలు ప్రతి సమాజములో కూడా ఉంటాయి అందువల్ల వ్యక్తుల యొక్క లోపాలను మనము దృష్టిలో పెట్టుకొని మొత్తం జరుగు తున్నటువంటి ప్రగతిని మనము గుర్తించక పోవడం, దానిని కించపరచడానికి ప్రయత్నించడం సహేతుకం కాదని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను, నాకు ఎక్కువ చెప్పడానికి అవకాశం లేదు, రెండు విషయాలు మాత్రం చెప్పుతున్నాను · మన కేంద్ర మంత్రి డేగారు మన రాష్ట్రంలోకి వచ్చినప్పుడు ఇక్కడ జరుగుతున్నటు వంటి ఈ Sugar Facto-reis యొక్క ప్రగతినంత చూచి వారు వర్ణించినట్లు చెప్పుతున్నారు వారు ఏవిధంగా చెప్పుతున్నారంటే

Sri S. K. Dey, Minister for Co-operative and Community Development, Government of India, said that the co-operative sugar factories have the greatest star of co-operation on the horizons of India.

ఇదేదో కురికాంతిలో ప్రకాశిస్తున్న నక్షత్రంగా వారు వర్ణించినారు అది యధర్థమేనని నేను మనవి చేస్తున్నాను Chainలో కొన్ని Weak links ఉంటాయి కొన్ని Strong links ఉంటాయి Consumers Co-opertive Storesపరిస్థితి గనుక చూచి నట్లయి తే, bright star వచ్చి Sugar Factory, అందులో ఈ dark stars ఈ Consumers Co-operative Stores అవుతున్నాయి, అని అభిప్రాయ పడవలసి వచ్చింది, తమకు తెలుసు. ఈ Consumers Co-operative Stores డేగారు ప్రారంభించింది దేనికంటే ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రజలకు ముఖ్యంగా నిత్యవసరాల అయినటు వంటి బియ్యం చింతపండు, వీటిమీద అధిక ధరలు అడ్డగించడానికి, to hold the prices, consumers stores ప్రారంభించింది దాదాపు దేశం మొత్తం మీద 10 కోట్లు రూపాయలు వెచ్చించినట్లు కూడ తెలుస్తున్నది మన రాష్ట్ర ములో అలాంటివి 16 Stores ఉన్నాయి విజయవాడ నగరంలో ఒక Store కూడా స్థాపించారు తరువాత ప్రభుత్వంవారు ఒక G.O కూడా issue చేశారు ఈ Consumer Stores కు కావలసిన సరుకులనే ఆ Marketing Federationలో వాళ్లు producers and wholesalers markets లో కొని Consumers marketలో వర్తకులు అమ్మే ధరకంటె కనీసం నూటికి 5 రూపాయలు తక్కువకు అమ్మాలనిచెప్పి ప్రభుత్వము ఉత్తరుపులు జారిచేశారు.

దురదృష్ట వశాత్తు ఇప్పటికి 2, 3 సంవత్సరాలనుంచి ఈ Store అమలు జరుగుతున్నప్పటికి కూడా 5 రూపాయలు తక్కువకు అమ్మకపోగా 5 రూపాయిలు ఎక్కువకు అమ్మడం, అ అమ్మే సరుకు యొక్క quality కూడా అధోగతిగా ఉండడము చాలా దురదృష్టకరమైన విషయము పోనీ ఎక్కువ ధరకు అమ్మారు మంచి సరకు రాలేదు అని ఏదో విధంగా తృప్తిపడతాము, కొత్తలో అనుభవము లేదు అనుకొంటె, మొదటి సంవత్సరం 25 వేల రూపాయలు నష్టం వచ్చింది. రెండవ సంవత్సరంలో 6 నెలలలోనే 45 వేలు రూపాయలు నష్టం వచ్చింది. ఉన్నటువంటి 3 లక్షల పెట్టుబడిలో 75 వేల రూపాయలు 1½ సంవత్సరంలో ఈ విధంగా నష్టంక్రింద పోయినట్లయితే ఇవి ఎట్లా survive అవుతాయి? డే గారు ఉద్దేశించి నటువంటి ఈ ఆశయం ఎలా నెరవేరు తుందో తమరు ఆలోచించ వలసి యున్నది అయితే ఎందుకు ఇలాజరుగుతుంది అంటె దానికి కారణం, Marketing Federation ప్రభుత్వము ఉద్దేశించిన మాదిరి ఇవ్వలేక పోతున్నారు రెండవ కారణం, management చాలా mismanegementగా ఉన్నదని చెప్పడానికి చాలా విచారిస్తున్నాను తరువాత Department Executive officerను లేక ఇట్లాంటి అవకతవకలు జరుగకుండ ఉండడం, Byelaws ప్రకారం పరిపాలన జరగాలని చెప్పి officerను వేస్తే, దురదృష్ట వశాత్తున అనుభవంలో Registrar గారి ధగ్గరనుంచి అక్కడ ఉండే ఎటువంటి Executive officer గారు కూడ చాలా జాప్యంగా, బహుశ small అయిన కాన శీఘ్రగతిని నడుస్తుందేమోగాని ఆమాత్రం speed కూడా ఈ Department లో ఉద్యోగస్తులలో కన్పడడం లేదు అనడానికి 1, 2 విషయాలు తమదృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను నిజమే, నేను ఆగస్టు 16 తారీఖున Co-operative Director గా అయినట్లు తెలిసింది, సెప్టెంబరులో వాళ్ల minutes book చూడండి, అవి అడిగితే, అది Executive officer చేతిలో ఉన్నది వారు శెలవు పెట్టి ఊరికి వెళ్ళారు. రేపు రండి అన్నారు ఆ మరునాడు వెళ్ళేటప్పటికి - అంటే మూడవ రోజు, Executive officer నాకు ఏమి తెలియదని అంటున్నారు, నిన్న మీ దగ్గరే ఉన్నదని అన్నారు కదా అంటె, ఇంతలో ప్రసిడెంటుగారు వచ్చి ఆ బీరువ తాళం చెవులు పోయినాయి బొంబాయికి వ్రాసినాము ఆ బీరవ తాళం చెవులు కోసం, 15 రోజుల దాకా రావు అన్నారు. ఇది జరిగింది ఎప్పుడు అంటె 11 సెప్టెంబరున కాని 13 సెప్టెంబరున ఆ బోర్డు మీటింగు జరిగింది. దానికి Minutes Book వచ్చింది. ఈ మెనిట్సు బుక్ చూడాలంటే ఏలూరులో ప్లీడరుగారి లీగల్ ఒపీనియన్‌కు పంపామన్నారు. కన్స్యూమర్సు కోఆపరేటివ్ స్టోర్సు డైరెక్టరు, మినిట్సు బక్ చూడటానికి అర్హత ఉన్నదా, లేదా, విచారించడానికి బెజవాడలో ఉన్న 170 మంది ప్లీడర్సు పనికిరాలేదు, ఏలూరులోని ప్లీడరుకుపంపారు. ఆ ప్లీడరు ఒపీనియన్ - ఇప్పటికి 1964 అయిపోయింది, 65

మార్చిలో ఉన్నాము ఇంకా రాలేదు అందువల్ల ఆ మినిట్సు బుక్ చూసే భాగ్యం నాకు లభించలేదు ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను అక్కడ ఒక మేనేజరు ఉన్నాడు, ఆయన ఆ మినిట్స్ బుక్ అప్పుడు వ్రాయడు తరువాత ఇంటికి వెళ్లి వ్రాయడం, టేంపర్ చేయడం వారి స్వద స్తూరిలో ఉన్న ఈ లేఖ చదువుతాను, ఆ ప్రెసిడెంటుగారు డైరక్షన్ ఇస్తున్నారు Board meeting on 2-9-64.

"We have to strike the sentence 'who left Vijayawada' ' అని ప్రెసిడెంటుగారు మేనేజరుగారికి డైరెక్షను ఇస్తున్నారు-ఈ విధంగా కొట్టేయండని మళ్లీ next sentence లో ఏమని వ్రాశారు ? "ఆ కొట్టివేత నేనే కొట్టివేశాను, ప్రెసిడెంటుగారు-మీరు-ఆఫీసుకు వచ్చినప్పుడు ఆక్కడ initial వేయండి అని వ్రాస్తున్నారు వీరు కె యస్ రాజు, వీరు ఆయనకు బంధువులు. కొత్త ఆక్టుక్రింద దగ్గర బంధువులు ఉంటే disqualification అది incur అయినారు. అందువల్ల ఇది విచారించి వారినో, వీరినో తొలగించండి, ముఖ్యంగా డైరెక్టరుగారిని తొలగించండని చెప్పి రిజిస్ట్రారుకు అక్టోబరు 64 లో వ్రాశాను. ఈ రోజు వరకు వారినుంచి డిస్పోజల్ లేదు ఎందువల్ల ? రిజిస్ట్రారునుంచి జాయింట్ రిజిస్ట్రారు, కమ్యూనిమర్సుకు వెళ్ళుతుంది వారినుంచి Joint Registrar of the Region కు వెళ్లుతుంది, అక్కడనుంచి D R గారికి వెళ్లుతుంది, అక్కడ కుంభకర్ణుడులా నిద్రపోతుంది అపర కుంభకర్ణుడు ఎవరు అంటే కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో నిద్ర పోతున్న files అని చెప్పడానికి సాహసిస్తున్నందుకు మన్నించాలి, అధ్యక్షా ఇప్పుడే చెప్పాను కోట్లకొలది రూపాయలు మన దేశంయొక్క భవిష్యత్తు The economic structure of our democracy depends upon the success of the movement. అట్లా పురోగమించాల్సియుంటే—ఇప్పుడే చెప్పాను అది bright star, ఇది dark star అని, ఈవిధంగా disqualification, incur అయినారని చెప్పాను, రిజిస్ట్రారుగా I A S. Officer ఉండి అయిదు నెలలు, ఆరు నెలలకు కూడ డెసిషన్ ఇవ్వలేకపోతే వారు ఏమి చేస్తున్నారు ? మనకేమీ ఫర్వాలేదు, ఆ స్థాయిలోకూడ మనం చేసే పనులకు ఇది ఉన్నది—ఒక డైరెక్టరు ఏమి చేస్తారు ? —అని వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు మేనేజరుగారు strike చేసి మినిట్సు బుక్ వ్రాస్తే వేరు, తరువాత ఇంకొక విషయం ఇక్కడ బై-లారి ఒకటి ఉన్నది. —Stores ది. దానిలో

"No member shall be permitted to withdraw any of the shares held by him or it in a society or to resign membership of the society within three years from the date on which he or it was admitted as a member or until the share capital contri uted by the Government is redeemed whichever is later "

రెడీమ్‌చేసే అదృష్టం మనకులేదు ఇచ్చిన 3 లక్షలలో 70 వేలు ఇప్పటికే నష్టం; 1 1/2 సం॥లు అయినది, లేకపోతే 3 సంవత్సరాలకంటె ఎక్కువ ? పుఉలేదు 2-1-65 తరువాత బోర్డు మీటింగ్ పెట్టి ఈ షేర్లు కలవారు అందరూ share holders—

"It was resolved to transfer the share amounts noted against them ...."

అని చెప్పి ఒక తీర్మానం చేశారు 2-1-65 వచ్చేటప్పటికి ఆ తీర్మానంలో తప్పులున్నవని—ఇందాక మేనేజరుగారి లేఖలో చదివినట్లు—ఆ ప్రకారంకొద్ది ఈ రు 3840 లు వారికి refund ఇచ్చివేయమని 8-1-65 న చేశారు, అక్కడ ఉంతే Executive Officer, large laws కు వ్యతిరేకంగా బోర్డు తీర్మానాలు చేస్తుంటే వారు ఎందుకు ఉపేక్షించి ఇది నావని కాదు అని ఊరుకున్నారో అది విచారించ వలసిన అవసరం ఉన్నదా. లేదా చెప్పండి. అలాగే బైలాములో డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు రేంకు ఉన్నవారు—Executive Officer గా ఉండాలన్నారు అయితే సెప్టెంబరు 64 లో రిజిస్ట్రారువద్ద డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ను కొరత ఉండినదేమో తెలియదు, ఒక కోఆపరేటివ్ C S R ను—సబ్ రిజిస్ట్రారు రేంకువారిని వేశారు వారిది తప్పులేదు 16-9-64 న ఉత్తరం వ్రాశారు—C S R.ను వేస్తున్నాము ప్రస్తుతానికి D.R. లేక—అని Byelaws లో D. R. ఉండాలని ఉన్నది. వెంటనే జనరల్ బాడీని పిలిచి బై-లా అమెండ్ చేయాలన్నారు. ఇది సెప్టెంబరు 64 లో. ఇప్పుడు మార్చిలో ఉన్నాము ఇంతవరకు జనరల్ బాడీని పిలవలేదు బై-లాను అమెండ్ చేయలేదు, రేపు ఎవరైనా share holders గాని, ప్రజలలో ఒక aggrieved person గాని ఈ ప్రొసీడింగ్స్ అంతా తప్పు అని ఈ draw చేసిన డబ్బు చెల్లదు అని, ఎందుకంటే D R. Cadre లో వారు Executive Officer గా ఉండవలసి వచ్చినప్పుడు Cooperative Sub-Registrar, Executive Officer గా ఉన్నాడు అని దావా వేస్తే ఈస్టోర్సు గతి ఏమవుతుందనేది తమరు ఆలోచించాలి. ఇవన్నీ రిజిస్ట్రారువారి దృష్టికి

సకాలంలో తెచ్చినప్పటికీ వారు ఎందుకు ఈ విధంగా ఉదాసీనంగా ఉన్నారో అర్థంకావడం లేదు. ఎలెక్షన్సు డిస్ప్యూట్సు అన్నీ 6 మాసాలలో dispose of చేయాలని statutory obligation ఉన్నది కొత్త చట్టం ఆ విధంగా prescribe చేసింది కాని 6 మాసాలు దాటింది dispose కావు. వాయిదా ఇవాళ చెబుతామంటారుగాని నెలవరకు ఆఫీసరుగారే కనపడరు. ఆ విధంగా అది జాగు జరుగుతోంది.

Weaker sections of the Community-Rickshaw Cooperatives-అవన్నీ పెట్టుతున్నాం, చాల సంతోషమే, దానికి అభినందించాలి అయితే ఆ Rickshaw Cooperatives ఎవరి చేతులలోనికి వెళ్లినదీ, ఎట్లా manage చేయబడుతున్నదీ చూస్తే-గవర్నమెంటు, ఈ Rickshaw Cooperative Societies ఎట్లా పెట్టాలో ఒక draft scheme ఇచ్చారు దానిలో A, B C D -నాలుగు కేటగరీస్ మెంబర్‌షిప్ ఉండాలన్నారు కాని అక్కడ ఉన్న D. R రిజిస్ట్రారు చేసిన బైలాస్‌లో వాటిని రెంటికి తగ్గించారు-'ఏ' క్లాసు. 'బి' క్లాసు 'బి' క్లాసు వారికి వోటు చేసుకొనే హక్కు లేదన్నారు. అంటే మైనర్సును మెంబర్సుగా చేర్చాలని ఆయిన పెట్టాను కాని గవర్నమెంటు ఇచ్చి draft schemeకు భిన్నంగా ఉన్నా, బైలాస్ ఎలా ఆమోదించారో, రిజిస్ట్రారు వారి దృష్టికి వచ్చినా ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదో అర్థంకావడంలేదు సెప్టెంబరు 64 లో ప్రశ్న పంపాను, ఇంతవరకు అసెంబ్లీలో రాలేదు Draft Scheme లో ఉన్నది-ప్రతీ రిక్షా పుల్లర్ నుంచి రోజుకు 75 న పై లు మాత్రం అద్దె వసూలు చేయాలన్నారు కాని ఈ నేషనల్ కోఆపరేటివ్ రిక్షా పుల్లర్స్ సొసైటీ వారు రోజుకు రు 1-75లు వసూలు చేస్తున్నారు ఇంకా దారుణం - The Office bearers should be elected from among the Rickshaw pullers themselves" అని ఉన్నది కాని బైలాస్‌లో 7 గురు డైరెక్టర్సు ఉండవచ్చునని అందులో 4గురు రిక్షా పుల్లర్స్ ఉంటే చాలని అన్నారు. అందులో ఆఫీసు బేరర్సులో ప్రెసిడెంటు, సెక్రటరీ, తప్పకుండ రిక్షా పుల్లర్సు ఉండాలి ఇప్పుడు అక్కడ రిక్షా పులర్స్ లేరు ఒకాయన ఒకరున్నారు ఇంకొకాయన రిక్షా పుల్లర్ కాని వారున్నారు, ఉండటమే కాకుండ ఆయన నెలకు రు. 200 లు ఇంకొకాయన నెలకు రు 150 లు ఏదో ఆనరోరియం క్రింద కూడా డ్రా చేస్తున్నారు అట్టడుగున పడియున్న రిక్షా పుల్లర్-అతని గుండె ఎంత పెద్దదై చచ్చి పోతాడో కూడ మనం చెప్పవలసిన అవసరం లేదు రిక్షాలు బందు చేయాలన్నారు అవి weaker sections కు సోర్సు కాంగ్రెసు పరిపాలన మచ్చుకు రుచి తెలియాలని ఇది

పెట్టితే దీనికి కూడ exploiters చేతుల్లోనే ఉన్నారు, ఆఫీసర్సుయొక్క connivance లో గవర్నమెంటు ఇచ్చిన draft scheme కు విరుద్ధంగా బైలాస్ రిజిష్టర్ చేశారు, అమలు జరుపుతున్నారు, ఇట్లా జరుగుతున్నదానిని ప్రభుత్వ దృష్టికి పంపిస్తే ఇప్పటికి 8 మాసాలు, 9 మాసాలు, అయినా కూడ ఎవరూ జవాబు చెప్పే స్థితిలో లేరు చాల విచారిస్తున్నాను. శ్రీ యస్ కె డే గారు దీనిని "bright Star" అని describe చేశారు అట్లాంటి యస్ కె డే గారే 7 నవంబరు 64 న ఆ స్టోర్సును విజిట్ చేశారు వారూ డిప్యూటీ మినిష్టరు బి యస్ మూర్తిగారు వచ్చి అక్కడ ఉన్న పరిస్థితి అంతా--ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే - "in a detestable State" అన్నారు చూసి డిటరెక్టి యాక్షన్ తీసుకోవాలని వ్రాసిపోయారు అప్పటికి 'డిటరెక్టి లేదు, 'యాక్షన్'లేదు డిపాజిట్ రోజు రోజుకు తగ్గిపోతున్నవి ఈ వచ్చిన 70 వేల నష్టాన్ని చాల తక్కువ జీతాలలో ఉన్న వారిని నెలకు మీరు జీతాలలో కట్టుండని వారిని వత్తిడి చేయడం వల్ల వారు వదిలివెళ్ళిపోతున్నారు మనిషి పందికొక్కులు కొట్టుకు తింటున్న దానికి అసలు పందికొక్కులు తింటున్నవని ఆలోచన చేసి నష్టం చూపిస్తున్నారు. ఇది తీవ్ర దృష్టిలో ప్రభుత్వం తీసుకొని ఇలాంటివి విచారించి కఠిన చర్య తీసుకోకపోతే సహకారోద్యమానికి చాల కళంకం వస్తుందని వేరుగా చెప్ప నవసరంలేదు. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదము లర్పిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, సహకారశాఖా మంత్రిగారు సుస్తీగా ఉన్నందుకు చాలా చింతగా ఉన్నది వారు త్వరగా కోలుకొంటారని ఆశిస్తున్నాను నేరస్థులు ఒకరు, బోనులో ఎక్కిన ముద్దాయి మరొకరుగా కనపడుతున్నారు. సహకారశాఖా మంత్రిగారు చేసిన లోపాలకు న్యాయశాఖా మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారో నాకు తెలియదు పాపం, ఈయన మాత్రం ముద్దాయికారు ముద్దాయిగా ఇంకొకరిని తీసుకువచ్చి పెట్టారు. ఆ బోనులో వారు ఏమి చెబుతారో తెలియదు నాకేమీ తెలియదని - వారు అంటారేమో నాకు తెలియదు.

నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు ఏర్పడిన తరువాత, మన గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా కో-ఆపరేటివ్ రిఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ వారు ఎకరానికి 200 రు., 100 రు కన్నా ఎక్కువ వన్ స్లోప్ అండ్ టు స్లోప్ కు మేము ఇవ్వము అని చెప్పారు దాని విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొని, గవర్న

మెంట్ ఏ జి ఒ ఇచ్చిందో ఆ జి. ఒ ప్రకారం అప్పులు ఇవ్వాలని కోరాలని చెబుతున్నాను. కాశోజీ నారాయణరావుగారు ఇదివరకు ఒక మాట అన్నారు మనకు సంస్థానాధీశులుపోయి సంస్థాధీశులు పుట్టారు, మఠాధిపతులుపోయి ముఠాధిపతులు పుట్టారు అని వారు అన్నారు నైజాంలాంటివారు పోయారు. కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలకు అధిపతులై, మొత్తం డబ్బు అంతా మింగివేసే సంస్థానాధీశులను చిన్న జమీందార్లను అనేకమందిని తయారుచేశారు వారిని గురించి అడగటానికి అసెంబ్లీకి మాత్రం స్వతంత్రం లేదు నాగార్జునసాగర్ పెద్ద బృహత్తర ప్రణాళిక కాబట్టి, దాని క్రింద పొలాలు బాగుచేసుకొనటానికి రైతులకు నెపోటిజమ్, బంధుప్రీతి, ముఠాతత్వం లేకుండా అప్పులివ్వాలని కోరుతున్నాను అప్పుడే మనం మన రాష్ట్రాభివృద్ధి కార్యక్రమంలో ముందుకువెడతాము సహకార సేద్యం గురించి మిత్రులు చెప్పారు సహకార సేద్యంమీద మన ప్రభుత్వానికి అట్టే ఇష్టంలేదు అంటే, పెద్ద భూస్వాములు ఉన్నారు కనుక, మాకేమి ఇబ్బంది వస్తుందని అనుకొంటున్నారు ఇప్పుడు మూడు నాలుగు సొసైటీలు ఉన్నవి వాటికి ఫుల్ ఎంకరేజ్‌మెంట్ ఇవ్వండని మేము ప్రాధేయపడటం తప్ప వేరే చేయగలిగింది లేదు కాకినాడ మార్కెటింగ్ కమిటీ కాంగ్రెస్ అధికారంలోనే ఉంది పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోకూడ అట్లాగే ఉంది. అక్కడ ఎరువులన్నీ తీసుకుపోయారని ఇక్కడ మేము కాల్ ఎటెన్షను నోటీసు తీసుకువచ్చి ప్రభుత్వానికి రిపోర్టుచేశాము. వెంటనే మినిస్టర్‌గారు, మరికొంత మంది వెళ్ళారు, పట్టుకొన్నారు, వారు దొంగలని చెప్పారు, అన్యాయం అయినదని అన్నారు కాని ఆయనను మాత్రం ముట్టుకోలేదు కాని కాకినాడ మార్కెటింగ్ సొసైటీలో ఏమి మురాలు ఉన్నాయో, ఏమి మురాలు మారినాయో నాకు తెలియదుగాని, దానిని సూపర్‌సీడ్ చేసే స్థితి వచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇదివరకు ఎప్పాయింట్ చేసిన కమిటీ రద్దు అయినది దానికి ఆఫీసర్‌ను వేయలేదు మళ్లీ కాన్‌స్టిట్యూట్ చేయలేదు ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్లు వారు, రాజ్యం ఏలుకోవచ్చుననే పద్ధతిలో అవి అక్కడ ఉంటున్నది రిఆర్గనైజేషన్ వస్తే బాగా పని చేస్తుందికదా అని మేము అనుకొన్నాము కాని జాయింట్ రిజిస్ట్రార్స్-ఎన్నడూ ప్రమోషన్స్‌రాని వారంతా-వచ్చేటప్పటికల్లా, ఎవరేమి పనిచెబితే ఆ పని చేస్తూ ఉన్నారు అదేమండి రిజిస్ట్రారుగారు అని అంటే, "నాకు ఏమీ అధికారంలేదు" అని అంటారు. కనుక ఏమి జరిగింది? వికేంద్రీకరణపోయి, వికృతీకరణ జరిగింది వికృతరూపం తయారైనది. సర్వాధికారులుగా జమీందారులు, సంస్థానాధీశులు తయారైనారు అధికారం సొసైటీలకు ఇస్తే, వారు జమీందారులై,

మళ్ళీ జమీందారీ రాజ్యం మరొక రూపంలో వస్తున్నది సహకార రంగంలో అందరూ పెద్దమనుషులు లేరని చెప్పితే పొరపాటు, బాగా పనిచేస్తున్నవారు చాలామంది ఉన్నారు కాని, ప్రభుత్వం వారిని త్వరగా తొలగిస్తున్నారు తప్పులు చేస్తున్నవారిని పట్టుకోడానికి నిజాయితీపరులైనవారు అధికారులుగావస్తే, వారు ఏమవుతున్నారో మొన్ననే ఒక ఉదాహరణ ఇక్కడ చర్చకు వచ్చింది, నిజాయితీగాఉండి, తప్పులుచేసినవారిని పట్టుకొందామంటే——కాకినాడలో డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుకు ఏ స్థితి పట్టిందో ఆ స్థితి అందరికి పడుతుందేమోననే భయం ఒకటి ఉన్నది అటువంటి వారిని డొక్కచీలుస్తామంటారు ః లేకపోతే ఉద్యోగం డిస్‌మిస్ చేస్తారు కాకినాడ బ్యాంక్ మన మంత్రిగారి స్వంతం. వారి ఎకౌంట్‌లో వచ్చిన పొరపాటు క్రిందటి తడవ చెబితే ఎవరిదో అనుకొన్నారు చివరకు దాని ప్రెసిడెంట్ ఎవరని అడిగితే, దాని ప్రెసిడెంట్ నేనే అని మంత్రిగారు అన్నారు ఆ సొసైటీ ఆడిట్ చేసే ఆయన——ఆ లెక్కలన్నీ బయటపడి, పొరపాట్లు ఉన్నాయని చెబితే-ఇక అతనిని అక్కడనుండి తీసివేయకపోతే ప్రమాదం వస్తుందని భావించి పిఠాపురానికి ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్‌గా వేశారు పిఠాపురం కాకినాడకు 12 మైళ్ళ దూరం ఈ కలరా వ్యాధి మనదాకా ఎక్కడ వస్తుందోనని భయపడి అతనిని శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వేయాలని ఆలోచిస్తున్నారు. ఇంకా అది తేలలేదు జాయింట్ రిజిస్ట్రార్ హుకుంచేసే వారికి సలాం చేయటానికి కూర్చున్నాడు. అటువంటి అధికారులను మనం తయారుచేసుకొన్నప్పుడు - మన సహకారం ఎట్లా ఉంటుందో చూడండి ఈనాడు సొసైటీలు పూర్వం భూస్వాములు, జమీందార్లు ఎవరైతే ఉన్నారో, వారి చేతిలోకి, వారి పెత్తనంలోకి పోయినవి వారు డబ్బు తీసుకొంటున్నారు అవి మళ్ళీ రిటరన్‌కావు ఆ డబ్బు అడిగేవారు లేరు, ఎరియర్స్ ఎన్ని ఉన్నాయి అంటే——కో-ఆపరేటివ్‌లో ఒక కొత్తపద్ధతి వచ్చింది అది ఏమిటంటే——క్రిందటి సంవత్సరం ఏ బాకీలుఅయితే ఉన్నవో అవి ఓవర్‌డ్యూ అయితే మళ్ళీ రిజర్వుబ్యాంక్ నుండి డబ్బు రాదుకనుక అవన్నీ జమఅయినట్లు వ్రాసేది—ఆ మరురోజు ఇచ్చినట్లు వ్రాసేది, అట్లా చేసినపుడు ఎకౌంట్ సరిపోతున్నది కాని డబ్బు అడిగినపుడు అసలు పరిస్థితి తెలుస్తుంది కాని, అడుగున ఉన్నవాడినుండి ఎక్కువ వడ్డీ వసూలు చేస్తున్నారు వారికి చెప్పుకోటానికి గతిలేదు వారినుండి వసూలుచేయమంటారు అతడు స్వంత ఆప్తుడైతే వసూలు చేయరు మా జిల్లాబ్యాంక్ ఉంది. దానికి మంత్రులూమంత్రులూ పోట్లాడుకొన్నారు. అసలు ఉన్న పరిస్థితి ఏమిటంటే మా బ్యాంక్‌ను రెండు చేయాలంటున్నారు. రెండు ఎగ్జిక్యూటివ్ బాడీలు పెట్టే

శారు ఒక ఒరలో రెండు కత్తులు ఎట్లా ఇముడుతాయో మాకు తెలియదు కత్తులు కత్తులు పోట్లాడుకొంటాయో, ఏమి జరుగుతుందో, మంత్రులు ఏమవు తారో నాకు తెలియదు పెద్దరైతుల స్వాధీనంలోకి సొసైటీలు పోవటం, వారు డబ్బంతా మింగటం ఎకౌంట్స్ లేకపోవటం జరుగుతున్నది బెజవాడ కన్జూమర్స్ సొసైటీ-చలపతిరావుగారికి ఒకటే తెలిసింది దాని అధ్వాన్న పరిస్థితి వారికి అర్థమయినది వారికి తెలిసిన ఒక్కదానిని గురించి చెప్పటానికి వారికి రెండు గంటలు పట్టింది మేము అన్నీ చెబితే ఆరువేల గంటలు అవుతుంది. అందువల్ల మేము ఒకటే చెప్పవలసియున్నది సహకారంలో-కారంలేదు, సహో-అసలేలేదు. ఇందులో సహకారం ఎవరికంటే-ఎవరిస్తే పోషించదలచుకున్నారో, వారికి ఒక్కొక్క సొసైటీ ఇవ్వటము ఎవరైనా ఎలక్షన్ కావాలంటే సుగర్ ఫ్యాక్టరీ ఇవ్వండి, ఊళ్లో పెత్తనం కావాలంటే కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ ఇవ్వండి సర్వీసింగ్ సొసైటీలు వచ్చినవి అందులో ఎవరికి వారు సర్వీసు చేసుకొంటారు వాళ్ళవారికే ఎరువులు ఇస్తారు ఇతరులకు ఆ ఎరువులు రావు ఇందాక ఒకరు చెప్పారు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ అమోఘంగా పని చేస్తున్నదని అన్నారు అమోఘంగా పనిచేయబట్టే—నిడదవోలులో ఉన్న సొసైటీలో ఉన్నటువంటి ఎరువులన్నీ బయటకు పోతుంటే, రిజిస్ట్రార్ వెళ్ళి. ఎగ్రికల్చర్ డిప్యూటీ డైరక్టర్ వెళ్ళి పట్టుకొంటే—నేరం ఎవరిది అంటే, ఆయనది కాదన్నారు, ఇంకోచోట నేరం ఎవరిదంటే ప్రెసిడెంట్‌ది అన్నారు కాకినాడలో గుమాస్తా చేసిన నేరాన్ని ప్రెసిడెంట్ మీద పెట్టారు వెస్ట్‌గోదావరి జిల్లాలో ప్రెసిడెంట్ చేసిన నేరం గుమాస్తామీద పెట్టారు. అతడిని డిస్మిస్ చేయమన్నారు సహకారం క్రింద చాలా ధనం వస్తున్నది. ఇందులో చాలా గొప్పగా చెప్పారు చాలా ఆనందంగా ఉంది మంత్రిగారు ఇచ్చిన నోట్‌లో యీవిధంగా వ్రాశారు "సహకారోద్యమం ప్రజాయత్తమైన ఉద్యమం. ప్రస్తుత అత్యవసర పరిస్థితిలో యీ ఉద్యమం ప్రముఖ పాత్ర వహించవలసి ఉన్నది" అయితే— అత్యవసరపరిస్థితిలో కన్జూమర్స్ సొసైటీస్ గతి అట్లా పట్టింది ఇంకా యీ విధంగా వ్రాశారు "సహకారోద్యమానికి సంబంధించిన సమస్త సాధన సంపత్తులను సమీకరించి జాతి శ్రేయస్సుకోసం వాటిని వినియోగించుకొనేటందుకు సహకార సంస్థల కృషిని సక్రమంగా సమన్వయపరచడం ఎంతైనా అవసరం" అని వ్రాశారు అధికారంలో ఉన్నవారి అప్తులు ఎవరైతేఉన్నారో, వారికి ఎవరైతే తాబేదారులుగా ఉన్నారో, వారందరికి సహకారసంఘాలు ఇచ్చి, మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకోండి అని చెప్పటం-యీ సహకారశాఖఅండి ఈ సహకారం

నుండి మనలను బయటపడవేయమని దేవుడికి దణ్ణం పెడదామని అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి గున్నయ్య అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్‌ను నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు తమద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను ఈ సహకార సంఘాలద్వారా అన్ని రంగాల్లో నూటికి 75 మంది ప్రజలకు సౌకర్యాలు కలిగినట్లు మంత్రిగారు ఇచ్చిన నోట్‌లో చదివాను కాని, పుండు ఎక్కడ ఉన్నదో అక్కడ మందు వెయలేదు సహకారమంటే–ఏమీ లేక లేవలేనటువంటివాడిని చేయి పట్టుకొని ఎత్తితేనే సహకారము కదా. అంతేగాని జిల్లా లెవెల్‌లో పెద్ద భూస్వాములకు, పెద్ద సుగర్‌ఫ్యాక్టరీస్ ఉన్నవారికీ కాదు, సహకారం చేయవలసినది మహాత్మాగాంధీ పండిట్ నెహ్రూగారు ప్రజా సహకారము, సహకార వ్యవసాయము సాగించి, బ్యాంకులలో ఉన్న డబ్బు అంతా పేద జనానికి ఇచ్చి, సహకరించి దేశాభ్యుదయానికి తోడ్పడమన్నారు. కాబట్టి వారి సిద్ధాంతాలప్రకారం హరిజనగిరిజనులకు హెచ్చు సహకారం చేసే విషయం ఇందులో ఏమీ లేకపోవటం విచారము ఒక గ్రామంలో సొసైటీ ఉంటే, 50, 60 వేల రు ల లోన్ తెస్తున్నారు అది అక్కడ ఉన్న భూస్వాములు తీసుకొంటున్నారు. కాని, ఆ గ్రామంలో ఉన్నటువంటి హరిజనులకు, గిరిజనులకు, కూలివాడికి ఒక్క పది రు.లుకూడ ఇవ్వలేదు. ఉదాహరణకు మాజిల్లాలో హరిజనులు, గిరిజనులు యీ సొసైటీలద్వారా తమకు 50 రు లు ఇప్పించమన్నారు నేను కో–ఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రార్, బ్యాంక్ ప్రెసిడెంట్‌తో మాట్లాడాను వారికి ఇండ్లు ఉన్నవి, ఇండ్లు అమ్ముకొంటే 100 రు వస్తాయి కదా, వారినుండి 10 రు డిపాజిట్ తీసుకొని వారికి 50 రు లు లోన్ ఇవ్వండి అని అడిగితే ఏమీ ఇవ్వలేదు. సహకారవ్యవసాయం, పేకేజిస్కీములు, కొబ్బరితోటల అభివృద్ధి – యీవిధమైన రకరకాల అభివృద్ధి పనులు యీ పుస్తకంలో కనుపిస్తున్నవి కాని జిల్లా లెవెల్‌లో ఏమీ లేవు. ఈ సహకారం ప్రధానమైన ఉద్యమంగా పుస్తకంలో అగుపిస్తున్నది కాబట్టి యీ ప్రభుత్వాన్ని అభినందించ వలసి ఉన్నది హరిజనులకు గిరిజనులకు ప్రత్యేకంగా సంఘాలు నెలకొల్పి, ఆ సంఘాలద్వారా వారికి వెయ్యి, రెండు వేల రు ఇప్పించాలి మా కులంలో పండ్లు అమ్ముకొనేవారు చాలా మంది ఉన్నారు. శబరికులంవారని అంటారు. వారు రోజుకు రూపాయికి బేడ వడ్డీ చొప్పున డబ్బు అప్పు తెచ్చుకొంటున్నారు ఇటువంటి అరాచకాన్ని పోగొట్టటానికి ప్రభుత్వం యీ పళ్లు అమ్ముకొనేవారికి సంవత్సరానికి 50 రు. ఇస్తే, వారు ఆ డబ్బుతో పండ్లవ్యాపారం చేసుకో గలుగుతారు. కొందరు ప్రభుత్వం

దగ్గర తోటలకొరకు అని అప్పు తీసుకోవటం పెళ్ళిళ్ళు వగైరా కార్యాలు చేసుకోవటం జరుగుతున్నది ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవటంలేదు పండ్లు అమ్ముకొనేవారికి ప్రభుత్వం సొసైటీలు నెలకొల్పాలి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో దేశం సస్యశ్యామలంగా ఉండ, ప్రజలందరు అన్నానికి బట్టకు లోటులేకుండా ఉన్నారని, అనుకొంటున్నారు రెండువేల రు లు జీతం తీసుకొనే వారి కొరకు, 100 ఎకరాల భూమి ఉన్నటువంటివారి కొరకు కాదు, యీ సహకార శాఖ ఉన్నది సహకారశాఖలోని ఉద్యోగస్థులకుకూడ కొంత సహకారముఉన్నది.

ఎందుకంటె 500 రూపాయలు అప్పు యిస్తే వసూలు చేసేదానికి 100 రూపాయలు తీసుకుంటున్నారు ఏ సొసైటీలో అయినాసరే 2, 3 వేలు గుజస్తు చేస్తే ప్రెసిడెంటుమీద చర్యలేదు ఆ ఇనస్పెక్టర్ మీద చర్యలేదు ఆ విధంగా సహకారం అంతా పెద్దవాళ్ళకే కలుగుతుంది కాబట్టి అలా కాకుండా చేస్తారని ప్రార్థిస్తున్నాను రిక్షా సొసైటీలు ఉన్నాయి చాలా కొద్దిగా ఉన్నాయి ఈ ప్రపంచంలో వాళ్ళకంటె అనాగరికమైన మనుష్యులులేరని నేను అనుకుంటాను, 2, 3 మైళ్ళదూరం రిక్షాలాగితే పావలా డబ్బులుయిస్తే సర్కార్ జి నమస్కారం అంటారు. అలాంటి రిక్షాలను monopoly చేస్తున్నారు కొంతమంది పెద్దమనుష్యులు అందుచేత లైసెన్సులు డైరెక్టుగా వాళ్ళకే యిచ్చి రిక్షాలు ఉన్నచోట, రిక్షా సొసైటీలుపెట్టి కోటి రూపాయలు అయినా, ఆ రిక్షా సొసైటీలకు ఏర్పాటుచేసి వారికి సదుపాయం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను పార్వతీపురంలో భూతనఖా బ్యాంకుకు యించుమించుగా 10 వేల రూపాయలు సేకరించాము ఆ భూతనఖా బ్యాంకి రెండు మూడు ఏళ్ళుఅయి election కాకుండా ఉన్నది దీనికి కారకులు ఎవరో నాకు తెలియదు, ఇటుపైన అయినా ఆ భూ తనఖా బ్యాంకిని నెలకొల్పించి అక్కడ ఉన్నటువంటి భూస్వాములు మొదలైన ప్రజలకు సౌకర్యం కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను నాకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు హృదయపూర్వకంగా నమస్కరిస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య అధ్యక్షా, Co-operative ఉద్యమం ఎలా ఉన్నది అంటే "wheels within the wheels, Government in the Government" అన్నట్లుగా ఉంది అలాంటి ఈ ఉద్యమానికి గవర్నమెంటు యిస్తున్నటువంటి యివన్నీ చూస్తే చాల విచారకరంగా ఉన్నది. ఈ Co-operative ఉద్యమంలో సొసైటీస్ ద్వారా యిచ్చేటటువంటి loans దాదాపు 12% మాత్రమే గ్రామసీమలలో ఉండే రైతాంగానికి యిస్తున్నారు. తక్కినదంతా

పెద్ద పెద్ద వడ్డీదారులనుండి తీసుకుంటున్నారు ఈ 12% loans కూడ Societies ద్వారా 12% మాత్రమే యిస్తున్నారు తక్కినవంతా రెవెన్యూ loans అని, agriculture loans అని యిట్లా రకరకాలుగా యిస్తున్నారు వీటినంతా channelise చేసి సొసైటీస్ ద్వారానే రైతాంగానికి కావలసిన అప్పులు యిచ్చే విధానాన్ని ప్రభుత్వం రూపొందిస్తే అప్పుడు తనకు ఎంత అప్పు ఉన్నది, తన ఋణ అవసరాలు ఎంత? అవి తీర్చుకోడానికి మార్గాలు ఎలా అన్వేషించవలెనో ఆలోచిస్తారు కాబట్టి యిదంతా channelise చేసి రైతాంగానికి యిచ్చే పద్ధతి ఒకటి చూడాలి. రు 20,42,00,000 short term loans యిస్తున్నారు. రు 2 కోట్ల 42 లక్షలు యిస్తే 10% మాత్రమే మనం రైతాంగానికి యిచ్చినట్లు, దాదాపు 200 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెడితే తప్ప రైతాంగానికి, వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి ఋణాలు, వాళ్ళకు కావలసినటువంటి పెట్టుబడి పెట్టుకోడానికి వీలు ఉండదు కాబట్టి అంత పెద్ద మొత్తం ప్రభుత్వం ఆలోచించి పెట్టుబడి పెడితేతప్ప వీలులేకుండా ఉన్నది

గ్రామసీమలలో రైతు తను పండించిన పంటను నిలువ చేసుకోవాలంటే సరైన మార్గాలులేకుండా ఉన్నాయి దొంగల భయం, అగ్ని భయం, మార్కెట్ ఎగుడు దిగుడులు వీటినుంచి తప్పించుకోవాలంటే తప్పకుండా గ్రామసీమలలో warehousing వంటి వసతులు, District Marketing Society ద్వారా అయితే ఏమి, యితరత్రా అయితేనేమి రైతాంగానికి కలుగజేస్తే తప్ప లాభం లేదు. అతను పండించిన పంటను దాచుకోవాలంటే గ్రామాలలో అగ్ని భయం ఒకటి, దొంగలభయం ఒకటి, యింటిలో ఎలుకలు మొదలైనవి పాడుజేస్తాయనే ఉద్దేశ్యంతో వచ్చిన ధాన్యాన్ని harvest season లో ఏ రేటు ఉంటే ఆ rate కు అమ్మేస్తున్నారు అట్లాంటిది తగ్గించాలంటే తప్పనిసరిగా warehousing facilities యిచ్చి, District Marketing Societies ద్వారా రైతాంగానికి అప్పులు యిచ్చి వాళ్ళు పండించిన పంట warehouses లో పెట్టి advance యిస్తేతప్ప వాళ్ళకు లాభం లేకుండా ఉన్నది అట్లాంటి స్కీము ఆలోచిస్తే గ్రామసీమలలో ఉండే రైతాంగానికి, చిన్న చిన్న వ్యవసాయ కూలీలకు కూడ ఉపయోగకరమైన విధంగా ఉంటుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆ స్కీమును ఆలోచన చేసి అమలు జరిపితే బాగా ఉంటుందని నేను కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు మనం loans యిస్తున్నాము ఇచ్చినటువంటి loans సకాలంలో సక్రమంగా collect చేయలేకపోతున్నాము పైగా misappropriate చేస్తున్నారు సొసైటీస్ డబ్బు అంతా misappropriate చేసి, దివాళ తీసి రకరకాలుగా ఈ సొసై

టీస్‌ను వాళ్ళు స్వంతంగా ఉపయోగించుకుంటున్నారు, ఇట్లాంటివి రాష్ట్రం మొత్తంమీద వేల సంఖ్యలో ఉన్నాయనుకుంటాను ఒక కమిటీ వేసి ఎక్కడ ఏ విధంగా misappropriate చేయబడ్డాయి, ఏ ఏ సొసైటీస్ ద్వారా ఎంత amount రావలసియున్నది దానినంతా రాబట్టే విధంగా అట్లాంటివాళ్ళపైన చర్య తీసుకోకుండా ఉంటే మాత్రం మనం యివ్వడమే జరుగుతుంది గాని మరల తీసుకోవడం అనేది జరగదు అప్పుడు ఆ ఉద్యమానికే దెబ్బ అప్పుడు గ్రామసీమలలో ఉండే ప్రజానీకానికి దీనిమీద విశ్వాసమే పోతుంది. ఎప్పుడైతే wheels within the wheels, Government within the Government అన్నామో—గవర్నమెంటుకు రెండవ గవర్నమెంటుగా పనిచేసేటటు వంటి ఈ పరిస్థితులలో దీనిమీద విశ్వాసం ఉండాలి ఇచ్చిన amount ను వసూలుచేసే పద్ధతికూడా ఉండాలి Section 38 ప్రకారం enquiry జరుపుతాను ఎవరైన misappropriate చేస్తే అది enquiry జరపడానికి సంవత్సరాలు తీసుకుంటుంది అతను misappropriate చేసిన తరువాత 10 సంవత్సరాలు పట్టిన ఘటనలు ఉన్నాయి 10 సంవత్సరాల తరువాత కేసుపెడితే ఆ కేసు నిలవబడుతుందా? Misappropriate చేసిన అతని దగ్గరనుండి గవర్నమెంటు funds రాబట్టగలదా? ఇదంతా Section 38 enquiry అయితే ఆలస్యం జరుగుతుంది అది most ineffective కాబట్టి enquiry సక్రమంగా జరగాలి అంటే తప్పనిసరిగా misappropriate చేసినటువంటి అతనిని, ఆ సొసైటీ సక్రమంగా రైతులకు బట్వాడా చేయడంలేదు అక్కడఉండే అధ్యక్షులు తమ స్వంత ఖర్చులకు ఉపయోగించుకుంటున్నారు అన్నప్పుడు, immediate గా prompt action తీసుకుంటేతప్ప లాభంలేకుండా ఉన్నది రాష్ట్రంమొత్తం మీద Societies మీద ఒక కమిటీవేసి, వాటి functioning, recovery, misappropriation ఎప్పటికప్పుడు immediate గా తనిఖీచేసి, వచ్చే పరిస్థితులు ఆలోచించే విధానం లేకుండ ఉన్నట్లయితే Co-operative Societies గల్లంతు అయిపోయే పరిస్థితి ఉన్నది గ్రామసీమలలో సొసైటి పెట్టుకోమంటే చాలచోట్ల అసలు విశ్వాసాన్నికూడ ప్రకటించడం లేదు, అది ఏమిటిలే, ఏమి పని చేస్తుందిలే అనే నిరాశ కూడ చాలమందిలో ఉన్నది. అట్లా నిరాశ వచ్చినట్లయితే చాల దెబ్బ తగులుతుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను District Marketing Society ఆయా తాలూకాలలో ఉండే Marketing Societies కు ఎరువులు supply చేస్తున్నది ఇది యిటు జిలా పరిషత్ అధ్వర్యాన లేదు. అటు District Marketing Society అధ్వర్యాన లేదు District Mar-

-keting Society వారు తాలూకా మార్కెటింగ్ సొసైటీకి కోటా పంపిస్తారు. కోటా పంపిస్తే ఒక copy మాత్రం సమితికి పంపిస్తున్నారు ఆ copy వచ్చే ముందరనే అక్కడ ఉండే రైతాంగానికి కావలసిన అవసరాల దృష్ట్యా వాళ్ళకు చిక్కడంలేదు. Standing Committee లో pass అయిన తరువాత ఆ slip యిస్తారు. ఆ slip అక్కడకు తీసుకుపోయి యిస్తే ఎరువులు రాలేదు అంటారు. లేదా వచ్చినది అయిపోయింది అంటారు అది ఎట్లా జరుగుతోందో నాకు అర్థంకావడంలేదు ఇది చాల విచిత్రంగా ఉన్నది అందువల్ల District Marketing Societies ద్వారా వచ్చే ఎరువులు రైతులకు సక్రమంగా supply కావడంలేదు. రైతుకు ఎప్పుడు ఎంత కావలెనో, అప్పుడు prompt గా అంత దొరకడం లేదు Package Programmes జరిగేటటువంటి చోట prompt గా timely గా ఎరువులు supply చేస్తామని చెప్పారు కాని చూస్తే ఆ విధంగా supply జరగడం లేదు వాళ్ళు ఎరువులు యిచ్చిన slip ప్రకారం గాపోతే లేదు అంటారు కాని Black market లో విరివిగా ఎంత కావాలంటే అంత బస్తాల కొలది ఎరువులు వస్తున్నాయి ఇది ఎట్లా సాధ్యం అవుతోందో ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా ఆలోచన చేయాలి తీసుకోకుండా ఉంటే మాత్రం package programme అనే ఉద్దేశ్యానికి, 'grow more food' అని ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయాలి అనే ఉద్దేశ్యానికే తీరని అఘాతం జరుగుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

లాండ్ మార్ట్ గేజ్ బ్యాంక్స్ వున్నవి. వీటికి సంబంధించి కొత్త చట్టాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నాం సైము లిమిట్ ఏర్పాటు చేసుకున్నాం. ఈ విధంగా వీటినుండి తీసుకున్న మొత్తం దాదాపు 15 కోట్ల వరకు వున్నట్లుగా వున్నది రికవరీ కావలసిన గడువు దాటిపోయింది. కాని, దానిని రాబట్టడానికి ప్రభుత్వం సక్రమంగా చర్యలు తీసుకోలేదు దీనిని రాబట్టడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే మార్గాలు ఆలోచించాలి. తద్వారా అవసరమైన వారికి విరివిగా అప్పులు యివ్వడానికి పూనుకోవాలి

అదేవిధంగా 'సర్వీసు కో-ఆపరేటివ్స్' అన్నాం వీటిద్వారా ఫెర్టిలైజర్స్ యితర అవసరమైనవి గ్రామసీమల్లో సరఫరా చేయాలి అనుకున్నాం కానివాటి సంఖ్యగూర్చి, యీ బడ్జెటులో చూస్తే చాలా తక్కువగా వున్నట్లు తెలుస్తుంది. వీటి సంఖ్యను, వీటి ఆర్థిక పరిమితినికూడా పెంచి గ్రామసీమలలో ఫెర్టిలైజర్స్, యితరత్రా ఆహారధాన్యాలను అందజేయడానికి ప్రయత్నించక పోయి నట్లయితే వీటి object నే మనం నెరవేర్చినట్లు కాదు అని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత, కో-ఆపరేటివ్ 'బ్లాక్సు' అని 250 ఎకరాలు తీసి బ్లాకుగా పెట్టారు ఇటువంటివి రాష్ట్రం మొత్తంమీద చాలా ఉన్నాయి అయితే వీటిలో ప్రభుత్వం కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ ఏర్పాటు చేయడానికి పూనుకోదు. వీటిని చీల్చి పేదలకు assign చేసుకొనడానికే యివ్వడం లేదు దీనివలన ఉత్పత్తి లేదు దున్నేవాడికి భూమి లేకుండా పోతున్నది. పెట్టినచోట యీ సొసైటీలు economicalగా లేవు కాబట్టి విస్తరణ చేయడం లేదు అంటున్నారు అయితే యీ స్కీమును drop చేసినట్లా? అటు ఫారమ్స్ ఏర్పాటు చేయకుండాను, యిటు పేదలకు యివ్వకుండాను half heartedగా ప్రభుత్వం చేయడం ఏమీ బాగుండలేదు ఆ విధంగా ఊరుకొనడంగాకుండా ఫారమ్స్ ఏర్పాటు చేయడమో, లేక landless poorకు assign చేసుకొనడానికి యివ్వడమో చేస్తే మనం ఉపయోగం చేసినవారము అవుతాము ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా చేయవలసిందని మనవి జేస్తున్నాను

గిరిజనులకు సొసైటీలు రిజిస్టర్ చేసేప్పుడు financial capacity ఏమిటి? అంటున్నారు. ఇది చాలా విచిత్రంగా ఉంది. వారు కొండల్లో వుంటూ అవస్థ పడుతున్నవారు అటువంటప్పుడు వారికి financial capacity ఏమి ఉంటుంది, ఏమి contribute చేయగలరు? అందువలన, అది నెరవేరేది కాదు. వారి financial capacityని consider చేయకుండానే వారికి కో-ఆపరేటివ్స్‌ను ఏర్పాటుచేసి, వారికి సరియైన వసతులు కల్పించే విధంగా ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు అధ్యక్షా, ఈ కోఆపరేటివ్ డిమాండ్ చాలా ముఖ్యమైనది. మన ప్రభుత్వం కో-ఆపరేటివ్ ఫారమ్స్ కావాలని చెబుతూ వచ్చింది. ఈనాడు కోఆపరేషన్ మంత్రిగారు యిక్కడలేరు, ఆ ప్రతిపాదన చేయడానికి, వారి తరపున నరసింహారావుగారు పౌరోహిత్యం నిర్వహిస్తున్నారు. అయితే, విచారకరమైన విషయమేమిటంటే, వారికి సలహా యివ్వడానికి రిజిష్ట్రార్ గారు కూడా లేరను కుంటాను అంటే, ప్రభుత్వానికి యీ డిమాండ్‌పై ఎంత అభిమానం వున్నదో, డిమాండ్ ప్రవేశ పెట్టేటప్పుడే కనపడు తున్నదన్న మాట ఏమైనప్పటికి, కోఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటును వ్యాపింప జేయడానికి ఈనాడు ప్రభుత్వానికి మనస్కరించడం లేదు అని అంటే అందులో ఆశ్చర్యపడవలసినదేమీ లేదు. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు - సంస్థానాలు రద్దు అయినాయి, జమీందారీలు రద్దు అయినవి, కాని యీ కో ఆపరేటివ్స్‌లో, కొత్త సంస్థానాధీశులు వచ్చారు ఒక్కొక్క కో ఆపరేటివ్ సొసైటీని

ఒక్కొక్క అధ్యక్షుడు ఎంత కాలంగా పరిపాలిస్తున్నాడో ప్రభుత్వం ఒక్కసారి సమాచారం తెప్పించుకొని చూస్తే తెలుస్తుంది ఒక్కొక్కచోట తనువున్నంత కాలం అధ్యక్షుడిగా వుండడం, తరువాత తన కొడుక్కి అప్పగించడం జరుగుతున్నది, మరొకరు ఎలక్షన్సులోవచ్చే అవకాశం లేకుండా యీ కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలు నిర్వహింప బడుతున్నవి

దానిని మార్చాలని డిపార్టుమెంటు గట్టిపట్టుదలతో ప్రయత్నం చేసినప్పటికి, డిపార్టుమెంటులోని బలహీనతలుకూడా మనకు తెలుసు. డిపార్టుమెంటుకు, ప్రభుత్వానికికూడా కొన్ని బలహీనతలున్నాయి. నిన్ననే మనం చూశాము. 'సక్రమంగా పని చేయడం లేదు, ప్రజలకు సక్రమంగా అప్పులు యివ్వడం లేదు, అధికారంలో వున్నవారు అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు' అని కాకినాడకు పంపితే ఆ సబ్ రిజిస్ట్రార్ గల్లంతు అయినాడు క్యాష్ తనిఖీకి వెల్లూరు వెడితే ఆ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ మూతిపళ్లు విరిగాయి దాని ఫలితం అతనికి transfer. బందరు బ్యాంకు సక్రమంగా లేదని డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ రిపోర్టు చేస్తే ఆయన transfer అయినాడు మెదక్‌లో 16లక్షలు misappropriate చేశారు ఎక్కడెక్కడ సక్రమంగా పని చేయడం లేదని, బినామీలు తయారు చేశారని చెబుతారో అక్కడనుండి అతనిని transfer చేస్తున్నారు. ఇంక డిపార్టుమెంటులో గట్టిదనం ఎక్కడనుండి వస్తుంది కో ఆపరేటివ్ సంస్థలద్వారా వ్యవసాయాభివృద్ధికి అప్పులు యిస్తాం అన్నారు అందుకు 200కోట్ల రూపాయలు కావాలని రూరల్ క్రెడిట్ సర్వేవారు తమ రిపోర్టులో చెప్పారు. కాని ప్రభుత్వం 22కోట్ల రూపాయలు యీనాటికి యివ్వగలమని చెబుతున్నది. మూడవ ప్రణాళికాంతానికి 45కోట్లు మేము యిస్తాము, అని మొదట చెప్పారు. ఇంకొక సంవత్సరం వుంది ఇప్పుడు ఈ 22కోట్లను 31కోట్ల వరకు చేస్తాం అని మిడ్‌టర్మ్ అప్రయిజిల్‌లో అంటున్నారు. ఈ విధంగా అయితే రైతులు అవసరాలకు యింకేమి అప్పులు యివ్వగలరు. అసలు యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? రైతుకు ప్రోత్సాహం కలిగించడానికి ఏమి చేస్తున్నారు? కో ఆపరేటివ్స అనేవాటిని ప్రభుత్వం యొక్క ఒక అంతశ్శాఖగా పెట్టుకుని, తమ అధికారాన్ని, పెత్తనాన్ని నిలపెట్టుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు తప్ప మరేమీ లేదని నేను స్పష్టంగా చెప్పగలను.

ఈవిధంగా చూస్తే 10% కంటే ఎక్కువ loan సౌకర్యం కల్పించలేక పోతున్నారు, ఆ విషయం తమ రిపోర్టులోనే చెప్పారు. 27% ప్రజానీకాన్ని

cover చేస్తుందని చెప్పారు ప్రభుత్వం అంకెలు కూడా చెప్పివుంటే బాగుండేది. ఇంక, యీబ్యాంక్సు ఎలా పనిచేస్తున్నవో చూస్తే మనకు పూర్తిగా తెలుస్తుంది. కడప బ్యాంకు 6 సంవత్సరాల నుండి డెఫిసిట్‌లో వున్నది దానిని రివైటలైజ్ చేయడానికి 5లక్షలు శాంక్షన్ చేశారు, 5లక్షలు ఖర్చుచేసినప్పటికి ఆబ్యాంకుపరిస్థితి బాగుపడలేదు నెల్లూరుబ్యాంకుపరిస్థితి అలాగేవున్నది గుంటూరు, వెస్ట్‌గోదావరి పరిస్థితి అలాగే వున్నది ఎందువలన overdues పెరిగి పోతున్నవి. ఏమిటి లోటుపాట్లు? రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పారు అదేవిధంగా చలపతిరావుగారు చెప్పారు మార్కెటింగ్ సొసైటీలలో గాని, సర్వీస్ కో ఆపరేటివ్స్‌లో గాని విపరీతంగా overdues వుండి పోతున్నాయి అందువల్ల సెంట్రల్ బ్యాంకు పని సక్రమంగా చేయలేక పోతున్నది. ఆ పాలకవర్గంపై ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకోవడంలేదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారు చెప్పినది వినక పోయినా, తమపార్టీ వారుకూడా అదేవిషయాలు చెబుతున్నారు, కాబట్టి ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా యీoverduesను తగ్గించడానికి ఎగగొట్టేవారిపై గట్టి చర్యలు తీసుకుంటుందా? ఏసొసైటీలో నైనాసరే ముగ్గురు, నలుగురు ఎక్కువ మొత్తాలు తీసుకోనడం. లేక బినామీ హక్కులు తయారు చేసినవారు యీ overdues చేస్తున్నారని చెప్పడంలో సందేహం లేదు వీరిపై చర్యలు తీసుకుని యీ ఉద్యమాన్ని అభివృద్ధి పరచడానికి ఎందుకు ప్రయత్నించ కూడదు! ఇంతవరకు ఎటువంటి ప్రయత్నం చేయలేదు

మన రిపోర్టులో పేకేజి స్కీముగురించి చెబుతూ పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో సెంట్రల్ బ్యాంక్ చాలా బాగా పనిచేస్తోంది, భారత దేశంలో ఆ స్కీము అమలు చేసిన 6 జిల్లాలలో పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా ఒకటి అని చెప్పారు. దానికి ఎక్కువ అప్పు అవకాశాలు కలుగజేశామని చెప్పారు. గత మూడు సంవత్సరాలలో దాని ఓవర్‌డ్యూస్ ఎంత పెరిగి పోయాయో, ఎ క్లాసు నుంచి బి క్లాసుకు ఎట్లా వచ్చిందో, ఎంత ఫెసిలిటీస్ కలుగ జేస్తున్నదో ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనా ఆలోచించిందా? అది పరిశీలించడానికి ప్రయత్నం చేశారా? సెంట్రల్‌బ్యాంక్స ఓవర్‌డ్యూస్ పెరిగి పోవడానికి కారణాలు ఏమిటో, ఏయే గ్రామాలు మినహాయించ బడుతున్నాయో, అప్పులు చెల్లించడం లేదో, వారిపై తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటో ప్రభుత్వం పరిశీలన చేయడానికి పూనుకుందా? వెస్టు గోదావరి జిల్లాలో పేకేజి స్కీము క్రింద ఎరువులు యిస్తున్నామని, ఎక్కువమంది రైతాంగానికి అప్పులు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం షూరిటీ నిలబడిందని చెబుతోంది కాని, లోన్ ఫెసిలిటీస్ చాలా తక్కువ గత సంవత్సరం యీ సంవత్సరం లెక్కలు

చూచుకుంటే వర్కింగ్ కాపిటల్ తగ్గిందని ఎక్లాస్ బ్యాంక్ ఓక్లాస్ బ్యాంక్ అయిందని తెలుస్తోంది సెంట్రల్ బ్యాంక్స్ చరిత్ర చూస్తే ప్రతిదాంట్లో కూడ ఓవర్ డ్యూస్ పెరిగి పోతున్నాయి దానిని కంట్రోల్ చేసే స్థితి లేకుండా పోతోందని చెప్పారు ఈమధ్యన రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా వారు సెంట్రల్ అపెక్స్ బ్యాంక్స్ గురించి, స్టేట్ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్ గురించి ఒక చిన్న నోటు వ్రాశారు అందులో యీవిధంగా వుంది

"......We strongly disapprove of the practice adopted by the State Co-operative Bank as well as by the Medak District Central Co-operative Bank in concealing the real position of overdues. It has therefore been decided to freeze the credit limit of Rs. 60 lakhs sanctioned on behalf of the Central Bank in terms of letter... ."

దీని ఫలితం ఏమిటి? స్టేట్ కో అపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ ప్రెసిడెంటు రాజీనామా యివ్వవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి ఆయనే మెదక్ సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంక్‌కు ప్రెసిడెంటు, ఆయనే స్టేట్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుకు ప్రసిడెంట్, ఆయన తమ సొసైటీలో వున్న 13లక్షల ఓవర్ డ్యూస్ కప్పి పుచ్చడానికి మెదక్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ నుంచి స్టేట్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుకు ఒక లెటరు వ్రాయడం, స్టేటు కో ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ నుంచి మెదక్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుకు - యీ రెండింటి ప్రెశిడెంటుగా ఉత్తరాలు వ్రాయడం - ఆవిధంగా 13 లక్షల 97 వేల రూపాయలు తీసుకున్నారని, అవి మూడు నెలలు డిస్‌బర్స్ చేయకుండానే చేశామని, ప్రొడ్యూస్ నిలవచేయడానికి గొడౌన్స్ తెరుస్తాము, గొడౌన్స్ రెంట్స్ చెల్లించాము అని ఇన్‌సూరెన్స్ చేసి ఇన్సూరెన్స్ ఫీజు చెల్లించామని రిపోర్టులో వ్రాశారు కదా - ప్రభుత్వం దగ్గర దీనిని అరికట్టడానికి శక్తి లేదా? భారతదేశంలో రిజర్వు బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, స్టేటు గవర్నమెంటు యిచ్చిన హామీ ఖాతరు చేయకుండా స్టేటు బ్యాంక్ లోను యివ్వదు అని వ్రాసుకోవలసిన దుర్గతి మన ప్రభుత్వానికి ఎందుకు వచ్చింది? డిపార్టుమెంటులో ఎవరైనా గట్టిగా వుంటే నేను ఆ పని చేయను అంటే సెంట్రలు బ్యాంకులో వున్న ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు—సి. ఎస్. ఆర్. లేక డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు—వీరిద్దరిలో ఎవరో నాకు తెలియదు గాని - ఫలితం సస్పెన్షన్. ఇట్లా చేస్తే ఉద్యోగస్థులకు స్వశక్తిని ఉపయోగించి పని చేయడానికి ధైర్యం ఉంటుందా? వుండదు, ప్రభుత్వం తన యిష్టం వచ్చినట్లు ప్రవర్తిస్తోందని మెదక్ విషయం చూస్తే తెలు

స్తుంది సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుకు, స్టేట్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుకు జరిగిన కరెస్పాండెన్స్ చూస్తే - ఇది ప్రభుత్వం యొక్క బ్యాంకింగ్ పద్ధతులకు తలవంపు కాదా? దీనిని విచారించవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి లేదాయని అడుగుతున్నాను ఇక మార్కెటింగ్ విషయం ఉంది, 4 సంవత్సరాలక్రితమే రూరల్ క్రెడిట్ సర్వేలో మార్కెట్ అండ్ క్రెడిట్—రెండిటినీ కూడ ఇంటర్ మింగిల్ చేయాలని, ఆ విధంగా ముందుకు పోతామని చెప్పారు, దానిని అభి వృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోలేదు గత సంవత్సరం కన్స్యూమర్స్ కో ఆపరేటివ్ స్టోర్స్—ప్రైస్ లెవెల్ ఫిక్స్ చేయడానికి కన్స్యూమర్స్‌కు, ప్రొడ్యూసర్స్‌కు - మార్కెటింగ్ ద్వారా, వస్తువులు సేకరించి కన్స్యూమర్స్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా సప్లయి చేయాలని తీర్మానం చేయడం జరిగింది. మార్కెటింగ్ ఫెడరేషనుకు కొంత డబ్బు యిచ్చాము వారు అన్ని జిల్లాలలో స్టాక్స్ నిలవచేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు, కొంతవరకు సప్లయి చేశారు కాని యీ అసెంబ్లీలోనే వారు సప్లయి చేయం అన్నారు కాబట్టి వారినుంచి తీసి సిండికేటుకు యిచ్చామని ప్రభుత్వం కో ఆపరేటివ్ పద్ధతులు విడిచిపెట్టి మార్కెటింగు అంతా కూడ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషను నుంచి తీసేసి సిండికేటుకు యిస్తున్నామని చెప్పడం జరిగింది ఏదైనప్పటికీ ప్రభుత్వం ఒక విధానం ప్రకారం చేయవలసిన అవసరం వుంది ధరలను అదుపులో పెట్టాలంటే, ప్రొడ్యూసర్స్‌కు న్యాయమైన ధర యిచ్చి, కన్స్యూమర్స్‌కు న్యాయమైన ధరలకు అందజేయాలంటే మార్కెటింగును, కన్స్యూమర్స్ సంస్థలను - రెంటిని సమన్వయ పర్చవలసిన అవసరం వుంది కాని, ప్రభుత్వం అటువంటి ప్రయత్నం సీరియస్‌గా చేసిందా? చేయలేదు ఈనాడు ప్రతి జిల్లాలలోను మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్స్ వున్నాయి నా అనుభవం ప్రకారం వీటి పని ఏమంటే - అమోనియం సల్ఫేటు, ఐరన్ అండ్ స్టీల్ డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడం వంటివితప్ప మరొక పని లేదంటే అతిశయోక్తి లేదు. ప్రభుత్వం పదవులు లేని తమ పార్టీవారు అసంతృప్తి చెందుతారని కొన్ని పదవులు కట్టబెట్టడానికే యివి సృష్టిస్తున్నారు, అంటే అతిశయోక్తి లేదు. అసలు ఉద్దేశాలకు అనుగుణమైన పనులు చేయడం లేదు. వారి అనుకూలురకు పదవులు సృష్టిస్తున్నారు, వారు అందులో ఉంటారు. అవి ఎట్లా పని చేసినప్పటికి ఫరవా లేదు అనే పద్ధతిలో జరుగుతోంది తప్ప అంతకంటే ఏమీ లేదు. ఇప్పటికైనాసరే, ప్రభుత్వం దీనిని సీరియస్‌గా ఆలోచించాలి మార్కెటింగ్ సొసైటీల క్రింద 60 లక్షల రు. ల పెట్టుబడి పెట్టి కొన్ని రైస్ ఫ్యాక్టరీలు తీసుకున్నారు, ఉప్పల్‌లో ఒక రైస్ ఫ్యాక్టరీ వుంది దాని విషయం గతసారి అసెంబ్లీలో వచ్చింది.

దాని సంగతి తేలడం లేదు. ప్రభుత్వం 60 లక్షల రూ లు పెట్టుబడితో - యీ పని చేస్తుందా లేదా, లాభం వస్తున్నదా నష్టం వస్తున్నదా - సక్రమమైన రిపోర్టు యీ ఉపన్యాసములో వుంటుందేమో అనుకుంటే అట్లా యివ్వలేదు. షుగర్ ఫ్యాక్టరీల గురించి ఎస్ కె డే. గారు బ్రైటెస్ట్ స్టార్ అని చెప్పారు. ఆ ఎస్ కె డే గారు బెజవాడ కన్స్యూమర్స్ కో ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ గురించి పెద్ద రిపోర్టు వ్రాశారు. ఇదికూడ టేబిల్ మీద పెట్టితే సంతోషించేవారం. అదంతా డాక్టర్ చలపతిరావు గారు చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా నేను చెప్పనక్కరలేదు. ఒక వైపున కన్స్యూమర్స్ కో-ఆపరేటివ్స్ తెచ్చి ప్రైస్ కంట్రోలు చేస్తామని గత సంవత్సరం చెప్పారు. సెంట్రల్లీ స్పాన్సార్ స్కీమ్స్ ఉద్దేశం ఏమంటే—

"With a view to hold the price line of essential commodities to the extent possible and to ensure equitable distribution of consumer goods at fair prices . . ."

దీనికోసం స్టేటు గవర్నమెంటు రెండున్నర కోట్లు. సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఒకకోటి రూపాయలు యిచ్చింది. ఈ మూడున్నర కోట్ల రూపాయలతో ప్రైస్‌లైన్ నిలబెట్టడానికి ఆంధ్రదేశంలో కన్స్యూమర్స్ స్టోర్స్ స్థాపించారు. సెంట్రల్ కన్స్యూమర్స్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఆర్గనైజ్ చేశారు. మార్జిన్ ఫిక్సేషను ప్రకారం వచ్చింది. కాని ఇందులో ఏ సొసైటీ అయినా తన షేరు కాపిటల్ అభివృద్ధి చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేసిందా? అసలు ఇది పనిచేసే విధానాలు ఏమిటి? ఈ సొసైటీలు ఎల్లా పని చేస్తున్నాయో డాక్టర్ చలపతిరావు గారు చెప్పారు. ప్రతిపక్షం నుంచికాకుండా చలపతిరావుగారు చెప్పారు కాబట్టి - ఈవిధంగా జరిగే వాటిని సరిదిద్దడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలి. అట్లా చేయకపోతే యీ మూడున్నర కోట్ల రూపాయలు మూడు సంవత్సరాలలో హరించి పోయినా ఆశ్చర్య పడవలసిన అవసరం లేదు. ప్రభుత్వం రైటాఫ్ చేయడం తప్ప మరొకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. కొంతమంది యీ సొసైటీలను తమ సొంత సంస్థలుగా చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. విజయవాడ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ బైలాస్ నుంచి ఒకటి చదువుతున్నాను. ఎవరైనా డైరెక్టరుగా నిలబడాలంటే ఆ సంవత్సరంలో 500రు॥ల సరకులు కొన్నటువంటివారే వుండాలని ఒక షరతు పెట్టారు. దీనివల్ల డైరెక్టర్‌లుగా వున్నవారే తప్ప మరెవ్వరూ నిలబడటానికి అవకాశం లేదని స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది. నష్టం ఎందుకు వస్తోందంటే-ఆ డైరక్టరులు ఇద్దరూ వెళ్ళి ప్రొడ్యూసింగ్ సెంటరులో

స్తుంది. సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుకు, స్టేట్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుకు జరిగిన కరెస్పాండెన్స్ చూస్తే - ఇది ప్రభుత్వం యొక్క బ్యాంకింగ్ పద్ధతులకు తలవంపు కాదా? దీనిని విచారించవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి లేదాయని అడుగుతున్నాను ఇక మార్కెటింగ్ విషయం ఉంది, 4 సంవత్సరాలక్రితమే రూరల్ క్రెడిట్ సర్వేలో మార్కెట్ అండ్ క్రెడిట్—రెండిటినీ కూడ ఇంటర్ మింగిల్ చేయాలని, ఆ విధంగా ముందుకు పోతామని చెప్పారు, దానిని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోలేదు గత సంవత్సరం కన్స్యూమర్స్ కో ఆపరేటివ్ స్టోర్స్—ప్రైస్ లెవెల్ ఫిక్స్ చేయడానికి కన్స్యూమర్స్‌కు, ప్రొడ్యూసర్స్‌కు - మార్కెటింగ్ ద్వారా, వస్తువులు సేకరించి కన్స్యూమర్స్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా సప్లయి చేయాలని తీర్మానం చేయడం జరిగింది. మార్కెటింగ్ ఫెడరేషనుకు కొంత డబ్బు యిచ్చాము వారు అన్ని జిల్లాలలో స్టాక్స్ నిలవచేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు, కొంతవరకు సప్లయి చేశారు కాని యీ అసెంబ్లీలోనే. వారు సప్లయి చేయం అన్నారు కాబట్టి వారినుంచి తీసి సిండికేటుకు యిచ్చామని ప్రభుత్వం కో ఆపరేటివ్ పద్ధతులు విడిచిపెట్టి మార్కెటింగు అంతా కూడ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషను నుంచి తీసేసి సిండికేటుకు యిస్తున్నామని చెప్పడం జరిగింది. ఏదైనప్పటికీ ప్రభుత్వం ఒక విధానం ప్రకారం చేయవలసిన అవసరం వుంది ధరలను అదుపులో పెట్టాలంటే, ప్రొడ్యూసర్స్‌కు న్యాయమైన ధర యిచ్చి, కన్స్యూమర్స్‌కు న్యాయమైన ధరలకు అందజేయాలంటే మార్కెటింగును, కన్స్యూమర్స్ సంస్థలను - రెంటిని సమన్వయ పర్చవలసిన అవసరం వుంది కాని, ప్రభుత్వం అటువంటి ప్రయత్నం సీరియస్‌గా చేసిందా? చేయలేదు. ఈనాడు ప్రతి జిల్లాలలోను మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్స్ వున్నాయి నా అనుభవం ప్రకారం వీటి పని ఏమంటే - అమోనియం సల్ఫేటు, ఐరన్ అండ్ స్టీల్ డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడం వంటివితప్ప మరొక పని లేదంటే అతిశయోక్తి లేదు. ప్రభుత్వం పదవులు లేని తమ పార్టీవారు అసంతృప్తి చెందుతారని కొన్ని పదవులు కట్టబెట్టడానికే యివి సృష్టిస్తున్నారు, అంటే అతిశయోక్తి లేదు అసలు ఉద్దేశాలకు అనుగుణమైన పనులు చేయడం లేదు వారి అనుకూలురకు పదవులు సృష్టిస్తున్నారు, వారు అందులో ఉంటారు. అవి ఎట్లా పని చేసినప్పటికి ఫరవా లేదు అనే పద్ధతిలో జరుగుతోంది తప్ప అంతకంటే ఏమీ లేదు ఇప్పటికైనా సరే, ప్రభుత్వం దీనిని సీరియస్‌గా ఆలోచించాలి. మార్కెటింగ్ సొసైటీల క్రింద 60 లక్షల రు. ల పెట్టుబడి పెట్టి కొన్ని రైస్ ఫ్యాక్టరీలు తీసుకున్నారు, ఉప్పల్‌లో ఒక రైస్ ఫ్యాక్టరీ వుంది. దాని విషయం గతసారి అసెంబ్లీలో వచ్చింది.

దాని సంగతి తేలడం లేదు ప్రభుత్వం 60 లక్షల రు ల పెట్టుబడితో - యీ పని చేస్తుందా లేదా, లాభం వస్తున్నదా నష్టం వస్తున్నదా - సక్రమమైన రిపోర్టు యీ ఉపన్యాసములో వుంటుందేమో అనుకుంటే అట్లా యివ్వలేదు. షుగర్ ఫ్యాక్టరీల గురించి ఎస్. కె డే. గారు బ్రైటెస్ట్ స్టార్ అని చెప్పారు. ఆ ఎస్ కె డే గారు బెజవాడ కన్స్యూమర్స్ కో ఆపరేటిన్ స్టోర్స్ గురించి పెద్ద రిపోర్టు వ్రాశారు ఇదికూడ టేబిల్ మీద పెట్టితే సంతోషించేవారం అదంతా డాక్టర్ చలపతిరావు గారు చెప్పారు ప్రత్యేకంగా నేను చెప్పనక్కరలేదు ఒక వైపున కన్స్యూమర్స్ కో-ఆపరేటివ్స్ తెచ్చి ప్రైస్ కంట్రోలు చేస్తామని గత సంవత్సరం చెప్పారు. సెంట్రల్లీ స్పాన్సార్ స్కీమ్స ఉద్దేశం ఏమంటే—

"With a view to hold the price line of essential commodities to the extent possible and to ensure equitable distribution of consumer goods at fair prices . .."

దీనికోసం స్టేటు గవర్నమెంటు రెండున్నర కోట్లు, సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఒకకోటి రూపాయలు యిచ్చింది ఈ మూడున్నర కోట్ల రూపాయలతో ప్రైస్‌లైన్ నిలబెట్టడానికి ఆంధ్రదేశంలో కన్స్యూమర్స్ స్టోర్స్ స్థాపించారు. సెంట్రల్ కన్స్యూమర్స్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఆర్గనైజ్ చేశారు. టార్గెట్ ఫిక్సేషను ప్రకారం వచ్చింది. కాని ఇందులో ఏ సొసైటీ అయినా తన షేరు కాపిటల్ అభివృద్ధి చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేసిందా? అసలు ఇది పనిచేసే విధానాలు ఏమిటి? ఈ సొసైటీలు ఎల్లా పని చేస్తున్నాయో డాక్టర్ చలపతిరావు గారు చెప్పారు ప్రతిపక్షం నుంచికాకుండా చలపతిరావుగారు చెప్పారు కాబట్టి-ఈవిధంగా జరిగే వాటిని సరిదిద్దడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలి. అట్లా చేయకపోతే యీ మూడున్నర కోట్ల రూపాయలు మూడు సంవత్సరాలలో హరించి పోయినా ఆశ్చర్య పడవలసిన అవసరం లేదు ప్రభుత్వం రైటాఫ్ చేయడం తప్ప మరొకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను .కొంతమంది యీ సొసైటీలను తమ సొంత సంస్థలుగా చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. విజయవాడ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ బైలాస్ నుంచి ఒకటి చదువుతున్నాను ఎవరైనా డైరెక్టరుగా నిలబడాలంటే ఆ సంవత్సరంలో 500రు॥ల సరకులు కొన్నటువంటివారే వుండాలని ఒక షరతు పెట్టారు దీనివల్ల డైరెక్టర్‌లుగా వున్నవారే తప్ప మరెవ్వరూ నిలబడటానికి అవకాశం లేదని స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది. నష్టం ఎందుకు వస్తోందంటే-ఆ డైరక్టరులు ఇద్దరూ వెళ్ళి ప్రొడ్యూసింగ్ సెంటర్లలో

కాకుండా బెజవాడ మార్కెట్ కొనడానికి అవకాశం కలుగజేసుకుంటూ బైలాన్ పెట్టాను. బెజవాడలో చౌకగా ఎట్లా అమ్ముతారు? మిగిలిన విషయాలలో చలపతిరావుగారు-చెప్పిన దానితో ఏకీభవిస్తున్నాను అటువంటి కన్స్యూమర్స్ స్టోర్స్ ఎన్ని వున్నాయో ఆలోచించాలి కో ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ వుంది. నాగపూర్‌లో రివల్యూషను పాస్ చేసి నప్పటినుంచి ప్రభుత్వం బాజా భజంత్రీలతో బయలుదేరింది. ఎక్కడైనా కో ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ గురించి సీరియస్‌గా అటెంప్ట్ చేసిందా ప్రభుత్వం? మొట్టమొదట రెండు మూడు సంవత్సరాలు అక్కడ, ఇక్కడ సొసైటీలు పెట్టి చేస్తామని పట్టుదలతో రంగంలోకి బయలు దేరారు స్వతంత్రపార్టీ చెప్పింది, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి నచ్చింది కాబోలు, కాగితం మీద వుంచి ఆచరణలో వారికి అప్పచెప్పారు మొత్తంమీద చూస్తే ఈ కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ అనేది హుళక్కి అని చెప్ప వలసివస్తున్నది. 1964-65 బడ్జెటులో దీనికై మూడు లక్షల ఏడు వేల రూపా యలు ఖర్చు చేయాలని ప్రభుత్వం అంచనా వేసినది అయితే ఒక లక్ష మాత్రమే ఖర్చు చేశారు. తక్కువే ఖర్చు చేయాలనుకున్నారేమో! ఈ రెండు items చూస్తే ప్రభుత్వానికి Co-operative farming మీద ఉండే సవతి తల్లి ప్రేమ అర్థం అవుతుంది. లాండ్ మార్ట్‌గేజ్ బ్యాంకుల విషయంలో ప్రభుత్వం మూసీ ప్రాజెక్టు క్రింద కె సి. కెనాలు క్రింద నాగార్జునసాగర్ క్రింద చాలా చేయబోతు న్నామని చెప్పారు చాలా చేస్తున్నారు కాబోలునని ఇవన్నీ చాలాసేపు చదివాను, పెద్ద అంకెలు మాత్రమే చూపెట్టారు. ఇంత ఖర్చు చేయాలని అను కున్నామన్నారేకాని ఎంత ఖర్చు చేసినది చెప్పలేదు మూడు సంవత్సరాలలో long term loans క్రింద 75 లక్షలు. short term loans క్రింద 50 లక్షలు ఖర్చు చేయాలని మొత్తం భూమిని సాగులోనికి తేవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. ఎంత ఖర్చు చేసారు? 75 లక్షలు ఖర్చు చేయాలని అనుకుంటే చివరకు 10 లక్షలతో మూసీ ప్రాజెక్టు అంతమైనది ఎందువల్ల- రైతాంగం ముందుకురాలేదా? భూమిని సాగులోనికి తీసుకురావడానికి ఎందువల్ల వీలులేక పోయిందని అడుగుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ క్రింద కె, సి. కెనాల్ క్రింద కడెం ప్రాజెక్టు క్రింద ఇంకా అనేక చోట్ల లాండ్ మార్ట్‌గేజి బ్యాంకుల ద్వారా ప్రత్యేకమైన అప్పులు ఇచ్చి భూమిని సాగులోనికి తేవడానికి కృషి చేస్తాం అంటు న్నారు కొన్ని లక్షలు కేటాయించడం, వాగ్దానాలు చేయడం కాక అమలు జరిగేటట్లు చూడవలసి ఉన్నది. అమలు కానపుడు ఎక్కువ ఆహారోత్పత్తి చేస్తా మనడంలో అర్థం లేదు. లేబర్ కాంట్రాక్టు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు అనేకం

పెడుతున్నారు Poorer sections కు సౌకర్యాలు కలుగజేయాలనే పేరిట వీటికి పెడుతున్నారు వారికి పని ఇవ్వడం విషయంలో మాత్రం చాలా జాప్యం జరుగుతోంది. ఇవి రిజిష్టర్ కావడం మాత్రం తొందరగానే జరుగుతాయి. పనులు ఇవ్వడంలో దీనికి నాలుగవ స్థానం - మొదటిది పంచాయతీ, రెండవది భారత్ సేవక్ సమాజము, మూడవది beneficiaries, నాలుగవ స్థానంలో మాత్రమే లేబర్ కాంట్రాక్టు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు వస్తాయి పైగా masonery work ఉన్నా, టెక్నికల్ work ఉన్నా ఇవ్వకూడదు అంటున్నారు. ఇక వారికి వచ్చే పనులు చాలా తక్కువ ఇంతలో కొన్ని లెక్కలు ఇచ్చారు. వీటిలో ఎన్ని లక్షలకు పనులు చేయగలిగారో, ఎన్ని లక్షలు సెంట్రల్ బ్యాంకుల ద్వారా అప్పులు ఇప్పించారో చెబుతారేమో అంటే ఎక్కడా లేదు. నేను కూడా కొన్ని చోట్ల ఇటువంటి సొసైటీలు పెట్టించాను వారికి పనులు ఇవ్వ డానికి నిరాకరిస్తున్నారు, ఇవ్వడంలేదు అవి నామమాత్రంగా ఉండి పోతున్నాయి తప్ప మరొకటికాదు ఈ నాడు ఈ సొసైటీలలో సంస్థానాధీశ్వరుల మాదిరి ఎవరు తిష్ఠ వేసుకుని కూర్చున్నారో వారిని బైటకు తేవడానికి సాధ్యం కావడం లేదు ఎన్ని చట్టాలను మార్చినా వారు మారుతారనే నమ్మకం లేదు 31 లక్షల వరకు జనాభా ఉండి ముఖ్యమంత్రిగారి జిల్లా అయిన గుంటూరు జిల్లాలోనే ఒకే ఒక సెంట్రల్ బ్యాంకు ఉంది. ఎంతో మందికి credit ఇవ్వాలి కనుక వీటిని రెండు చేయాలంటే చేత కాలేదు రిజర్వు బ్యాంకు వారు అడ్డం వచ్చారు చివ రకు వాటిని ఛేదించలేక రెండు executive bodies పెట్టుకోడానికి అంగీక రించారు అంటే ఒకసారి సంస్థలో తిష్ఠ వేసుకున్న వారిని dislodge చేయడం ఎంత కష్టమో ప్రభుత్వం వారికి తెలుసును అని మనవి చేస్తున్నాను. డిపార్టు మెంటులో చాలా అసంతృప్తి పెరిగిపోతుంది ప్రభుత్వం క్రొత్తగా కొన్ని చర్యలను ప్రవేశపెట్టిందని తెలుస్తున్నది. సెక్రటేరియట్ స్టాఫ్‌ను కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులోనికి దిగుమతి చేయడం ప్రారంభించారు. సెక్రటేరియట్‌లో యు డి సి ని తీసుకువెళ్లి సబ్ రిజిస్ట్రారుగాను, సూపరిన్‌టెన్‌డెంటును తీసుకు వెళ్ళి కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు గాను, ఇక్కడ ఉండే అసిస్టెంటు సెక్రటరీని తీసుకువెళ్ళి జాయింట్ రిజిస్ట్రారుగాను పంపుతున్నారు. కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు efficient గా function చేయడం కోసమే వీరిని ఇట్లా దిగుమతి చేస్తున్నారా? ఈ విధంగా సెక్రటేరియట్ నుంచి దిగు మతి చేయడం వల్ల ప్రస్తుతం ఇన్ని సంవత్సరాలుగా పని చేసేవారికి ఏ chances లేక అసంతృప్తులై పోతున్నారు. ఈ విధంగా కో ఆపరేటివ్ ఉద్యమాన్ని పెంపొం

ధించగలమనుకోడం పొరపాటు ఇది ప్రభుత్వానికి ఒక గుదిబండగా తయారయ్యే ప్రమాదం ఉన్నది. ఈ పద్ధతిని తప్పకుండా రద్దు చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ పి వి నరసింహారావు అధ్యక్షా, 16 గురు గౌరవ సభ్యులు ఈ చర్చలలో పాల్గొన్నారు. చాలా ముఖ్యమైన ఉపయుక్తమైన సూచనలు చేశారు. విమర్శించిన వారికి, ప్రశంసించిన వారికి ఉభయులకు ప్రభుత్వం తరఫున ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తున్నాను ఈ సహకార శాఖకు సంబంధించిన పద్దులు చర్చకు వచ్చిన సందర్భంలో మా మిత్రులు సహకార శాఖామాత్యులు జబ్బుపడిఉండడం. వారు ఈ పద్దుల చర్చలలో పాల్గొనలేక పోవడం చాలా విచారకరంగా ఉన్నది కొందరు గౌరవ సభ్యులు దీనిని గురించి చెప్పారు వారితో నేను సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తున్నాను వారికి అచిర కాలంలోనే ఎంత శీఘ్రంగా వారు మరల ఆరోగ్యం కోలుకొని వస్తే అంత బాగుంటుందని దానికి సంబంధించిన భోగట్టా వారు బహుశ ఇక్కడ ఇచ్చి ఉండేవారని అనుకుంటున్నాను అది అంతా నేను ఇవ్వలేనందుకు నాకు విచారంగానే ఉన్నది

గౌరవ సభ్యులు చేసిన విమర్శల గురించి నేను చెప్పడానికి పూర్వం సహకారోద్యమానికి సంబంధించిన రెండు మూడు ముఖ్యమైన విషయాలు గౌరవ సభ్యుల ముందు ఉంచాలని కోరుతున్నాను మన రాష్ట్రంలో 30 వేల సహకార సంస్థలు పని చేస్తున్నాయి. మారు మూల గ్రామాలలో ప్రారంభిస్తే హైదరాబాదు నగరం వరకు 30 వేల సహకార సంస్థలు పని చేస్తున్నాయి ఈ సంస్థ లన్నీ ఏ ఒక్క ప్రభుత్వ హయాంతో ప్రారంభించబడినవి కాని రిజిష్టర్ చేయబడినవి కావు దశాబ్దాల తరబడి ఇవి ఉన్నాయి పది సంవత్సరాల క్రితం వచ్చినవి ఉన్నాయి. అయిదు సంవత్సరాల క్రితం వచ్చినవి ఉన్నాయి ఈ సంవత్సరమే రిజిష్టర్ అయినవి కూడా చాలా ఉన్నాయి ఒక రాష్ట్రంలో ఇన్ని సంస్థలు పని చేస్తున్నపుడు కొన్ని సంస్థలలో అవకతవకలున్నాయి, పని చేయడంలో చాలా లోపాలున్నాయని గౌరవ సభ్యులు తీవ్రంగా విమర్శించారంటే కొన్ని సంస్థలు ఆవిధంగా లోపభూయిష్టంగా ఉండటం అసహజం కాదు అనుకుంటాను. గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడిన కొద్దీ వారు చూపించిన సంస్థల సంఖ్య ఎంత అని ప్రయత్నించేస్తే – పెద్ద, చిన్న, మధ్య తరహా అన్నీ కలిపితే-వారు 22 సంస్థలు గురించి విమర్శలు చేశారు 30 వేల సంస్థలలో 22 మాత్రమే లోపభూయిష్టంగా ఉన్నాయి మిగిలినవి అన్నీ బాగా పని చేస్తున్నాయని నేను claim చేయడం లేదు 30 వేల సంస్థలు పని చేస్తున్నపుడు అన్నీ లోపభూయి

ష్టంగా ఉన్నాయని allege చేయకూడదని ఆ విధమైన విమర్శ చేస్తే సరియైన దికాదని మాత్రమే నేను చెప్పేది కొందరు సభ్యులు ఈ సహకార రంగంలో ఎక్కడా ఏమీ పని జరగడం లేదని ఆమూలాగ్రం, ఆపాదమస్తకం అంతా లోప భూయిష్టంగా ఉన్నదని sweeping గా చెప్పడం జరిగింది. అంత sweeping గా చెప్పడం న్యాయంకాదని మొదట మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు raise చేసిన points నాకు తెలిసినంత వరకు ఈ కొద్ది సమయంలో – ఒక వైపు మాట్లాడుతూ ఉంటే వింటూ, ప్రత్యుత్తరాలు సేకరిస్తూ ఒక చిన్న పాటి అష్టావధానం చేయవలసి వచ్చింది అందులో మీకు వచ్చినటువంటి భోగట్టా గౌరవ సభ్యుల ముందు ఉంచుతాను ఇంకా ప్రశ్నలకు సంబంధించిన భోగట్టా రాలేక పోతే యిప్పుడు చేయగలిగింది ఏమీ లేదు రేపు కనుక ప్రత్యుత్తరం యిచ్చే అవకాశం ఉంటే ఎక్కువ భోగట్టా యిచ్చే అవకాశం ఉండేదని మనవి చేస్తున్నాను. వీలున్నంతలో ఏ విధముగా concealment లేకుండా దాపరికం లేకుండా విషయాలు సభ ముందు ఉంచుతానని మనవి చేస్తున్నాను మొట్ట మొదట పరపతికి, credit కి సంబంధించినటువంటి ముఖ్యమైన విమర్శలు కొన్ని వచ్చాయి. మన రాష్ట్రంలో 200 కోట్ల వరకూ మనం యివ్వవలసి ఉంటుంది. వ్యవసాయదారులకు అప్పు అని కనీసం అందులో సగమైనా గాని యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో 15 సంవత్సరాలలో దీనిని పూర్తి చేయాలనేటటువంటి ఒక లక్ష్యాన్ని ముందుంచుకొని 65-66 వరకు 66 కోట్లయినా కాని తప్పకుండా యివ్వడానికి వీలవ్వాలని పథకం వేయడం జరిగింది. Short-term, medium-term loans కలిపి 66 కోట్లు యివ్వాలని అనుకున్నారు. కాని ఆ తరువాత యిప్పుడు సహకార సంస్థలు పరపతికి సంబంధించిన సంస్థలు ఏ విధముగా పని చేస్తున్నాయో దానిని దృష్టిలో ఉంచుకొని 66 కోట్ల target ను లక్ష్యాన్ని తగ్గించక తప్పలేదు. కేవలం లక్ష్యం మాత్రమే ఉంచితే లాభం లేదు Capacity ఎంత ఉంది, సమర్థత ఎంత ఉంది అనేది ఆలోచించి దానిని 45 కోట్లకు తగ్గించడం జరిగింది. ఆ తరువాత యిప్పుడు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా 63-64 వరకు 22 కోట్లు మాత్రమే అందచేయడం జరిగింది. దీనికి అనేక కారణాలున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులందరూ మాట్లాడారు. అందరూ మాట్లాడిన ధ్వనిలో సారాంశము ఒకటే కనిపిస్తున్నది సహకార సంఘాలలో సరిగా పని జరగడం లేదని, సహకార సంఘాలలో సరిగా పని జరగక పోవడానికి ప్రభుత్వానిది బాధ్యతని చెప్పేవరకు వచ్చింది.. గత సంవత్సరాలలో నాకు బాగా జ్ఞాపకం. సహకార డిమాండు వచ్చినప్పుడు పెద్ద విమర్శ ఏమి జరుగుతూ ఉండేదంటే

సహకార ఉద్యమంలో ప్రభుత్వోద్యోగుల యొక్క జోక్యం చాలా ఉంది, అడుగడుగునా జోక్యం ఉంది veto చేస్తున్నారు, strangle చేస్తున్నారు, ఏ మాత్రం సహజంగా స్వాభావికంగా స్వేచ్ఛగా పని చేయనీయడం లేదని 90% ఆ నాడు విమర్శలు వస్తుండేవి ఈ నాడు, ఈ సంవత్సరం ప్రథమంగా బహుశా యిది జరిగిందేమో అనుకుంటాను ఏమిటి విమర్శ అంటే సహకార సంఘాలు ఏ మాత్రం పని చేయడం లేదు, initiative drive తీసుకోనడం లేదు, అధ్వాన్నంగా పని చేస్తున్నవి, వాటిని చక్కదిద్దడం లేదని, విమర్శలలో ఉండే వ్యత్యాసం, విపర్యాసం గమనిస్తే సహకార సంఘాల స్వేచ్ఛకు ఏమీ కొదువ లేదని చెప్పవలసి వస్తుంది స్వేచ్ఛ ఎక్కువగా ఉందని గౌరవ సభ్యులు విమర్శిస్తున్నారు. స్వేచ్ఛ అంత ఎక్కువగా వినియోగించకుండా కొంత అదుపులో తీసుకురావలసిన అవసరముందని వారు చెబుతున్నారు వారితో కూడా ఏకీభవించక తప్పడం లేదు వారు చెబుతున్న దృష్టాంతాలను బట్టి ఒక విషయం ఈ సందర్భంలో గమనించాల్సినదని మనవి చేస్తున్నాను. సహకార సంఘాలంటే గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్స్ కావు. తహసీల్దారు ఆఫీసులో తహసీల్దారుగాని, క్లార్కుగాని చేసిన పొరపాటును సరిదిద్దలేదు, వెంటనే అజమాయిషీ చేయలేదు, శిక్షించ లేదు అంటే అర్థం ఉంటుంది శిక్షించకపోతే బాధ్యత ప్రభుత్వం వహించవలసి వస్తుంది ఎక్కడో మారు మూల సహకార సంఘంలో సంపూర్ణంగా అధికారేతరుల ద్వారా నడిపించబడే సంఘంలో జరిగే లోటుపాట్లను ఎందుకు సవరించలేదన్నప్పుడు మాత్రం కష్టంతో కూడుకున్న సమస్య అని మనవి చేస్తున్నాను సహకార సంఘాల్లో పని చేయడానికి మనం అందరం పూనుకున్నాము. మనమే చేస్తున్నాము. మనలను మనమే విమర్శించుకుంటున్నాము అనవలసినదే తప్ప ప్రభుత్వం మీద అంతగా విమర్శకు ఆస్కారం ఏమీ లేదు. కాని ఒక విషయం మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను సహకార సంఘం యొక్క పాత్ర సహకారోద్యమంలో చాలా సున్నితమైన పాత్ర, delicate task, కత్తిమీద సాము చేస్తే ఒక బాధ, చేయకపోతే ఒక బాధ. గట్టిగా అజమాయిషీ చేస్తే గడియ గడియకు, అడుగడుగుకు జోక్యం చేస్తున్నారు, interference చేస్తున్నారు అనే విమర్శ వస్తుంది చేయకుండా కొంత long rope యిస్తే జరిగిన అవకతవకలను కళ్లు మూసుకుని భరిస్తున్నారు, సహిస్తున్నారు, ఏ మాత్రం శ్రద్ధ వహించడం లేదనే విమర్శ కూడా వస్తోంది కాబట్టి ఈ రెండు విమర్శలకు కూడా అందకుండా అతీతంగా ఉండి పని చేయాలంటే చాలా కష్టమైన సమస్య అట్లాగే పని చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అధికారులని నేను నమ్ముతు

న్నాను ఎందుకంటే ఎక్కడెక్కడైతే కంప్లయింట్సు వచ్చినాయో వెంటనే చర్య తీసుకోవడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను సహకార సంఘం నిద్ర పోతున్నది, కుంభకర్ణుని అవతారంగా నిద్ర పోతున్నదని చెప్పడానికి ఆస్కారం లేదు నిద్ర అందరికీ సహజమే, అయితే కుంభకర్ణుని నిద్ర మాత్రం లేదని మనవి చేస్తున్నాను అక్కడక్కడ complaints వచ్చినాయి వెంటనే వీలయినంత త్వరలో—procedure ఉంది వెంటనే ఒక ఉత్తరువు జారీచేసి తీసివేయడం గాని తొలగించడం గాని జరగదు Supersession అటువంటి ఆయుధం చివరకు మాత్రమే వాడే ఆయుధం, నారాయణాస్త్రంలాంటిది, రోజు రోజుకు వాడడానికి వీలులేదు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గరళం ఎప్పుడూ చచ్చిపోయే ముందు వాడుతారు నారాయణాస్త్రం ప్రతి నిముషము వాడుతున్నారు.

శ్రీ పి వి నరసింహారావు అదే లేదని చెబుతున్నాను ఎందుచేతనంటే ప్రతి నిముషం కనుక నారాయణాస్త్రం వాడినట్లయితే యిన్ని కంప్లయింట్సు వచ్చేవి కావు ఒకటే కంప్లయింటు, ప్రతి నిముషము నారాయణాస్త్రం వాడుతున్నారనే కంప్లయింటు వస్తుంది. అది వాడడం లేదనే కంప్లయింటు వచ్చింది కనుక వారన్నంత విరివిగా వాడడం లేదని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది అది యిది వరకే మనవి చేశాను, Much can be said, మీరు చేయడం లేదనవచ్చు, ఎక్కువగా చేస్తున్నారనే దానికి అవకాశం ఉంది It should depend on the merits of each case. ఒక పెద్ద కేసులో ఒక Bank గురించి ఒక సంస్థ గురించి తీసుకున్నటువంటి చర్య యింతకంటె రెండు నెలల క్రితం తీసుకోవడానికి అవకాశం ఉందా లేదా అనే దానికి రెండు అభిప్రాయాలకు కూడా తావు ఉంటుంది కాని వీలయినంత వరకు చిత్తశుద్ధితో ఎంత తొందరగా వీలయితే అంత తొందరగా చర్య పుచ్చుకోవాలనే ప్రయత్నం జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను రిజర్వు బ్యాంకు వారు కూడా ఈ మధ్య తమ రూల్సును కొంత స్ట్రెయిటెన్ చేశారు, దానివల్ల పరపతి యివ్వడంలో కొంత లోపం జరిగింది over due position గౌరవ సభ్యులు చాల మంది చెప్పినట్లు గ్రామాలలో సంతృప్తికరంగా లేదని స్పష్టంగా చెబుతున్నాను అందులో దాపరికం లేదు. Overdues వసూలు చేయడంలో అనేక చిక్కులున్నాయి. అక్కడ నడుపుకున్నది వారే. Overdues కి కారకులు వారే కొంత మంది అవుతున్నారు. ఏ కొంత మంది overdues చేయడంలో తక్కిన వారికి నష్టం సంభవించుతుంది. అటువంటి

పరిస్థితి రాకుండా తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది ఆదిలాబాద్, నెల్లూరు బ్యాంక్స్ గురించి మొన్న ఒక ప్రశ్న సందర్భంలో మనవి చేశాను. నెల్లూరు గురించి ప్రత్యేకమైన సిబ్బందిని వేసి కొంత వరకు over dues position చాల వరకు improve చేయడం కూడా జరిగిందని కూడా మనవి చేస్తున్నాను. ఆదిలాబాద్ గురించి Rehabilitation programme దానికి యిచ్చి ఆదిలాబాద్ బ్యాంక్‌ని వీలయినంత వరకు ఆరోగ్యకరమైన సంస్థగా రూపొందించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కొన్ని Regional Conferences పెట్టారు. Collection drives, over dues ను వెంటనే వసూలు చేసే ఉద్యమాన్ని లేవదీయాలనే కార్యక్రమాలు కొన్ని వేసుకున్నారు. ఆ కార్యక్రమాల ద్వారా కూడా చాల వరకు position improve అవుతుంది. ఇంకా పూర్తిగా improve కాలేదు, పాత overdues వసూలు చేసే సందర్భంలో క్రొత్త overdues రావచ్చును కదా అందుకని ఈ overdues అవడం కూడా వాటికి వసూలు చేయడం యిది ఒక continuous process గా మాత్రం జరగాల్సినదే గాని ఒకప్పుడు ఒక మూడు నెలలో ఆరు నెలలో overdues వసూలు చేసినంత మాత్రాన మళ్ళా overdues రావని చెప్పడానికి లేదు అందుకని overdues వసూలు చేసే కార్యక్రమాన్ని ధారావాహికంగా సాగుతూ ఉండాల్సినప్పుడు అటువంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు గాని వసూలు చేయడంలో overdues కావడానికి వసూలు చేయడానికి కొంత జాప్యం సమయం తప్పదు ఆ సమయాన్ని వీలయినంత వరకు తక్కువలో తక్కువ minimize చేసే ప్రయత్నం మాత్రం చేయగలం గాని overdues అయిన తెల్లవారి మాత్రం వసూలు కావాలంటే అది సాధ్యపడదు. Overdues అయినప్పుడు కొంత ష్టుంది overdues పెట్టినటువంటి పాపం మంచి సభ్యులు వెంటనే యిచ్చే సభ్యులకు కూడా యిబ్బంది జరుగుతూ ఉంటుంది. ఆ యిబ్బందులను వీలయినంత తగ్గించాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మన డిపాజిట్సు పొజిషన్ బ్యాంకుల్లో అంత బాగులేదని రిజర్వు బ్యాంక్ వారు చెప్పారు డిపాజిట్లు బాగా పెట్టుకోవలసినదని చెప్పారు. డిపాజిట్సు బ్యాంక్స్‌లో improve అయితే ఆర్థిక స్థోమతు బాగా ఉంటుంది. కొంచెం వ్రుంగ తిరగడానికి ఎల్బోరూం ఉంటుంది financial గా. కాని అటువంటి position లేకపోవడం వల్ల మరింత banks కి యిబ్బంది వస్తుంది అయినా యిటీవల జరిగిన కార్యక్రమాలను బట్టి ప్రయత్నాలను బట్టి 683 లక్షల నుంచి యిప్పుడు 824 లక్షల వరకు deposits పెంచడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాక జిల్లా పరిషత్తులకు ప్రత్యేక

సంస్థలకు కూడా కొంతవరకు స్వేచ్ఛ యివ్వడం జరిగింది అధికారం యివ్వడం జరిగింది. తమ డబ్బు కో ఆపరేటివు బ్యాంక్సులో పెట్ట డానికి, దానివల్ల కూడా కొంత improve అవుతున్నదని చెబుతున్నాం. పరపతి సంఘాలు credit ఇచ్చే కార్యక్రమము వరకు ఇప్పుడున్న పొరపాట్లను ఇక్కడ కప్పిపుచ్చే అవసరము ఏమీ లేదు కాని overdues position గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు అంత సంతృప్తికరముగా లేదు దానికొరకు ఏ విధమైన లోపము లేకుండా ప్రయత్నాలు సాగుతున్నవి ఇంకా ఇతోధికముగా ప్రయత్నము చేయాలని ఉద్దేశ్యముతో ప్రభుత్వము వుంది తప్పకుండా చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను Nomination అనేదాన్నిగురించి అనేక సభ్యులు మాట్లాడారు ఏ గౌరవ సభ్యులు ఏమి మాట్లాడారో చెప్పడము అనవసరమనుకొంటాను. చాల మంది commonగా మాట్లాడారు కాబట్టి subjectwiseగా, pointwiseగా, topicwiseగా మాత్రమే మనవి చేస్తాను Nomination అనేదిపెట్టి ప్రత్యేకమైన ఏవో ప్రభుత్వానికి ఉన్న దురుద్దేశాలవల్ల జరుగుతోంది అని చెప్పి. ఎక్కడయితే ఎలక్షన్సు కావాలని కోరుతున్నారో అక్కడ ఎలక్షన్సును జరపడము లేదు జరిపించడము లేదు జరగనివ్వడము లేదు అని తెలవిచ్చారు అది న్యాయము కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి ఒక ఖచ్చితమైన పాలసీ దీనిలో వుంది. ఆ 25 లక్షల వాటా ధనము వసూలు అయ్యేవరకు nominations పెడతాము. ఏ ఫ్యాక్టరీలలో అయితే 25 లక్షలు పూర్తిగా వసూలు అయినదో అక్కడ ప్రభుత్వ గ్యారంటీ కనుక ఉన్నట్లయితే 1/3 వరకు nomination పెడతాము. ఎక్కడైతే ప్రభుత్వ గ్యారంటీ ఉండదో, ప్రభుత్వము ఇచ్చిన అప్పుకూడా ఉండదో వారి వాటాధనము పూర్తిగా వసూలు అయి వుంటుందో అక్కడ పూర్తిగా ఎన్నికలు జరిపిస్తాము అని 3 Categories చేసి వాటికి స్పష్టమైన పాలసీని నిర్ణయించడము జరిగింది. ఆ ప్రకారముగా పని జరుగుతోంది. కాని అనకాపల్లి ఫ్యాక్టరీ గురించి కొన్ని విమర్శలు వచ్చినవి ప్రశ్నోత్తరాలసమయములో ముఖ్యమంత్రిగారు తెలవిచ్చారు ఏమంటే అందులో motive లేదు ఒకవేళ అక్కడ సభ్యత్వము సరిగా settle అయినట్లయితే ఎన్నికలు ఎక్కడైనా పెట్టుకోడానికి మాకు అభ్యంతరము లేదని చెప్పారు. కాబట్టి ఈ విమర్శ లన్నింటికి ఒకే ఒక ప్రత్యుత్తరము వారిదగ్గరనుంచి వచ్చింది. High Courtకి ఎందుకు వెళ్ళారు, writ ఎందుకు వేశారు అనే వివరాలు అన్నింటిని ఇప్పుడు మరల త్రవ్వడమనేది అనవసర మనుకొంటాను ఒకే ఒక పాలసీ స్టేటుమెంటువారు చేశారు మాకు ఈ సాకు అక్కడ ఎన్నికలు జరి

పించడములో ఎలాంటి అభ్యంతరము లేదు ఎందుకంటె అక్కడ సభ్యత్వము గురించి. వచ్చిన అభ్యంతరాలను బట్టి ఆ విధముగా జరుగుతోంది, కాని లేకపోతే ప్రభుత్వానికి ఏ విధమైన interest అక్కడ లేదు అని, ఎలక్షన్స్‌ను ఆపి ఏదో nominations మాత్రమే జరపాలనే ఆలోచన మాకు లేదని వారు చెప్పారు. అంతకన్న దాన్నిగురించి వేరే చెప్పవలసినది ఏమీ లేదు కోఆపరేటివ్ సబ్-రిజిష్ట్రార్లయొక్క Confirmation జరగడములేదు జాప్యం జరుగుతోంది అని రమణగారు చెప్పారు. ఏమైనా కొద్దిమంది మిగిలివుంటే వారి Confirmation 1965 ఏప్రిల్ వరకు అయిపోతుంది ఇదివరకు చాలవరకు జరిగింది Confirmation అప్పుడపుడు చేస్తూ వున్నారు 266 ఒకసారి చేశారు ఆ తరువాత 100 చేశారు. ఈ విధముగా Confirmations చాలవరకు జరుగుతున్నవి. జరిగినది ఇంకేమైన కొద్దిగా మిగిలి వున్నట్లయితే all the eligible candidates will be confirmed before the end of April 1965, దాన్ని గురించి సభ్యులు ఏ విధమైన విచారపడ వలసిన అవసరము లేదు Integration మొదలైన కారణాలవల్ల కొంత జాప్యము జరిగింది దానివల్ల నష్టము జరిగింది. ఏప్రిల్ లోపల అయిపోతుందని మనవి చేస్తున్నాను Credit ఇచ్చే పద్ధతుల గురించి సభ్యులు కొన్ని విమర్శలు చేశారు ఈ నాడు ఆస్తి వున్నవారికి అప్పు దొరుకుతోంది. ఎంత ఆస్తి కావాలో అంత ఆస్తిలేని వారికి అప్పు దొరకడము లేదని విమర్శించారు. ఇంతవరకు ఈ పొజిషను వున్న మాట వాస్తవమే. ఎందుకంటె కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్సు అన్ని బ్యాంకుల వలెనే వ్యాపార సంస్థలు వాటికి లాభము కావాలి వాటికి security కావాలి సరియైన security లేకపోతే, వారికి నమ్మకము లేకపోతే ఇవ్వడమనేది ఏ షాహుకారు ఒప్పుకోరు బ్యాంకు కూడ షాహుకారు యొక్క స్థాపనమే కాబట్టి banking షాహుకారుతో సంబంధించిన శబ్దం రెండింటిలో ఇది సంస్థ, అతను వ్యక్తి అయినప్పటికి చేసే కార్యక్రమాలలో అట్టే వ్యత్యాసము లేదు. అయినా ఈ నాడు కోఆపరేటివ్ బ్యాంకుల ద్వారా యిచ్చే అప్పులకు కొంత వరకు రూల్సును సడలించడము జరిగింది. ఇంకా సడలించడము జరుగుతోంది. తెలంగాణాలో ఒకప్పుడు ఏదో కొన్ని multiples of land revenue ని బట్టి మాత్రమే ఇచ్చేవారు. చాల తక్కువగా లభించేది కాని ఇప్పుడు దానిని మార్చి అప్పు ఎక్కువగా దొరికే ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. తరువాత Production oriented credit ఇవ్వాలని సిద్ధాంత రూపేణా ఒప్పుకొనడం జరిగింది, సబ్ కమిటీ ముఖ్యమైన పథకాన్ని రూపొందిస్తున్నారు.

Production loans, Crop loans పెద్ద పెట్టున ఇవ్వాలని ప్రయత్నము జరుగుతోంది దానికి సంబంధించి కొన్ని రూల్సు తయారవుతున్నవి తయారు కాగానే వీలయినంత ఎక్కువగా crop loans ఇవ్వడానికి ప్రయత్నము చేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను Banks గురించి విమర్శ జరిగినపుడు కొంత వరకు, ఒక గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విమర్శలకు మరొక గౌరవ సభ్యులు ప్రత్యుత్తరం చెప్పడం జరిగింది మెదక్ జిల్లా గురించి బాగారెడ్డి గారు చెప్పారు ఇది కరెక్టా, అది కరెక్టా ఆ చర్చల్లోకి పోను మనము ఏదో ఒక ఆరోపణ చేసినపుడు దానికి ప్రత్యుత్తరముగా ఇంకొక గౌరవ సభ్యులు చెప్పినపుడు అందులో ముఖ్యమైన interpretation difficulty కన్పిస్తోంది ఒకరు దానిని conversion అంటున్నారు ఒకరు misappropriation అంటున్నారు ఏ విధముగాను misappropriation అది కాజాలదు ఒక విధమైన loan ఇంకొక విధముగా convert చేయడము.

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు Misappropriation అని నేను అనలేదు

Sri P V. Narasimha Rao: Whether this conversion is allowed under the rules, is the only point.

Technicalగా ఇది allow అవుతుందా కాదా అనే విషయమేకాని ఇది misappropriation అనికాని, దురుద్దేశ్యముతో చేయబడిందని కాని చెప్పడానికి వీలులేదు రిజర్వు బ్యాంకువారు ఏమి అన్నారు మీరు రూల్సుకు వ్యతిరేకముగా convert చేయడానికి అనుమతి యిచ్చారు Convert చేయడాన్ని మీరు చూశారు కాబట్టి మేము మీకు ఇవ్వడము లేదన్నారే కాని that is not out right condemnation of the bank అందుచేత దాన్ని గురించి కొంత ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను, నిజమే కొంతవరకు రూల్సుకు సంబంధించి indiscretion జరిగితే జరగవచ్చు Irregularity జరిగితే జరగవచ్చు. కాని దానికి ఉద్దేశాలతో కాని, motivesతో కాని అంటగట్టడము అది సరియైనది కాదేమో దానిని సరియైన lightలో తీసుకొంటే ఒకప్పుడేమో తొందరగా పని జరగాలి రూల్సు అడ్డము వస్తున్నది అని మనమే చెబుతున్నాము ఇంకొకప్పుడు రూల్సును అధిగమిస్తున్నాము అని మరల మనమే విమర్శ చేస్తున్నాము ఒక distress position అక్కడ వున్నప్పుడు, రైతులకు ఇబ్బంది అనేది వున్నపుడు ఒక విధమైన

loan ఇంకొక విధమైన loanగా convert చేయడమనేది పొరపాటుఅవుతుందా, కాదా అనేది చర్చనీయమైన విషయమే. కాని దానిని out rightగా condemn చేయవలసిన విషయము మాత్రము కాదని మనవి చేస్తున్నాను Linking of credit with marketing గురించి గౌరవ సభ్యులు అనేకులు చెప్పారు దానిలో పొరపాటు ఏమీ లేదు. అభిప్రాయభేదము లేదు దానిని తప్పకుండా link చేయాలనే అనుకొంటున్నాము దానిలో సాధక బాధకాలు చాలా వున్నవి. ఈనాడు మన రాష్ట్రములో అన్ని సౌకర్యాలు మనకు లేవు అను కొన్న అన్ని మార్కెటింగు సొసైటీలు లేవు నిరుడో, ఈ సంవత్సరమో ప్రారంభించబడిన సొసైటీలు వున్నప్పటికి వాటి ఆర్థిక స్తోమత, godown facilities ఇవన్నీ చూసినట్లయితే పూర్తిగా linking of credit with marketting అనే కార్యక్రమాన్ని ఇంత త్వరగా చేయగలుగుతామని ఎవరూ కూడ అనడానికి వీలులేదు ఒక Realistic assessment ఏమంటే కొన్ని సంవత్సరాలయినా దానికి పడుతుంది దాని కొరకు కావలసిన steps తీసుకొంటున్నారనేది గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరించిన తరువాత కేవలం అంగీకరించి ఊరుకొంటే విమర్శకు తావు వుంటుంది కనుక అంగీకరించి, ప్రభుత్వం కొన్ని ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు తీసుకొని, స్టెప్స్ తీసుకొంటూ వున్నప్పుడు విమర్శకు తావు వుండదని మనవి చేస్తున్నాను గోడౌన్స్ కొరకు ప్రత్యేకమైన కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నారు. పెద్ద ఎత్తున గోడౌన్ నిర్మాణం జరుగుతున్నది

"Financial assistance was rendered to co-operative credit societies for construction of as many as 740 godowns of whom 350 have been completed and the rest are under various stages of construction ",

ఈ కార్యక్రమం పెద్ద ఎత్తున క్రాష్ బేసిస్ మీద జరుగుతున్నది. కనుక ఇంత క్రాష్ బేసిస్ మీద విమర్శించడం బాగుండదని మనవిచేస్తున్నాను

రమణగారు లైసెన్సు ఇవ్వటంలో ఒకరిని సెలక్టు చేసి మరొకరికి ఇవ్వటం సరిగా లేదు, కోపరేటివ్ వారికి లైసెన్సు ఇచ్చే పద్ధతి ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందన్నారు దానిని డిపార్టుమెంటువారు నోటు చేసుకున్నారు, దాని గురించి ఆలోచిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను వారు కోపరేటివ్ మోటార్ ట్రాన్స్‌పోర్టు ఆఫ్ విశాఖపట్టణం గురించి చెప్పారు అది సరిగా పని చేయటం లేదని తెలిసిన

తరువాత దానిని సూపర్‌సీడ్ చేయటం జరిగింది ఇప్పుడు స్పెషల్ ఆఫీసరును వేశారు.

మల్టిప్లిసిటి ఆఫ్ ఏజన్సీస్ గురించి బాగారెడ్డి గారు, రమణ గారు మొదలైనవారు చెప్పారు రైతులకు అనేక సోర్సుల నుండి అప్పు ఇవ్వటం జరుగుతున్నది అలాగాక ఒకే సోర్స్ ద్వారా ఇస్తే బాగుంటుందని చెప్పారు సిద్ధాంతరూపేణా ఎవరికీ ఏ విధమైన భేదాభిప్రాయం వుండదు కాని దానిలో కొన్ని సాధకబాధకాలు వున్నాయి ఒకే ఏజన్సీ వుండేవి అన్ని చోట్లా ఎవైలబుల్‌గా లేకపోవచ్చు ఒక చోట రూరల్ బ్యాంకు వుండవచ్చు, ఇంకో చోట లేకుండా పోవచ్చు. ఒకచోట పరపతి సంఘం ఉండవచ్చు. ఇంకొచోట లేకపోవచ్చు. ఒక చోట బ్లాకువారు డైరక్టుగా ఇస్తున్నారు. ఎక్కడైతే ఈ అన్ని సోర్సులు వుంటాయో అక్కడ ఏదో ఒక సోర్స్ నుండి తీసుకోవటం అనే సిద్ధాంతాన్ని తాత్కాలికంగా అంగీకరించవచ్చు అది స్టేట్ అంతా వర్తింపచేయాలంటే ఇబ్బంది వస్తుందేమో వీలైనంత వరకు ఒకే ఛానల్ ద్వారా ఇవ్వటానికి అభ్యంతరం లేదు కాని subject to local difficulties this will be considered, Sir టి వి యస్ చలపతిరావు గారు కన్స్యూమర్ కోపరేటివ్ సొసైటీ గురించి చెప్పారు. దాని గురించి నా వద్ద భోగట్టా లేదని చెప్పి వారికి నిరాశ కల్గిస్తున్నందుకు విచారిస్తున్నాను మొన్న ప్రశ్నోత్తర సమయంలో ఎన్నికల గురించి చెప్పారు ఎన్నికలు జరిగాయి ఎన్నికల గురించి పిటిషన్ వుంది అది విచారణలో వుందని మనవి చేస్తున్నాను. కారంచేడు ప్రొడ్యూసర్ అండ్ కన్స్యూమర్ కోపరేటివ్ సొసైటీ గురించి చెప్పారు దానిని వైండప్ చేయటం జరిగింది దాని గురించి ప్రశ్నే లేదు వేర్ హౌసెస్ గురించి పూల సుబ్బయ్య చెప్పారు వేర్ హౌసెస్, గోడౌన్స్ ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. సిద్ధాంతాన్ని ఎంత ఒప్పుకొన్నా, ఆచరణలో కావలసిన ఏర్పాట్లు అయ్యే వరకు వేచి వుండవలసి వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను చివరి మాటగా ఒకటి మనవి చేస్తాను. గున్నయ్య గారు చాలా ముఖ్యమైన విషయాన్ని సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. హరిజనులకు, గిరిజనులకు కోపరేటివ్ మూవ్‌మెంట్‌లో, ఈ చరిత్రలో ఎక్కడా ముందుకు రావటం లేదు, వున్నవారు, కలవారు తమకు ఇంకా ఎక్కువగా సంపాదించుకోటానికి తమ ఇంటరెస్ట్‌ను సేఫ్‌గార్డ్ చేసుకొనటానికి సహకార ఉద్యమాన్ని వాడుకొంటున్నారు. ఏమీ లేనివారు అట్టడుగున వుంటున్నారు. అలాంటి వీకర్ సెక్షన్‌ను సహకార ఉద్యమం ద్వారా ఐక్యత పరచి ముందుకు తీసుకువెళ్ళే కార్యక్రమం ఎక్కడా జరగటం లేదని గున్నయ్యగారు చెప్పారు.

సిద్ధాంత రూపేణా 'co-operation is the only way for the strengthening of the weaker sections as against the stronger sections of the society' దానిలో ఏమీ సందేహం లేదు కాని ఈ నాడు సంఘంలో అనేక లిమిటేషన్స్ ఉన్నాయి. ఎవరికి పెద్ద పొట్ట ఉంటుందో వాడు తొందరగా తింటాడు చిన్న పొట్ట వాడు తినే లోపున పెద్ద పొట్టగల వాడు తినేస్తాడు మోనోపలిస్టిక్ ట్రెండ్స్ ఏవి ఉన్నాయో వాటిని వీలైనంత వరకు అరికట్టి మోనోపలిజం లేకుండా ఈ సంఘంలో కొంత సాంఘిక న్యాయం కలుగచేయాలనే ఉద్దేశంతో సహకార ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించటం జరిగింది. ఇతర దేశాలలో దీని అనుభవం ఒక విధంగా ఉంది కొన్ని దేశాలలో పెద్దవారు కూడా ఏకం అయి సహకారోద్యమాన్ని మోనోపలి చేసిన దృష్టాంతాలు లేక పోలేదు కాబట్టి సహకారోద్యమం అనేది రెండు వైపులా పని చేసే కత్తి సోషలిస్టిక్ ఐడియల్స్ ఈల్డ్ చేస్తేనే సోషలిజంకు దారితీస్తుంది ఇంకో ఐడియల్ కు ఈల్డ్ చేస్తే ఇంకో వైపుకు దారి తీయటానికి అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను అందుకు సోషలిస్టిక్ పాట్రన్ తేవాలని అనుకొంటున్నా సహకారోద్యమం సోషలిజం వైపుకు దారితీయటానికే మనం దీనిని వాడాలి ఆవిధంగా దీనిని ప్రయోగించాలి ప్రభుత్వ ఆశయాన్ని అట్లాగే కార్యక్రమాల్లో రూపొందిస్తున్నాము ఇతోధికంగా రూపొందిస్తామని మనవిచేస్తూ గౌరవ సభ్యులు ఇచ్చిన సూచనలు నోటు చేసుకోవటం జరిగింది కనుక సభ్యులు ఈ డిమాండును పాస్ చేయవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

DEMAND No XXIII-Co-operation-Rs. 2,20,78,200

Mr. Deputy Speaker: The question is

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs 100/-

To discuss the failue of the policy of the Government to adopt the principle of 'Need Based' instead of 'property based' while distribution of loans, subsideries etc.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To bring to the notice of the Government the failure to abandon the idea of introducing the system of Co-operative farming in the State when most of the nations in the world who have tried and experienced it have found to the national economy.

To reduce the allotment of Rs 2,20,78,200 for Co-operation by Rs, 100/-

To impress on the Government the futility of following and persuing a suicidal policy of going ahead in the direction of implementing Co-operative farming in the State, when most of the nations in the world have denounced and condemned it

To reduce the allotment of Rs, 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To impress upon the Government that the policy of introducing Co-operative Farming in the state will upset the very economy of the State, resulting in the upsetting of the national economy in them.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

For not reducing the interest on loans being given to the share-holders in the primary Co-operative Credit Societies.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి టవునులో యినుము వర్కర్సు సొసైటీని ఏర్పాటు చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

జిల్లా కేంద్ర బ్యాంకులు, నానాటికి దివాలాలు తీయుచున్నను, ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకొని వారిని సక్రమంగా జరుగునట్లు చేయుటలో విఫలమగుచున్న ప్రభుత్వ విధానమును గూర్చి—

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

For the failure of the Government to enquire into the bogus co-operative milk society, Santhapet, Nellore town and Dist. in which an amount of Rs. 13000/- was misused and misappropriated by the management

To reduce the allotment of Rs 2,20.78,200 for co-operation by Rs 100/-

To urge on Government to lease out temple lands to the F. L. C. or tenants C. F. Co-operative Societies on average rental basis without public auction

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Go-operation by Ra. 100/-

For the failure of the Government to give financial assistance to the Harijan Co-operation collective Farming Society of Servepalli village, Nellore District from the date of its registration till to-day.

To reduce the allotment of Rs 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

For the failure of the Government to organise the mat-weavings co-operative society at Tukimanumitta, Santhapal, Nellore Town and District though the mat-weavers are pressing for the same.

To reduce the allotment of Rs 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

For the failure of the Government to organise milk supply Co-operative Society at Srinivasapuram, Nellore Town and District.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

Government failure to expedite the enquiry into mis-management of A.C S. Mills, Guntakal, Anantapur District under ex-manager Rama Rao)

To reduce the allotment of Rs.2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

మెదక్ జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకులో జరుగుచున్న అవకతవకలను వివరించి చెప్పమని డిమాండు చేయుటకు

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs 100/-

Reserve Bank of India వారు Andhra pradesh State Co-operative Bank పైన చేసిన ఆరోపణలను గురించి)

To reduce the allotment of Rs 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

Medak central Co-operative Bank 16 lakhs overdues ను గురించి.

The cut motions were negatived.

Mr Deputy Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలో Central Co-operative Bank లో జరుగుచున్న ఇతర adjustment అవకతవకలను గురించి

The cut motion was negatived.

Mr Deputy Speaker: The question is:

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs 100/-

For not allowing the primary Co-operative Society to do business in Amonium Sulphate in Krishna District.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

విజయవాడ సెంట్రల్ బేంకు ఏరియాలో యున్న చంద్రాల విశాల సహకార పరపతి సంఘం ఎన్నికల జరుపుటకు సత్వర చర్యలు తీసుకోక పోవుటను గురించి

To reduce the allotment of Rs. 2 20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

For not conducting elections to the Board of Directors of the Anakapalli Co-operative Agricultural and Industrial Society Ltd, Thummapala, Visakhapatanam district, and for continuing the old nominated Board, even after 3 years)

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To urge on Government to pass an order for regular supply of Iron sheets for manufacture of Jaggery pans etc. to Munagopala MFCS. Anakapalli Taluk, Visakhapatanam District as recommended by the Registrar of Co-operative Socities in his letter RC No. 133805/63 A2 (1) dated 26-9-1964 to the Director of Controlled commedities.

To reduce the allotment of Rs. 2.20,78.200 for Co-operation bv Rs 100/-

To urge on Government to order to Register at Mungapaka village, Anakapalli Taluk, Visakhapatnam District as directed by the Department of Health Housing and Municipal Administration in their letter No. 3541-E1/63-2, Housing Dated: 13th September, 1963.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To express disagreement with the Government for not issuing licence to establish a sugar factory in the area of Kota Uratla (Anakapalli Deputy Registrars area) after making study on the spot during July, 1964 by the Central Government.

To reduce the allotment of Rs 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100 -

To urge on Government to disburse the entire amount of Medium term loan to agriculturalists which was sanctioned to the Co-operative Central Banks, every year.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

విశాఖపట్నం జిల్లా, తుమ్మపాలలో యున్న పంచదార ఫ్యాక్టరీకి ప్రభుత్వం యే విధమయిన ఋణము యివ్వలేదు. డైరక్టర్ల బోర్డుకు యెన్నికలు జరుపుటకు అవసరమగు బైలాలు సహకార రిజిస్ట్రారువారు అంగీకరించిన తరువాత, సొసైటీ మహాజన సభవారు ఆమోదించారు బైలాలు రిజిస్ట్రీ చేయు సమయమున, రిజిస్ట్రీ చేయవలసినదని అనకాపల్లి కో ఆపరేటివ్ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు వారిని ఆదేశించి ప్రజాస్వామికమైన ఎన్నికలు జరుగకుండా ప్రజా స్మృతికే, ప్రజా స్వామిక విరుద్ధమైన చర్య ప్రభుత్వము తీసుకొన్నందుకు

To reduce the allotment of Rs 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To urge on Government to organise Motor Taxi Co-operative Societies at every District Headquarter

To reduce the allotment of Rs. 2.20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To urge on Government to establish a Jute factory in Co-operative sector in Visakhapatnam or Srikakulam District for which, the Jute Agriculturalists have already requested the Government

To reduce the allotment of Rs 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

కేంద్ర ప్రభుత్వ సూచనలను సహితము ఖాతరు చేయక సహకార పంచదార ఫ్యాక్టరీల డైరక్టర్లకు ఎన్నికలు జరుపక డైరక్టర్లందరను నామినేటు చేయు పద్ధతి ప్రభుత్వం అవలంబించుచున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs 2,20,78.200 for Co-operation by Rs. 100/-

విశాఖపట్నం జిల్లా కో ఆపరేటివ్ మార్కెటింగు సొసైటీకి (విజయనగరం) ప్రభుత్వం యివ్వవలసిన షేలాది డబ్బు చాలా కాలమయినను చెల్లించక సొసైటీ సక్రమ నిర్వహణకు అంతరాయము కలుగచేయుచున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs 100/-

రాష్ట్రములో సహకార రంగములోనున్న పంచదార ఫ్యాక్టరీల సభ్యులచే యెన్నుకోబడిన, పంచాయితీదారుల, అధ్యక్ష కార్యదర్శుల అధికారములను కుదించుచు, అన్ని సహకార ఫాక్టరీలను మేనేజింగు డైరక్టర్లుగా ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల నియమించుటకు అవసరమగు బైలాలు ప్రజాస్వామ్య విరుద్ధముగా మార్పు చేయుటకు ప్రభుత్వము ప్రయత్నించుచున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs 100/-

For not taking steps to establish a Rural Bank at Kankipadu

For not taking steps to enrole more members to several village credit Co-operative Societies in Vallum, Kankipadu, Peranki, Vijayawada firkas of Vijayawada Taluk.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

For not taking steps to establish a consumers Co-operative Society at Kankipadu.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78.200 for Co-operation by Rs. 100/-

To criticise the Government for not taking permanent steps to improve the Co-operative Weaver's Societies member's economical conditions, as the weavers organisations suggest.

To reduce the allotment of Rs 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/4

To criticise the Government for not taking steps to supply yarn to the independent weavers on the same rate which the mill owners supply to cloth mills.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To criticise the Government for not getting the colly weavers in the Co-operative Sector and see that their economic condition better.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To criticise the Government for not taking the firm steps and make it a policy to supply controlled articles and food-stuffs through the Co-operative institutions to the public to put an end to the Black-market.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To criticise the Government for not registering Land Mortgage bank of Guntakal Anantapur District which commenced 3 years back and not yet registered and causing much loss to the ryots of Gooty, Guntakal and Uravakonda area.

To reduce the allotment of Rs. 2,20,78,200 for Co-operation by Rs. 100/-

To urge the Government to enquire why the Madanapalli Town Co-operative Bank is refusing to admit fresh share-holders and also to enquire into the Binami loans sanctioned by it and the arrears of overdue debts of six years and more standing.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

" That the Government be grated a sum not exceeding Rs. 2,20,78,200 under demand No. XXIII—Co-operation."

The motion was adopted and the Grant made.

DEMAND No XL -MUNICIPAL ADMINISTRATION-Rs 55,89,400.

The Minister for Municipal Administration, (Sri A. Venkataramayya) Sir, I beg to move

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 55,89,400 under Demand No. XL—Municipal Administration."

Mr. Deputy Speaker: Cut motion moved.

Sri V. K Adinarayana Reddy :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

For not sanctioning Water Scheme of the Second Phase of Guntakal Municipality and not granting loan to complete second phase of Drinking Water Supply.

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To discuss policy pertaining to the allotment of Houses to the public by the Housing Board.

Sri S Vemayya :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To urge on Government to sanction arrears of pay to the Trench coolies of Engineering Section whose pay scales have been fixed recently after delay of 2 years.

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal raise of houses taxes in all Municipalities, which are raised and fixed without basis.

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

---

Anote on the Municipal Demand is printed as Appendix

For the slow progress of slum clearance works in the State.

Mr. Deputy Speaker: Cut motion moved.

Sri P. V. Ramanna :—Sir, I beg to move :

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నర్సాపురం మునిసిపల్ టౌనులోనున్న ప్రభుత్వ హాస్పిటల్‌లో చేర్పబడుతున్న కలరా తదితర అంటువ్యాధులకు సంబంధించిన రోగులకు చికిత్స చేయుటకు అవసరమైన మందులు వగైరా మునిసిపాలిటీయే సప్లయి చేయాలని డి, ఎం ఓ మునిసిపాలిటీకి వ్రాయుచుండగా తమకేమీ సంబంధంలేదనీ మునిసిపల్ కమీషనర్ భీష్మించి కూర్చున్నందున మధ్యలో మందులు లేక డాక్టర్ సతమతమవుచున్నాడు రోగులు మందులు లేక అవస్థలకు మరణాలకు గురిఅయ్యే స్థితి ఏర్పడినది. కాబట్టి యీ సందిగ్ధావస్థను పరిష్కరించి మునిసిపాలిటీకి తక్షణం మందుల సరఫరా చేయునట్లు చేయుటగూర్చి—

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

విశాఖపట్టణం మునిసిపాలిటీలో కొత్తగా చేర్పబడిన అక్కయ్యపాలెం గ్రామంలో, పన్నులు విధించడమే కాని, మురుగు కాలువల నిర్మాణము. సందులు సిమెంటు చేయడము, దోమల నిరోధక పథకము మొదలగు అత్యావసరమయిన కనీసపనులు కూడా చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs 55,89,400 for Municipal Administration by Rs, 100/-

విశాఖపట్నం కింగ్ జార్జి హాస్పిటలుకు 1965 జాన్యువరి, ఫిబ్రవరి నెలలో మంచినీరు సరఫరా సక్రమంగా జరుగలేదు. వరుసగా కొన్ని దినాలు కొన్ని దినాలలో కొన్ని గంటలు, త్రాగుటకు స్నానానికి, పరిశుభ్రతకు నీరులేక రోగులు చాలా యిబ్బందుల పాలయిరి సక్రమంగా నీరు సరఫరా చేసే పూచీ వహించనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

విశాఖపట్టణం ప్రజలకు, వరుసగా 3 దినములు ఒకసారి, ఒక దినము మరొకసారి మిగతా దినాలలో కొన్ని గంటలు, మంచినీరు సరఫరా ఆపి వేసి, ప్రజలకు యిబ్బందుల పాలు చేసినందుకు (1965 జాన్యువరి ఫిబ్రవరి నెలలలో)

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

Disagreeing with the Government for not made applicable the pay scales enhanced from time to time, to the daily wages workers, as town conservency staff (Scavengers, sweepers etc.).

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To urge on Government to entrust Godavari landing place (River at Narsapur to Narsapur Municipality.)

Mr. Deputy Speaker: Cut motion moved.

Sri D. Seetharamiah :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To urge the Government to revise the property tax with a view to reduce the same in Madanapalli Municipality as the present rates were fixed by officers not trained in valuation.

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To urge the Government to reduce the allocation for housing for the high-income group and to increase the allocation for housing to the low in-come group and for rural housing schemes for the rural poor, scheduled tribes and castes.

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To urge the Government to modify the rates of property tax on the basis of progressive scales as is done in the case of profession tax in the Municipalities.

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To disapprove the policy of the Government in not introducing progressive scales of property tax in the Municipalities

Mr. Deputy Speaker: Cut motion moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs 100/-

To critise the Government to shift the Bus stand from to Police Station, place to a congested area than to a vider place at Srikakulam under the special officer and Democratic Administration.

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs 100/-

To critise the Government for disolving the Municipalities and appoint Special Officer instead of extending the existing councils

Mr. Deputy Speaker: Cut motion moved.

Sri A. Sarveshwar Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 55,89, 400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

ఏలూరు పట్టణంలో డ్రైనేజి పథక నిర్వహణలో జరుగుతూవున్న జాప్యం వల్ల

Mr. Deputy Speaker: Cut motion moved.

Sri Pillalmari Venkateswarulu :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 55,89,400 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To disapprove the methods and the policies purused by the Government in making allotments of Middle Income and Low Income Houses constructed by the Housing Board.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved.

శ్రీ కె. నాగన్న (అచ్చంపేట): అధ్యక్షా, ఈ demand ను ఆమోదించలేనందుకు నాకు చాలా విచారముగా ఉన్నది Minister గారు మొట్ట మొదటి paragraph లో చెప్పుతూ మన పట్టణాలన్నీ చాలా రోజు రోజుకు అభివృద్ధి అవుతున్నాయి, ఈ అభివృద్ధి అయ్యేటటువంటి పట్టణాలలో civic aminities చేకూర్చడమే కాకుండా మనము చాలా ప్రధానమైనటువంటి పాత్ర వహించవలసిన అవసరం ఉన్నది. పట్టణాలంతా చాలా పరిశుభ్రంగాను, చాలా సుందరవంతంగాను ఉండవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ అవసరాన్ని గుర్తించే ఈ Municipal Administration కు Directorate నొకదానిని ఏర్పాటు చేశామని చెప్పారు ఇది చాలా వింతగా ఉన్నది ఈ వేళ మన పట్టణాలను పరిశీలించినట్లయితే ఈ Directorate ను ఏర్పాటు చేసిన తరువాత అంతకు ముందుకంటే ఏమి జరిగింది అంటే, అసలు వాస్తవంగా, మంత్రిగారు చెప్పిన దానికి విరుద్ధమన్న మాట. మంత్రిగారు చాలా సుందరవంతంగా ఉంటాయని అన్నారు; అది మంత్రిగారి ఆశయం కావచ్చు అది పరిశుభ్రంగా ఉండాలని కాని ఆ విధంగా ఆచరణలో జరగడం లేదు అసలు దీనికి మంత్రిత్వశాఖ ఉండవలసిన అవసరం లేదు దీనికి ఏ IAS Officer నో వేసి, లేకపోతే Directorate కు వేసినట్లయితే ఈ పరిస్థితి ఉండదన్న మాట అది కాకుండా, ఒక మంత్రిగారు కూడా ఉండి, ఈ రోజు పట్టణాలు ఏమేమి problems free చేస్తున్నాయో వాటిని ఏ రకంగా పరిష్కరించాలా అనే దానికి మంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా పూనుకొని ఈ Directorate ఎంతవరకు పరిష్కారం చేసింది అంటే అదేమీ చేయలేదు అని నేను చెప్పుతున్నాను ఈ వేళ Public Health పరిస్థితి మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏ ఒక్క మునిసిపాలిటీలోనైనా, ఈ రోజుకు comprehensive drainage system లేదు, బెజవాడలోగాని, గుంటూరులో గాని, విశాఖపట్టణంలో గాని లేకపోతే మరొక పట్టణంలో గాని ఈ రోజు drainage ఎక్కడా లేదు. పోనీ, drainage లేకపోయినప్పటికీ, open drain system అయినప్పటికీ, ఏదైన ఒక Municipality కి ఇవ్వాలంటే కష్టము. అట్లాగే lighting విషయంలో lights దాదాపు అన్ని ఆంధ్ర areas లోను ముఖ్యంగా అన్ని Municipalities కు ఉన్నదని చెబుతున్నారు ఈ lighting సౌకర్యము కూడ అందరికి కలుగుతున్నదా? అట్లాగే town planning వీట న్నింటిని గురించి మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో మొత్తంమీద చాలా సౌకర్యాలు కలుగజేస్తున్నట్లు, ప్రజలు దీనిని అనుభవిస్తున్నట్లు వారు చెప్పారు వాస్తవంగా అట్లా ఎక్కడ కూడా జరగడం లేదు అని నేను మనవి చేయడానికి

చాలా చింతగా ఉన్నది ఉదాహరణకు గుంటూరు మునిసిపాలిటీ తీసుకోవచ్చు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో గుంటూరు ఒక పెద్ద మునిసిపాలిటీ. ఆ మునిసిపాలిటీలో public health పరిస్థితి ఏ రకంగా ఉన్నదో తమరు ఒకసారి గమనించండి. గవర్నమెంటు లెక్కల ప్రకారమే ఈ వేళ ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తంమీద మునిసిపాలిటీలలో నూటికి 40 ఇళ్ళకంటె ఎక్కువ latrines provide చేయలేదని తెలుస్తున్నది. అంటె 60 per cent ఇళ్లకు latrines provide చేయలేదన్న మాట. ఈ వేళ పెద్ద పట్టణాలు రోజు రోజుకు అభివృద్ధి అవుతున్నాయని మంత్రిగారు చెప్పుతున్నారు, అందుకనే ఈ Director ను వేశాము—చాలా శుభ్రంగా వాటిని ఉంచడానికని అన్నారు కాని గుంటూరు పట్టణం గురించి చెప్పినట్లయితే, తక్కిన పట్టణాల గురించి నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు వారి లెక్కల ప్రకారం 60 per cent ఇళ్లకు మరుగు దొడ్లు లేవు ఈ వేళ అభివృద్ధి అవుతున్న పట్టణాలకు ముఖ్యంగా ఈ పెద్ద పట్టణాలకు చాలా ఎక్కువ సంఖ్యలో floating population వస్తున్నదన్న మాట బెజవాడ పట్టణంలో సాధారణంగా రోజుకు 40 వేల మంది వస్తూపోతూ ఉంటారు గుంటూరు పట్టణంలో 10, 15 వేల మంది ప్రతి రోజు వచ్చిపోయే టటువంటి పరిస్థితి ఉన్నదన్న మాట మరి వీరందరికి ఎలాంటి సౌకర్యాలు లేనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది పాయిఖానా దొడ్లు లేకపోవడం వలన, ఈ రోజు గుంటూరు పట్టణం ఒక దుర్గంధ భూయిష్టంగా అయిపోవడం, అసలు ఆ వాసనకు నిలచే పరిస్థితి కూడా లేదన్న మాట పేటలో విషయం అట్లా ఉంచి, అసలు గుంటూరు town లో Municipality ఉన్న చోట పట్టణానికి కేంద్రమైన ప్రాంతములో అక్కడ ఒక park ఉన్నది అక్కడ ఉండేటటువంటి పరిసర ప్రజలకు latrines లేనందువలన ఆ చుట్టుపట్ల ఉన్న ప్రజానీకానికంతటికి ఆ పార్కు దొడ్డిగా అవుతున్నది దానినే వారు దొడ్డిగా ఉపయోగించుకొంటున్నారు అసలు దానిని park అనడానికే వీలులేదు Municipality కి ఎదురుగా ఒక pavement ఉన్నది ఆ pavement దగ్గర నుంచి కన్నా వారి తోట వరకు మంచి రోడ్డు ఉన్నది. ఆ pavement మీద ఇక్కడ నుంచి అక్కడి దాకా పట్ట పగలే పాయిఖానాగా, దానిని ఒక public దొడ్డిగా ఉపయోగించు కొంటున్నారు గుంటూరు పట్టణంలో వచ్చిపోయే ప్రజలు చాలా అసహ్యించు కొంటారు అటువంటి పరిస్థితి గుంటూరులో ఉన్నది. తరువాత దానిని తీసి వేయడానికి Municipal workers, ఆ picketers కూడా లేరు అదంతా అట్లాగే open గా ఉండే పరిస్థితి ఉన్నది. ఇక పట్టణంలో దాదాపు అన్ని పేట

లలో కూడా, బాగా develop అయిన పేటలలో సైతం, అనేక బజార్లను conservancies గా మార్చివేసినారు. అరండల్ పేట, బ్రాడీపేట, కన్నావారి తోట, ఈ ప్రాంతాలలో అంతా చదువుకొన్న వారు ఉన్నారు, పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్తులు ఉన్నారు ఆ ప్రాంతాలలో కూడా అనేక బజార్లలో పోవడానికి కూడా వీలులేదు అవన్నీ కూడా conservancies గా మారిపోయినాయి అంటే పెద్ద అతిశయోక్తి కాలేదు ముఖ్యంగా అరండల్ పేటలో అటువంటివి చాలా దొరుకుతాయి బ్రాడీపేటలో ఒక main bazar లో అసలు మొత్తంగా ఆ విధంగా ఉన్నది, అవన్నీ కూడా public latrines గా తయారైనాయని చెప్పడానికి చాలా విచారంగా ఉన్నది నిజంగా ఆ పట్టణంలో public health చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నది Town లో ఉండే ప్రజానీకానికి గాని, floating population కు గాని, పాయిఖానా వసతి లేక ఆ రోడ్ల margines లోనే, బజార్లలోనే పోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది పోలీసు కూడా ఉంటాడు ఎవరైన బయటికి పోయినప్పుడు, చెంబు లాగుకోవడమో లేకపోతే, వాళ్ల దగ్గర లంచము ఒక రెండు రూపాయలు తీసుకొని వదలిపెట్టడమో జరుగుతుంది లేకపోతే వాడిని court లో పెట్టడం జరుగుతుంది దానికి వాను జుల్మానా కట్టుకోవలసి వస్తుంది. దానికొరకు ఆ రోజు మరునాడు వాడు పని కూడా మానుకోవలసి వస్తుంది ఆ రకంగా బాధ పడవలసిన పరిస్థితి కూడా ఉన్నదన్న మాట. ముఖ్యంగా అన్ని పట్టణాలలో కూడా ఇదే పరిస్థితి ఉన్నదన్న మాట ఈ పట్టణాలలో ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వేశారు PSA కార్మికులను, ఈ రోజు కూడా వాళ్ళే ఉన్నారు, ఎక్కువ మంది లేరు ఈ రోజు పట్టణాలు పెరుగుతున్నప్పటికీ, జనాభా పెరుగుతున్నప్పటికీ, ఆ కార్మికులను మాత్రం పెంచడం జరగలేదు ఆ కార్మికులను పెంచక పోవడంవల్ల మనిషి ఒక్కంటికి 90 దొడ్లు శుభ్రం చేయవలసినటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడేటప్పటికి, ఎంత పరిశుభ్రంగా ఉంటాయో ఆలోచించండి. నిజంగా వారు అంత పని చేయడానికి అవకాశం ఉన్నదా ? అట్లాగే ప్రతి పట్టణంలో కూడా drains mileage చాలా పెరిగింది ఈ drains కు కూడా ఆ నాడు ఉన్న కూలీలు తప్పితే, ఈ నాడు ఎక్కువ కూలీలు లేరు ఈ drains సక్రమంగా లేవు. అక్కడ ముఖ్యంగా నా ward లో drains కు అసలు కూలీనే లేకుండా ఉండే పరిస్థితి ఉన్నది నేను గుంటూరు పట్టణం గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు నా ward ఆపట్టణంలో చాలా చివర ఉన్నది, అందువల్ల గుంటూరులోని మురుగు నీరు మొత్తం ఆ దారి నుంచే పోతుంది. అది ఒక పెద్ద slum. ఆ slum లో Municipal admi-

nistration అక్కడ ఏమి జరుగుతుందని! అక్కడ ప్రజలు అంత కష్టంగా ఆ ఆ దుర్గంధ భూయిష్టంగా ఉన్న ప్రాంతములో ఉన్నప్పుడు Municipal administration లో ఎప్పుడైనా సరే, ఈ విషయానికి ప్రాధన్యత యిచ్చి ఏమైనా చేయడానికి పూనుకొన్నదా అంటె ఏమీ పూనుకోలేదు Public Health ఈ రకంగా ఉండడానికి పట్టణాలలో కూడా చాలా congestion ఎక్కువైంది. మంత్రిగారు చెప్పినదాంట్లో కూడా, పట్టణాలలో congestion ఎక్కువ అయింది, ఈ congestion ను తొలగిస్తేనే తప్ప public health బాగుపడ దని చెప్పారన్న మాట. అట్లాగే ప్రతి పట్టణములో కూడా congestion ఎక్కువై పోయి ఏమి సౌకర్యాలు ఇవ్వడానికి వీలులేక పోయింది, మొత్తానికి ఈ congestion పెరుగుతూనే ఉన్నది దానికి relief ఇవ్వడానికి మంత్రిగారు ఈ రోజు వరకు ఏమీ చేయలేదు ప్రత్యేకంగా ఈ రోజున గుంటూరు మునిసిపాలిటీలో drainage scheme ఉన్నది దానిని pass చేశారు ఈ drainage scheme లో ఉన్నటువంటి పరిస్థితి ఏమిటి? మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గాని, మద్రాసులోగాని, లేక ఇండియా మొత్తంమీద గాని, చూచినట్లయితే ఈ drainage scheme గాని, water supply scheme గాని, ఆ Municipality కి వచ్చేటటువంటి funds మీద సాగించడం అనేది చాలా అసంభవము అనేది మనందరికి తెలుసు. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 17 సంవత్సరములైంది. వచ్చిన తరువాతగాని, అంతకు ముందుగాని, ఇప్పుడుగాని ఏ మునిసిపాలిటీకి కూడా మనకు comprehensive drainage scheme, underground drainage scheme ఏర్పాటు చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము ఈ రోజుకు కూడా అసలు ఈ drainage schemes కు, water supply schemes కు మీ funds మీద ఆధారపడి చేసుకోవలసింది తప్పితే, మేము grants ఇచ్చే పరిస్థితిలో లేము అని చెప్పడం చాలా శోచనీయమైన పరిస్థితి అసలు బెజవాడ, గుంటూరు, విశాఖపట్నంలాంటి ముఖ్యమైన పట్టణాలకు ఈdrainage schemes చేయలేకపోయినాము pausity of funds వల్ల అని మంత్రిగారు చెప్పారు అన్న మాట ఈ వేళ ఈ drainage schemes కు provide చేసిందే చాలా తక్కువ. కనీసం ఓపెన్ డ్రైనేజ్ సిస్టము అయినా దానికి కావలసిన సర్వే చేయించి ఇస్తే బాగురటుంది. గుంటూరు అన్నిటికంటే శుభ్రముగా ఉండే పట్టణం కాని ఆ అపరిశుభ్రానికి కారణం అక్కడ ప్రారంభం నుంచి చివరివరకు 15 గ్రేడియంట్ ఉన్నప్పటికీ నీరు స్టాగ్నేట్ అయిపోయి ఉంటుంది. ఓపెన్ డ్రైనేజికి సంబంధించయినా సర్వేచేయిస్తే ఆ నీరుపోయి పట్టణము క్లీన్‌గా ఉండటానికి అవకాశం ఉంటుంది.

ఈ రోజుకూ గ్రేడియంట్సు ఫిక్సప్ చేయలేదు, మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధం లేని ఇంజనీర్సు ఇది చేయాలని చెప్పి సలహా ఇచ్చారు అట్లా కాకుండ మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధించిన ఇంజనీర్సే ఇది పరిష్కారము చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి ఈ డ్రైనేజి స్కీము అర డజను టౌన్సుకు శాంక్షన్ అయి పని జరుగుచున్నట్లు కొన్ని మందకొడిగా జరుగుతున్నట్లు చెప్పారు అసలు ఫండ్సు తక్కువ మునిసిపాలిటీలయొక్క రిసోర్సెస్ మీదనే ఆధార పడాలంటే ఇల్లా జరుగుతోంది. అవి సరిగా అమలులోకి రావాలంటే ప్రభుత్వం గ్రాంట్సు, లోన్సు ఇవ్వాలి 2/3 గ్రాంట్సు, 1/3 లోను యిస్తే మునిసిపాలిటీ తీసుకొని చేయగలదు వారి స్వంత ఫండ్సుతో చేయలేరు. ఇల్లాగే జరిగిపోతుంటే పట్టణాలు దుర్గంధ భూయిష్టమైపోతాయి వాటర్ సప్లయి స్కీముకూడ ఆంధ్ర ఏరియాలో 20, 25, పట్టణాలకు ఉన్నదని చెబుతున్నారు, అక్కడ పరిస్థితి ఏమంటే అవి వెనకటి కాలపు పథకాలు ఇవాళ పట్టణాలు పెరుగుతున్నవి దాని ననుసరించి స్కీమ్సు పెంచవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది అక్కడ ఫండ్సు లేవు ప్రభుత్వం అప్పులు ఇవ్వరు వేరే లోన్సు తెచ్చుకోనివ్వరు. మా టౌనులో వాటర్ సప్లయి స్కీము వచ్చినది. అన్‌సర్వ్‌డ్ ఏరియాలో మెయిన్స్ ఎక్స్‌టెండ్ చేయడానికి 13,82,000 కావాలని దాదాపు అయిదారు సంవత్సరాలనుంచి మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్‌ను అడుగుతుంటే ఇంతవరకు ఒక్క దమ్మిడీకూడ లోను ఇచ్చిన పాపాన పోలేదు, అసలు సర్వ్‌డ్ ప్రాంతంలోనే మంచినీరు సరిగా దొరకక బాధపడు తున్నారు. అన్‌సర్వ్‌డ్ ఏరియాలో అసలు లేనే లేదు మేము లోను అడిగితే ఎట్లా తీరుస్తారని అంత పెద్ద మ్యునిసి పాలిటీని పట్టుకు అడిగారు లోన్సు తీర్చడానికి స్టేట స్టిక్సు వేసి ఇవ్వడం జరిగింది. కాని గ్రాంటు చేయలేదు అన్‌సర్వ్‌డ్ ఏరియాలో ఎక్కువ పేద ప్రజానీకం నివసిస్తారు నీరు లేక వారు పనులకుకూడ పోలేకుండ ఉన్నారు మంచి నీటికి కొట్టుకొంటున్నారు ప్రభుత్వం లోను ఇవ్వలేక పోతే ఇతరచోట్ల నుంచయినా తెచ్చుకొనుటకు వీలు కలిగించాలి పోయిన సంవత్సరం గుంటూరుకు 1,44,000 లోను ఇచ్చినట్లున్నది అది ఒక పెద్ద గ్రంథం అది గుంటూరు ప్రజలకోసం చేయలేదు. ఈ మధ్య అక్కడ ఎ.ఐ సి సి. జరిగిందన్నది అందరికీ తెలుసు. ఆ సమావేశం జరిగేచోటు రింగ్ రోడ్డుకు దూరంగా ఉందని, అక్కడ కాంగ్రెసు మెంబర్సు ఆ మూడు రోజులు ఉండటం కోసం నీరుకావాలి కాబట్టి ఆ డబ్బు గవర్నమెంటు లోనుఇవ్వడం జరిగింది. 40 సంవత్సరాలకుపైగా ఉన్న పేటలలో నీరు లేదు నిన్నకాక మొన్న వచ్చిన ఎ.ఐ సి.సి.కి నీరు ఇవ్వడం. ఈ సంవత్సరం అయినా ఆ పట్టణానికి ప్రొవైడ్ చేయకపోవడం శోచనీయం.

ఇప్పుడు నీటి పంపులు కావాలంటే రు 250 విరాళం ఇవ్వాలని కొత్త పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టారు. బీదప్రజలకు, మధ్యతరగతి ప్రజలకు ఇబ్బందిగా ఉన్నది చాలమంది కలిగిన వారు లోగా అక్కడకు హైకోర్టు వచ్చినప్పుడు ఊరికేనే నీటిపైపులు వేయించుకున్నారు. కాని ఇవాళ రు 250లు కట్టవలెనంటే కట్టలేకుండా ఉన్నారు. మ్యునిసిపాలిటీ ఆదాయంకూడ తగ్గుతోంది, ఇది లేకుండా చేయాలి

Drainage, water supply schemes కు దాదాపు రు 1,90,18,000 కేటాయించారు మొత్తం ఆంధ్ర ఏరియాలో 48 పట్టణాలు, తెలంగాణాలో 20 పట్టణాలు ఉన్నవి. వీటన్నిటికి drainage, water supply schemes, bridges, roads, markets, కబేళాలు---ఈ కార్యక్రమాలన్నింటికిఆమొత్తం కేటాయించారు. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నగరాలనుకూడ ఇందులోనే చేర్చారు. ఈ మహా పట్టణాలకు ప్రభుత్వం వేరే ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది ఇవాళ drainage schemes తీసుకోవాలంటే గుంటూరుకు 1 కోటి పైన, రాజమండ్రికి 1 కోటిపైన, విజయవాడకు ఇంకా ఎక్కువ కావలసి యుంటుంది. డాక్టరు చలపతి రావుగారు ఉన్నకారణం చేతనో ఏమో విజయవాడకు నాలుగయిదు లక్షలు ఇచ్చినట్టున్నది ఈ పంచుకొనడంలోకూడ అధికార పక్షంలో ఉండి, కాస్త ప్రాపకం ఉన్నవారికి వచ్చినట్లు కనపడుతోంది గాని అవసరాలను బట్టి పంచినట్లు కనబడుట లేదు అనిమీద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ విషయంచూస్తే అన్ని పట్టణాల్లో ఒకే రకంగా ఉన్నది ఈ డిపార్టుమెంటులోకూడ లంచగొండితనం విపరీతంగా ఉన్నది. ప్రతి పట్టణంలోను ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటుకు, అక్కడ ఉండే కంట్రాక్టర్లకు లాలూచి ఉన్నది. కౌన్సిలర్సుకూడ కలిస్తే ఇంకా చెప్పడానికి అవకాశం లేదు దానిని పరిష్కరించడానికి మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఇంతవరకు ఏమీ చేయలేదు. ఎన్ని సంవత్సరాల నుంచో ఇదే విధంగా జరుగుతున్నది రోడ్లుపాడై పోయినవి.

The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Tuesday, the 16th March 1965.

APPENDIX

మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ డిమాండు (నెం. XL.) 1965-1966

మునిసిపలు పరిపాలనమంత్రి శ్రీ ఆలపాటి వెంకట్రామయ్య అధ్యక్షా మహాశయా!

1965-66 సంవత్సరానికి మునిసిపల్ పరిపాలనకు సంబంధించిన నెం XL డిమాండును సమర్పిస్తున్నాను.

మన రాష్ట్రంలో మునిసిపలు పరిపాలన చరిత్ర ఒక శతాబ్దానికి పూర్వం 1860 లోనే ప్రారంభమయింది. మన దేశం శీఘ్రగతితో పారిశ్రామికవంతం అవుతూ వుండటంచేత నగరాలు, పట్టణాలు సత్వరంగా అభివృద్ధి చెందు తున్నాయి. అందుచేత కేవలం పౌర సౌకర్యాలను సమకూర్చడంలోనేకాక మన నగరాలను, పట్టణాలను మరింత శుభ్రంగాను, సుందరంగాను ఉంచడంలో కూడ మునిసిపాలిటీలు ప్రధాన పాత్ర వహింపవలసి ఉన్నది. మునిసిపలు పరి పాలనకోసం డైరెక్టరు కార్యాలయం ఒకటి ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయడంవల్ల మన జాతీయ జీవనంలో మునిసిపాలిటీలు నానాటికి అధికంగా ప్రముఖ పాత్రను వహించడానికి ఎంతో దోహదం చేకూరుతున్నది

మునిసిపాలిటీలు — ఏకీకరణ

1964-65లోకూడ ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని మునిసిపాలిటీలకు 1920, ఆంధ్ర ప్రదేశ (ఆంధ్ర ప్రాంతం) జిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టం, తెలంగాణా ప్రాంతం లోని మునిసిపాలిటీలకు 1956, ఆంధ్రప్రదేశ (తెలంగాణా ప్రాంతము) జిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టం వర్తింప చేయబడుతున్నాయి. గ్రామ పంచాయతీల చట్టం చేసినమీదట తెలంగాణా ప్రాంతంలోని 55 పట్టణ మునిసిపాలిటీలను 18-1-1964 లగాయతు గ్రామ పంచాయతీల స్థాయికి తగ్గించడం జరిగింది. రాష్ట్ర మంతటా ఒకే చట్టాన్ని అమలు పరచటంకోసం 1964, ఆంధ్రప్రదేశ మునిసిపాలిటీల బిల్లును శాసనమండలిలో ప్రవేశ పెట్టాం. 1964 జూలైలో ఈబిల్లు ఆమోదించబడినది. ఈబిల్లుకు 1965 ఫిబ్రవరిలో రాష్ట్రపతి ఆమోదం లభించిందని తెలియచేయడానికి సంతోషిస్తున్నాను. త్వరలోనే ఈచట్టం అమలు లోనికి రాగలదు.

ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని మునిసిపాలిటీలకు, తెలంగాణా ప్రాంతంలోని నగర మునిసిపాలిటీలకు క్రొత్త ఆంధ్రప్రదేశ మునిసిపాలిటీల చట్టం నిబంధనల క్రింద సాధారణ ఎన్నికలను జరపాలని ప్రభుత్వం వాంఛిస్తున్నది. ఈచట్టం ప్రకారం మునిసిపాలిటీల పరిపాలనా వ్యవస్థ, అధికారాలు మున్నగువాటి విషయంలో చెప్పుకోదగిన మార్పులు జరుగుతాయి. ఈ ఉద్దేశంతోనే, మునిసిపాలిటీలకు జరగవలసివున్న సాధారణ ఎన్నికలను వాయిదా వేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ నిర్ణయాన్ని పురస్కరించుకొని, ఆంధ్రప్రాంతంలో ఎన్నికలు జరుగవలసివున్న మునిసిపలు కౌన్సిళ్ళ గడువు మూడు మాసాలపాటు పొడిగించబడింది. అటు తరువాత ఎన్నికలు వాయిదా పడ్డాయి. మునిసిపలు కౌన్సిళ్ళ గడువును మూడుమాసాలకు మించి పొడిగించడానికి 1920, ఆంధ్రప్రదేశ (ఆంధ్రప్రాంతం) జిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టంలో నిబంధనయేదీ లేనందువల్ల ఈ మునిసిపలు కౌన్సిళ్ళకు స్పెషలు ఆఫీసర్లను నియమించడం జరిగింది ఏకీకరించిన చట్టం త్వరలోనే అమలులోకి రాగలదని ఆశిస్తున్నందువల్ల, ఈ కౌన్సిళ్ళ గడువును మూడు మాసాలకు మించి పొడిగించటానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం వుండే విధంగా ఇప్పటి చట్టాన్ని సవరించటం సముచితంకాదని తలచబడింది అదే విధంగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎన్నికలు జరుగవలసి వున్న మునిసిపలు కమిటీల గడువును అప్పుడప్పుడు పొడిగిస్తూవచ్చాం. అయితే ఈ విధంగా పొడిగించినకాలం 1956, ఆంధ్రప్రదేశ (తెలంగాణాప్రాంతం) జిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టంప్రకారం ఒక సంవత్సరం మించడానికి వీలులేదు. ఏకీకరించిన చట్టం అమలులోకి వచ్చిన వెంటనే, ఇప్పుడున్న మునిసిపాలిటీలలోను క్రొత్తగా ఏర్పాటైన మునిసిపాలిటీల లోను వార్డుల విభజనకు సంబంధించిన ప్రతిపాదనను ఆయా మునిసిపాలిటీలనుంచి రప్పించి క్రొత్త చట్టం నిబంధనల క్రింద ఎన్నికలు జరుపబడతాయి. వార్డుల విభజన విషయంలో ఆ యా మునిసిపాలిటీలలోని ప్రజల అభిప్రాయాలను కూడా దృష్టిలో ఉంచుకునేటట్లు చేయడంకోసం, వార్డుల విభజన ప్రతిపాదనలను రూపొందించడంలో స్పెషలు ఆఫీసరుకు సలహా యిచ్చే నిమిత్తం ప్రతి మునిసిపాలిటీలోను కొద్దిమంది సభ్యులతో ఒక సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేసే సమస్య గురించి పరిశీలించ బడుతున్నది.

హైద్రాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషనుకు గ్రాంట్లు

హైదరాబాదు నగరం అన్నివైపులా అభివృద్ధి చెందుతూ వుండడం చేత కార్పొరేషను నిర్వహించవలసిన బాధ్యతలు ఎన్నోరెట్లు పెరిగిన సంగతి గౌరవ సభ్యులందరకు తెలిసినదే. వివిధ కార్యాలకోసం కార్పొరేషనుకు గ్రాంట్లు ఇవ్వ

బడు తున్నాయి అభివృద్ధి చెందని ప్రాంతాలలోను, క్రొత్తగా ఏర్పడిన ప్రాంతాలలోను కార్పొరేషను సౌకర్యాలను కల్పించడానికి వీలుగా 1965-66 లో రూ. 10.00 లక్షల గ్రాంటుకు అవకాశం కల్పించబడింది అదే విధంగా హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంటనగరాల్లో రాకపోకలసౌకర్యాలను మెరుగు పరచేందుకుగాను కార్పొరేషనుకు రూ 10,000లు గ్రాంటు ఇవ్వబడు తున్నది ఉద్యోగుల జీతాలస్కేళ్లను పెంచినందువల్లనూ, కరువు భత్యాన్ని జీతంలో కలిపి వేయడంవల్లనూ, అయ్యే అదనపు ఖర్చును భరించడంకోసం కార్పొరేషనుకు రూ 5 00 లక్షల మొత్తంకూడా లభిస్తుంది ఇంతే కాకుండా వెనుకటి హైదరాబాదు ప్రభుత్వం ఉద్యోగుల జీతాలకు, సర్వీసు విషయాలకు సంబంధించి నియమించిన సంఘంవారు చేసిన సిఫారసులను అమలు పరచడంలో అయ్యే అదనపు ఖర్చును భరించటంకోసం కార్పొరేషనుకుగ్రాంటుగా 1965-66 బడ్జెటులో రూ. 3.00 లక్షలు కేటాయించ బడింది. కాగా తెలంగాణా ప్రాంతంలోని మునిసిపాలిటీలకు గ్రాంట్లు మంజూరు చేయడంకోసం బడ్జెటులో చేసిన కేటాయింపు రూ. 50,000 లు

టాంకుబండుపైన రాకపోకల రద్దీ నానాటికి పెరుగుతుండుటచేత టాంకు బండు రోడ్డును, పేవ్ మెంట్లను వెడల్పు చేయడం అవసరమని తలచబడింది. ఇందుకు రూ 25 00 లక్షల నుంచి రూ 30 00 లక్షల వరకు ఖర్చు కాగలదని అంచనా వేయబడింది. ఈ మొత్తంలో సంవత్సరానికి రూ 5 00 లక్షల చొప్పన రూ 15 00 లక్షల ద్రవ్యసహాయంగా ప్రభుత్వం యిదివరకే మంజూరు చేయడం జరిగింది. టాంకుబండుపైన పని జరుగుతున్నది.

టాంకుబండు దిగువనగల దాదాపు 230 ఎకరాల ఖాళీస్థలాన్ని రోడ్లు, నీటి వసతి, మురుగుపారుదల సౌకర్యాలు, పాఠశాలలు, దుకాణాలు, పార్కులు మొదలైన సదుపాయాలన్నీ ఉండే చక్కటి ప్రాంతంగా తీర్చి దిద్దే ఉద్దేశంతో ఆ ఖాళీస్థలాన్ని సేకరించాలని హైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను నిర్ణయించింది. భూమి సేకరణ, అభివృద్ధి పథకం క్రింద ఈ కార్యక్రమం చేపట్టబడు బడుతుంది.

హైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను కార్యాలయాలను మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ డైరెక్టరు తనిఖీ చేయాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. ఈవిధంగా ఆదేశించడం ఇదే మొదటిసారి. ఇందుకు సంబంధించిన పని చురుకుగా సాగుతున్నది. ఈ అధికార సంవత్సరం ముగిసే లోపుగా కార్యాలయాల తనిఖీ పూర్తి కాగలదని ఆశించ బడుతున్నది.

ఉద్యోగుల జీతాల స్కేళ్ళను పెంచినందువల్లనూ, కరువు భత్యాన్ని జీతంలో కలిపివేయడం వల్లనూ అయ్యే అదనపు ఖర్చును భరించడం కోసం మునిసిపాలిటీలకు గ్రాంటులు.

రూ 250లు, అంతకు తక్కువ జీతపు స్కేలుగల స్థానిక సంస్థల ఉద్యోగుల యొక్క జీతభత్యాలను పెంచేవిషయంలో వేతనాల సంఘం చేసిన సిఫార్సులను అమలుజరపాలని మునిసిపాలిటీలను కోరడం జరిగింది మునిసిపాలిటీలు తమ నిధులనుండి ఇందుకయ్యే అదనపు ఖర్చును భరించి సవరించిన జీతాల స్కేళ్ళను అమలుపరచగలిగే స్థితిలో లేనందువల్ల ఆయా మునిసిపాలిటీలు తమ ఉద్యోగులకు సవరించిన జీతభత్యాలను చెల్లించేందుకు అయ్యే ఖర్చులో ప్రభుత్వం సగభాగాన్ని భరించాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది తదనుగుణంగా మునిసిపాలిటీలు సవరించిన జీతభత్యాలు చెల్లించడానికయ్యే ఖర్చులో సగభాగంక్రింద బడ్జెటులో రూ 13 00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది

ప్రజారోగ్య సిబ్బందిని కూడా ఆయా మునిసిపాలిటీల యొక్క రెగ్యులరు సిబ్బందిలోని భాగంగా పరిగణించటానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది మునిసిపాలిటీల లోని ప్రజారోగ్య సిబ్బందిని యితర సిబ్బందిని కూడా ఇదేవిధంగా పరిగణించే విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది

స్థానిక పరిపాలన సర్వీసు

మునిసిపాలిటీలలో పనిచేస్తున్న సిబ్బంది ఉద్యోగ నిబంధనలు ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో వేర్వేరుగా వున్నాయి తెలంగాణాలోని సిబ్బంది సర్వీసును ప్రభుత్వ సర్వీసుగా పరిగణిస్తూ, వారి జీతాలను ప్రభుత్వ నిధుల నుంచి చెల్లించడం జరుగుతున్నది కాని ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఇందుకు భిన్నంగా వున్నది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో స్థానిక పరిపాలన సర్వీసు అన్నది ఏర్పాటై వుంది ఆ సర్వీసుకు చెందిన వుద్యోగులకు జీతాలు మొదలైనవి చెల్లించడంకోసం స్థానిక పరిపాలన నిధికూడ ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయబడింది.

కార్పొరేషను, నగర మునిసిపాలిటీలు తమ వెరళి ఆదాయంలో నుంచి 12½ శాతం చొప్పున యీ నిధికి చెల్లిస్తూ వుండేవి అయితే వాస్తవంగా అయిన ఖర్చుమేరకు మాత్రమే వసూలు చేయడం సబబుగాను, సముచితంగాను వుంటుందని విన్నవించు కున్నందు వల్ల, 1963–64 నుంచి మునిసిపల్ కమిటీల విరాళాలను ఈ సిబ్బందికయ్యే సాలుసరి వ్యయంమేరకే పరిమితం చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కార్పొరేషనులోను, మునిసిపాలిటీలలోను పని

చేస్తున్న మునిసిపలు ఇంజనీర్లు, తదితర అధికార్లకు జీతాలు చెల్లించడం కోసం బడ్జెటులో రూ 65,000 మొత్తం కేటాయించబడింది

కార్పొరేషనులో పనిచేస్తున్న స్థానిక పరిపాలన సర్వీసు వుద్యోగుల జీతాల కోసం బడ్జెటులో రూ 7,42,300 కేటాయింపు జరిగింది అదేవిధంగా శానిటరీ ఇన్స్పెక్టర్లు మొదలైన వారి జీతాలకు కూడా కేటాయింపు చేయబడింది.

మునిసిపలు కౌన్సిళ్ళకు యితర ఋణాలు, గ్రాంట్లు:

మునిసిపాలిటీలకిచ్చే సహాయం, పై మొత్తాలకు మాత్రమే పరిమితమై వుండలేదు నీటిపారుదల, డ్రైనేజి పథకాలు అమలుపరచడానికి స్వల్పాదాయ వర్గాల గృహనిర్మాణ పథకంక్రింద గృహాలు నిర్మాణానికి, మార్కెట్లు, వధ్య శాలలు తదితర లాభదాయకమైనట్టి నిర్మాణాలకు, రోడ్లు అభివృద్ధిచేయడానికి, మురికిపేటల నిర్మూలన పథకం వగైరా అమలుపరచడానికి కూడా ఋణాలు మంజూరు చేయబడుతున్నాయి.

రెండవ, మూడవ ప్రణాళికల్లో గుంటూరు, విజయవాడ మున్సిపాలిటీలు చేపట్టిన మురికిపేటల నిర్మూలన పథకాలు 1964లో పూర్తిచేయడం జరిగింది. పోతే విశాఖపట్నంలో మునిసిపాలిటీ ఇదివరకే కొన్ని ఇళ్లు కట్టింది అక్కడ ఈ పథకం 31-3-1965 కు ముందే పూర్తి అవుతుందని ఆశించబడుతున్నది. తెనాలి మున్సిపాలిటి రెండు పథకాలను ప్రారంభించింది అవి కూడా మూడవ ప్రణాళిక ఆఖరయ్యేలోగా పూర్తి అవుతాయి ఇంకా ఆదోని, ఏలూరు, చీరాల మునిసిపాలిటీలు ఇలాంటి ఒక్కొక్క పథకాన్ని చేపట్టాయి ఈ మున్సిపాలిటీలు వీటిని మూడవప్రణాళిక ఆఖరుకు పూర్తిచేస్తాయి తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఇలాంటి పథకాలేవి మంజూరు కాలేదు. వరంగల్, నిజామాబాద్, బోధను మున్సిపాలిటీలలో ఇటువంటి పథకాలను అమలుపరచటానికి తగు చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

ఇతర రంగాల్లో అభివృద్ధి అత్యవసరం కావడంవల్ల ఈ మూడు ప్రణాళికల్లోను పట్టణ ప్రాంతాల అభివృద్ధి విషయంలో తగినంతశ్రద్ధ చూపడం జరగలేదు. రాష్ట్రి ప్రణాళికల్లో పట్టణ నీటిసరఫరా, డ్రైనేజి, పారిశ్రామిక గృహావసతి, స్వల్పాదాయవర్గం గృహావసతి, మురికిపేటల నిర్మూలన, వైద్య విద్యా సౌకర్యాల విస్తరణకోసం కొంతవరకు ఏర్పాటు వున్నప్పటికి, మున్సిపాలిటీలు తమ స్వంత అభివృద్ధి ప్రణాళికలను రూపొందించుకోవడం జరగలేదు. అందుచేత నాల్గో ప్రణాళికలో ఇటువంటి లోపం వుండకుండా, మున్సిపాలిటీలు

కూడా పట్టణాభివృద్ధికి సంబంధించి ముఖ్య రంగాలలో ప్రణాళికలను రూపొందించుకోవడానికి వాటికి అవకాశం ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం మొట్టమొదటిసారిగా నిర్ణయించుకొన్నది

మునిసిపలు ప్రణాళికలకోసం సుమారు రూ. 45 కోట్లు తాత్కాలికంగా కేటాయించాలని కూడా ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది

టౌను ప్లానింగు

నగరాలు, పట్టణాలు, గ్రామాలు క్రమపద్ధతిలో పెరిగి విస్తరిల్లడానికి తగు ప్లానింగు ఎంతో అవసరం పట్టణాలు, గ్రామాల విస్తీర్ణాలకు సంబంధించిన ఏకీకృత బిల్లును లా కమిషను తయారుచేసింది అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది ఈ బిల్లు నిబంధనల ప్రకారం మున్సిపాలిటీలు, ప్రస్తుతం 'మాస్టరు ప్లానులు' అని వ్యవహరింపబడుతూ వున్న సవివర టౌను ప్లానింగు పథకాలను, సాధారణ టౌను ప్లానింగు పథకాలను తప్పనిసరిగా తయారు చేయవలసి వుంటుంది మంజూరు అయిన సవివర టౌను ప్లానింగు పథకాలు ఇప్పుడు దాదాపు 45 వున్నాయి ఇవి వివిధ దశలలో అమలు జరుగుతున్నాయి ఇంకా 158 సవివర టౌను ప్లానింగు పథకాలను రాష్ట్రంలో కొన్ని మునిసిపాలిటీలు తయారు చేస్తున్నాయి. ఒక లక్షకు పైబడి జనాభా వున్న నగరాలు రాష్ట్రంలో పది వున్నాయి అందులో గుంటూరు, విజయవాడ, విశాఖ పట్నాలు మూడింటికి, హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంటనగరాలకు మాస్టరు ప్లానులు తయారు చేయడం ప్రారంభమయింది. పట్టణాలలో రదీవి తగ్గించడానికి, నగర వాటికలను ఏర్పాటు చేయడానికి పరిశ్రమలను మరొక చోటికి తరలించడానికి రింగురోడ్లు వగైరా వేయడానికి అనేక సూచనలు చేయబడ్డాయి అవి ఆయా మునిసిపాలిటీల పరిశీలనలో వున్నాయి ప్రాంతీయ ప్లానులను తయారు చేయడానికి సంబంధించిన రెండు ప్రాంతీయ యూనిట్లను ప్రభుత్వం 1964 అక్టోబరులో పునరుద్ధరించింది. అందులో ఒకటి హైదరాబాదు నగరం చుట్టు ప్రక్కల ప్రాంతానికి, మరొకటి విశాఖపట్నం, విజయవాడ, గుంటూరు చుట్టుప్రక్కలుండే ప్రాంతాలకు ఉద్దేశించబడ్డాయి ఈ యూనిట్లు ప్రాథమిక పరిశీలనను ఇదివరకే ప్రారంభించాయి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 18 పట్టణాలకు మాస్టరు ప్లానులు తయారు చేయడానికి ఒక కార్యక్రమం కూడ రూపొందించ బడింది.

టౌను ప్లానింగుశాఖ, గ్రామీణ గృహవసతి పథకాన్ని అమలుపరచడం కోసం 440 గ్రామాలలోను ఎంపిక చేసింది. వాటిలో 404 గ్రామాలకు

మాస్టరు ప్లానులను కూడ తయారు చేసింది ఎంపికచేయబడ్డ గ్రామాలలో గ్రామస్థులు ఇళ్లు కట్టుకోడానికి తిరిగి కట్టుకోడానికి, వాటికి అభివృద్ధి పనులు చేసుకోడానికిగాను వారికి పంచడంకోసం ఈ పథకం క్రింద పంచాయితీ సమితులకు ఋణాలివ్వబడుతున్నాయి. ఇంతే కాదు, భూమిలేని వ్యవసాయకూలీలకు ఇళ్ల స్థలాలు కేటాయించడానికి, గ్రామాలలో వీధులు, మురుగు కాలువలు ఏర్పరచడానికి గ్రాంట్లు ఇవ్వబడుతున్నాయి. ఈ పథకం క్రింద సాధించిన అభివృద్ధి ఎంతో తృప్తికరంగా వుంది గ్రామాలలో సుమారు 2,500 ఇళ్లు నిర్మించబడ్డాయి మరో 2 500 ఇళ్లు నిర్మించబడుతూ ఉన్నాయి భూమిలేని వ్యవసాయ కూలీలకు ఇళ్ల స్థలాలను కేటాయించడానికి భారత ప్రభుత్వం రూపొందించిన కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచే రాష్ట్రాలలో మనదే మొదటిది అనిపిస్తున్నది

అయితే. ఈ పథకం క్రింద నిధులు పరిమితంగా వుండడంవల్ల దీని ప్రభావం గ్రామాల్లో అంతగా కనిపించడంలేదు అందుచేత గ్రామస్థుల మధ్య సహకారభావాన్ని, ఆత్మ విశ్వాసాన్ని పురికొల్పి, ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో యితర గ్రామాలకు మార్గదర్శిగా వుండే విధంగా ప్రతి జిల్లాలోను, కొన్ని గ్రామాలను సక్రమమైన ప్లానింగుతో అభివృద్ధిపరచడానికి సంకల్పించబడింది ఈ పథకాన్ని అమలుపరచడంకోసం అనంతపురం, ఖమ్మం, గుంటూరుజిల్లాలు ఒక్కొక్క దానిలో రెండేసి గ్రామాలు చొప్పున ప్రయోగాత్మకంగా అభివృద్ధి పరచేటందుకు ఇదివరకే ఎంపికచేయబడినాయి మన దేశంలో ఇటువంటి కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం ఇదే ప్రథమం ఈ ప్రయోగానికి సంబంధించిన ఫలితాలను పరిశీలించిన తరువాత ఈ పథకాన్ని తగుకాలంలో ఇతర జిల్లాలకు కూడ విస్తరించడం జరుగుతుంది

ఆంధ్రప్రదేశ హౌసింగు బోర్డు

శ్రేయోరాజ్యంలో వీలున్నన్ని ఎక్కువ కుటుంబాలకు గృహవసతినికల్పించడం చాలా అవసరమనే విషయం అందరు అంగీకరించిందే నానాటికి అధికమవుతూ వున్న ఈ ప్రాముఖ్యాన్ని, ఇళ్ళ కొరతను దృష్టిలో వుంచుకొని హౌసింగు బోర్డును నెలకొల్పడం జరిగింది. హౌసింగుబోర్డు స్వయం పరిపాలనాధికారంగల సంస్థ ఇందులో చైర్‌మన్‌తోసహా తొమ్మండుగురు సభ్యులుంటారు. ఈ బోర్డు నిర్వహణ ఖర్చులకు సమానమైన మొత్తాన్ని ఏటా ప్రభుత్వం గ్రాంటుగా ఇస్తున్నది. ఇందుకోసం బడ్జెటులో రూ. 8,40,000 కేటాయింపు జరిగింది.

హౌసింగు బోర్డు 1—7—1960 తేదీన ఏర్పాటైంది. అప్పటినుంచి వివిధ గృహావసతి పథకాల క్రింద 2510 ఇళ్ల నిర్మాణాన్ని చేపట్టింది సంస్థ అందులో 1867 ఇళ్లు ఇంతవరకు పూర్తి అయ్యాయి. 643 ఇళ్ల నిర్మాణం వివిధ దశలలో సాగుతూవున్నది పోతే పూర్తి అయిన 1867 ఇళ్లలో 1702 ఇళ్లు ఇదివరకే కేటాయింపబడ్డాయి క్రొత్తగా రైల్వే మండలం ఏర్పడడం కారణంగా రైల్వే ఉద్యోగులకోసం మిగిలిన 165 ఇళ్లు ప్రత్యేకించడం జరిగింది ఇవిగాక పూర్వపు సిటీ ఇంప్రూవ్‌మెంటు బోర్డు నిర్మించిన 902 ఇళ్లుకూడా కేటాయింపబడ్డాయి స్వల్పాదాయవర్గ గృహావసతి, మధ్యాదాయ వర్గ గృహావసతి, మురికిపేటల నిర్మూలన, తక్కువ ఖర్చు గృహావసతి, సబ్సిడీపొందే పారిశ్రామిక గృహావసతి పథకం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగుల అద్దె ఇళ్లు, భూసేకరణ అభివృద్ధి పథకాల క్రింద ప్రభుత్వం నుంచి ఇంతవరకు రూ 231 76 లక్షల మొత్తం తీసికొనడం జరిగింది. ఈ మొత్తంలో రూ 219 86 లక్షలు 1964 డిసెంబరు చివర వరకు ఖర్చు అయ్యాయి. మిగిలిన మొత్తం ఆర్థిక సంవత్సరం ముగిసేటప్పటికి పూర్తిగా ఖర్చు అయ్యే అవకాశం వుంది.

1965-66 లో మధ్యాదాయ వర్గ గృహావసతి పథకం క్రింద మల్లేపల్లిలో 62, సంజీవరెడ్డినగరులో 23, మాదన్నపేటలో 50 ఇళ్ల నిర్మాణం ప్రారంభించడానికి సంకల్పించబడింది. ఇవిగాక, భూసేకరణ అభివృద్ధి పథకం క్రింద కేటాయింపుకుగాని స్వల్పాదాయ మధ్యాదాయ వర్గ గృహావసతి పథకాల క్రింద ఇళ్లు నిర్మించడానికిగాని ఈ రెండింటికిగాని సంజీవరెడ్డినగర్‌లో 80 ప్లాట్లు అభివృద్ధి పరచడానికి ఉద్దేశించబడింది అంతేగాదు, స్వల్పాదాయ గృహావసతి పథకం క్రింద మల్లేపల్లిలో 189, మాదన్నపేటలో 120, సంజీవరెడ్డినగరులో తక్కువ ఖర్చయ్యే 80 ఇళ్ల నిర్మాణం కూడా ప్రారంభించడానికి తలపెట్టడం జరిగింది.

మరో విషయం ఏమిటంటే రూ. 4 కోట్ల అంచనా ఖర్చుతో ముఖరంజాహి రోడ్డుకు ఇరువైపుల ఏడు అంతస్థుల భవనాలు నిర్మించడానికి కూడా సంకల్పం వుంది. వీటిలో షాపులు, నివాస గృహాలు, ఆఫీసులు వుంటాయి. పోతే కూకట్‌పల్లిలో నగరవాటిక నిర్మాణానికి కూడా ఈ బోర్డు ఉద్దేశిస్తున్నది. ఇందుకోసం, సుమారు 4,500 ఎకరాల భూమి సేకరింపబడుతూవున్నది. ఇందులో కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల కాలనీ కోసం 1000 ఎకరాల భూమి ఉద్దేశించబడింది. ఈ నగరవాటికవల్ల ఆ ప్రాంతంలో పెరుగుతూవున్న పరిశ్రమల అవసరాలు తీరతాయి.